

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK THAILAND

การฝึกปฏิบัติของนักศึกษา ระดับ ป.ศ.ต้น ที่ออกฝึกสอน ต่อการแก้ปัญหา
ในชั้นเรียน และการสร้างแบบจำลองของปัญหา (Simulation)
เพื่อใช้ฝึกสอนนักศึกษา ในการคิดแก้ปัญหา ก่อนออกฝึกสอน

ปริญญานิพนธ์

ของ

นันทนา จุฬังคะ

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา

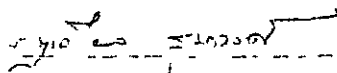
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

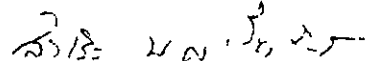
ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการแนะแนว

๑๕ มีนาคม ๒๕๑๗

208 ย. 2517

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณะได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้

----- ----- ประธาน

----- ----- กรรมการ

มีนาคม ๒๕๑๗

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลืออย่างดี
ยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ นาฏเจดีย์ว สุมาวงศ์ อาจารย์สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ ที่ได้กรุณารับ
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ขอขอบคุณผู้อำนวยการและอาจารย์ที่ให้การสอน วิทยากรต่าง ๆ ที่ให้ความสะดวก
และความช่วยเหลืออย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณ คุณศิรินา เล็บกรูท, คุณอารีย์
ชัยอุวงษ์, คุณไพศาล อัมประเสริฐ, คุณเคนเนธ แคมป์, คุณมังกร วราท, คุณจำรอง เงินดี
และคุณทองหล่อ วงบัวเหว ที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ประการสุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ " พ่อ - แม่ " ที่ให้ทุนในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
จนสำเร็จลงด้วยดี

นันทนา จุฬังคะ

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ	๑
ภูมิหลัง	๑
ความมุ่งหมายในการวิจัย	๒
ความสำคัญของการวิจัย	๓
นิยามปฏิบัติการ	๓
เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔
๒ วิธีดำเนินการ	๒๒
กลุ่มตัวอย่าง	๒๒
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๒๓
กลุ่มตัวอย่างในการทดลองแบบสอบถาม	๒๕
การจัดกระทำกับข้อมูล	๒๖
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๖
๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๗
ลำดับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๗
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๗
๔ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๓๓
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	๓๓
กลุ่มตัวอย่างและเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๓๓
การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๓

บทที่ ๗

หน้า

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๗๓

อภิปรายผล

๗๔

ข้อเสนอแนะ

๘๔

บรรณานุกรม

๘๖

ภาคผนวก

๙๐

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- ๑ แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ๒๓
- ๒ แสดงปัญหาที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น พบในการฝึกสอนเด็กระดับอนุบาล –
 ประถมปีที่ ๑ โดยแยกตามเพศของเด็กเจ้าของปัญหา ๒๔
- ๓ แสดงปัญหาที่นักศึกษา ระดับ ป.กศ.ต้น พบในการฝึกสอนเด็กระดับอนุบาล –
 ประถมปีที่ ๑ ที่แก้ปัญหาแล้วโดยแยกตามเพศของเด็กเจ้าของปัญหา ๓๐
- ๔ แสดงปัญหาที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น พบในการฝึกสอนเด็กระดับอนุบาล –
 ประถมปีที่ ๑ ที่แก้ปัญหาแล้วโดยไม่โดยแยกตามเพศของเด็กเจ้าของ
 ปัญหา ๓๑
- ๕ แสดงการเปรียบเทียบความถี่ของปัญหาที่แก้ปัญหาแล้วโดย และแก้ปัญหาแล้ว
 ไม่โดย เป็นร้อยละของความถี่ของปัญหาทั้งหมด ๓๓
- ๖ แสดงวิธีการที่โดยและไม่โดย ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาเด็ก
 ไม่สนใจการเรียน ๓๕
- ๗ แสดงวิธีการที่โดยและไม่โดย ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหา
 เด็กเรียนอ่อน ๓๖
- ๘ แสดงวิธีการที่โดยและไม่โดย ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหา
 เด็กเกเร ๓๗
- ๙ แสดงวิธีการที่โดยและไม่โดย ซึ่งนักเรียนระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหา
 เด็กที่เรียนและขาดเรียน ๓๘

๑๐	แสดงวิธีการที่ไฉฉฉและไมไฉฉ ฉฉฉฉฉฉฉฉฉ ฉ.กศ.ฉฉ ฉฉฉฉฉฉ	๕๐
๑๑	แสดงวิธีการที่ไฉฉและไมไฉฉ ฉฉฉฉฉฉ ฉฉ ฉ.กศ.ฉฉ ฉฉฉฉฉฉ	๕๑
๑๒	แสดงวิธีการที่ไฉฉและไมไฉฉ ฉฉฉฉฉฉ ฉฉ ฉ.กศ.ฉฉ ฉฉฉฉฉฉ	๕๒
๑๓	แสดงวิธีการที่ไฉฉและไมไฉฉ ฉฉฉฉฉฉ ฉฉ ฉ.กศ.ฉฉ ฉฉฉฉฉฉ	๕๓
๑๔	แสดงวิธีการที่ไฉฉและไมไฉฉ ฉฉฉฉฉฉ ฉฉ ฉ.กศ.ฉฉ ฉฉฉฉฉฉ	๕๔
๑๕	แสดงวิธีการที่ไฉฉและไมไฉฉ ฉฉฉฉฉฉ ฉฉ ฉ.กศ.ฉฉ ฉฉฉฉฉฉ	๕๕
๑๖	แสดงวิธีการที่ไฉฉและไมไฉฉ ฉฉฉฉฉฉ ฉฉ ฉ.กศ.ฉฉ ฉฉฉฉฉฉ	๕๖
๑๗	แสดงวิธีการที่ไฉฉและไมไฉฉ ฉฉฉฉฉฉ ฉฉ ฉ.กศ.ฉฉ ฉฉฉฉฉฉ	๕๗
๑๘	แสดงวิธีการที่ไฉฉและไมไฉฉ ฉฉฉฉฉฉ ฉฉ ฉ.กศ.ฉฉ ฉฉฉฉฉฉ	๕๘

๑๙	แสดงวิธีการที่ไคผลและไม่ไคผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชั้น ไร่แก้งปัญหา เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของ เด็ก	๔๘
๒๐	แสดงวิธีการที่ไคผลและไม่ไคผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชั้น ไร่แก้งปัญหา เด็กสกปรก	๕๐
๒๑	แสดงวิธีการที่ไคผลและไม่ไคผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชั้น ไร่แก้งปัญหา เด็กอิจฉาเพื่อน	๕๑
๒๒	แสดงวิธีการที่ไคผลและไม่ไคผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชั้น ไร่แก้งปัญหา เด็กไม่ใช้เครื่อง เรียน	๕๒
๒๓	แสดงวิธีการที่ไคผลและไม่ไคผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชั้น ไร่แก้งปัญหา เด็กทำตัวเป็นกระเทย	๕๓
๒๔	แสดงวิธีการที่ไคผลและไม่ไคผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชั้น ไร่แก้งปัญหา เด็กพดปลด	๕๔
๒๕	แสดงวิธีการที่ไคผลและไม่ไคผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชั้น ไร่แก้งปัญหา เด็กคิดยา เสพยติ	๕๕
๒๖	แสดงวิธีการที่ไคผลและไม่ไคผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชั้น ไร่แก้งปัญหา เด็กทำตัวในท่าของชู้สาว	๕๖
๒๗	แสดงวิธีการที่ไคผลและไม่ไคผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชั้น ไร่แก้งปัญหา เด็กขี้ขี้แต่ไม่ยอมพด	๕๖

๒๘	แสดงวิธีการที่ไต่ผลและไม่ไต่ผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหา เด็กประจวบ	๕๗
๒๙	แสดงวิธีการที่ไต่ผลและไม่ไต่ผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหา เด็กทำงานสกปรก	๕๗
๓๐	แสดงวิธีการที่ไต่ผลและไม่ไต่ผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหา เด็กไม่มีความมั่นใจในตนเอง	๕๘
๓๑	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กไม่สนใจเรียน	๕๙
๓๒	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กเรียนอ่อน	๖๐
๓๓	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กเกเร	๖๑
๓๔	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กหนีเรียนและขาดเรียน	๖๒
๓๕	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กขี้อาย	๖๓
๓๖	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กแสดงกริยาไม่สุภาพต่อครู	๖๔

๓๓	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กอยู่ในเวลาเรียน	๖๕
๓๔	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กทำตัวเป็นจุดเด่น	๖๕
๓๕	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กพูดคำหยาบ	๖๖
๔๐	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้	๖๗
๔๑	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กร่างกายพิการ	๖๗
๔๒	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กเข้าห้องเรียนสาย	๖๘
๔๓	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กลักษณะโง่	๖๘
๔๔	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เกี่ยวกับสภาพทางบ้านของเด็ก	๖๙
๔๕	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กแต่งกายสกปรก	๖๙
๔๖	แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กอิจฉาเพื่อน	๗๐

๔๗	แสดงวิธีการที่นักศึกษาในระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กทำตัวเป็นกระเทย	๗๑
๔๘	แสดงวิธีการที่นักศึกษาในระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กพกปกติ	๗๒
๔๙	แสดงวิธีการที่นักศึกษาในระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กทำตัวในทานองชู้สาว	๗๓
๕๐	แสดงความคิดเห็นของนิสิตปีที่ ๒ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตรต่อวิธีสอน แก้ปัญหาโดยใช้แบบจำลองของปัญหา ๒ แบบ ที่เอากิจกรรมรายกรณี และ การแสดงผลบทบาทโดยคิดเป็นร้อยละ	๘๓

ภูมิหลัง

ในสถาบันการฝึกหัดครูนั้น การฝึกสอนเป็นภาคปฏิบัติที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของวิชาการศึกษา นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง และเป็นสิ่งที่มีผลต่อคุณภาพของการผลิตครู ละออ การุณยะวนิช (ละออ การุณยะวนิช, ๒๕๑๒ : ๑๔๕) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกสอนว่า การฝึกสอน เป็นประสบการณ์สำคัญที่จำเป็นต้องมีในหลักสูตรของวิชาการศึกษา เพราะนักเรียนครูจะได้มีโอกาส ได้ทดลองนำความรู้ที่เรียนมาไปใช้ปฏิบัติในการแก้ปัญหา ในการสอน ซึ่งนักเรียนจะต้องไปเผชิญ ในชีวิตจริง เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว ในการฝึกหัดครู ประสบการณ์ตรงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด แต่การสอนนั้นเป็นศิลปะอันยากยิ่ง ต้องฝึกแล้วฝึกอีก ปรับปรุงแล้วปรับปรุงอีกอยู่เป็นไป ประจำ จึงจะ บรรลุถึง ประสิทธิภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่, ๒๕๑๔ : ๕๔)

การออกฝึกสอนนั้น นักเรียนฝึกสอนย่อมจะประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทั้งที่เกิดจาก ตัวของนักเรียนฝึกสอนเอง เกิดจากอาจารย์ที่เทศก์ เกิดจากอาจารย์ที่เลี้ยงเกิดจากโรงเรียน และเกิดจากเด็กนักเรียน ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนฝึกสอนที่น่าสนใจอยู่มากก็คือปัญหาที่เกิดจาก เด็กนักเรียน เพราะเป็นบุคคลที่นักเรียนฝึกสอนต้องเกี่ยวข้องกับตัวมากที่สุด การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น สำหรับนักเรียนฝึกสอนแล้วมีใจของง่ายนัก ดังนั้นควรจัดให้เขาได้มีประสบการณ์ในค่านนี้ไว้เสียก่อน ดร.พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์, ๒๕๑๑ : ๕๓) ได้กล่าวถึงประสบการณ์ที่นักเรียน ฝึกสอนควรจะมีก่อนออกทำการฝึกสอนว่า ควรให้เขาได้ทำการสังเกตและทดลองทำงานบางอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับสิ่งที่จะต้องไปพบในการฝึกสอน ซึ่งวิธีการนี้ สถาบันฝึกหัดครูก็ได้เตรียมกันบ้าง แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้ทดลองให้นักเรียนครูได้ปฏิบัติจริง เพียงแต่บอกถึงปัญหาที่มักจะพบและวิธีปฏิบัติ ในการแก้ไขข้อออกฝึกสอนก็จะรับฟังรับรู้ แต่ไม่ได้ฝึกการคิดถึงวิธีการแก้ปัญหาคด้วยตัวเอง ดังนั้น เมื่อไปพบปัญหาเข้าจริง ๆ จึงยากที่จะใช้พฤติกรรม หรือวิธีในการแก้ปัญหาคได้อย่างเหมาะสม เมื่อแก้ปัญหาคที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนไม่ได้ การเรียนการสอนก็ดำเนินไปไม่ราบรื่น และไม่บังเกิดผลดี เท่าที่ควรในที่สุด

จากปัญหาดังกล่าวมาแล้ว จึงควรมีวิธีการสำหรับนักเรียนครูที่จะออกฝึกสอนได้ฝึกการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่คาดว่าจะต้องพบในการออกฝึกสอน โดยได้ใช้ความคิดของเขาเองในการคิดค้นหาวิธีการแก้ปัญหา การฝึกนี้จะเป็นการเตรียมตัวให้เขาพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาได้ทุกเมื่อ โดยเมื่อเกิดปัญหาขึ้น เขาก็จะสามารถใช้ความคิดของเขาเองในการจัดการกับปัญหานั้น ๆ วิธีการหนึ่งซึ่งจะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกการแก้ปัญหาก็คือ การสร้างแบบจำลองของปัญหา (Simulation) ซึ่งเกิดจากปัญหาที่แท้จริง ไว้ให้นักเรียนครูได้ทดลองฝึกฝนการแก้ปัญหาเหล่านั้น เพราะการเรียนโดยวิธีนี้จะเชื่อได้ว่าเป็นวิธีการเรียนที่ให้ประสิทธิภาพอย่างดีที่สุดวิธีหนึ่ง ทั้งนี้เพราะผู้เรียนได้แก้ปัญหาลักษณะเหมือนของจริงด้วยตัวของเขาเอง

เนื่องจากการสร้างแบบจำลองของปัญหานั้น จะต้องนำปัญหาจริง ๆ ที่เกิดขึ้นมาสร้างไว้ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องสำรวจว่า ในการออกฝึกสอนนักศึกษาได้พบปัญหาต่าง ๆ ในด้านใดบ้าง และนักศึกษาได้แก้ปัญหานั้นด้วยวิธีการใด จึงจะทำให้การสร้างแบบจำลองของปัญหาลักษณะคล้ายคลึงของจริงมากที่สุด

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษา "พฤติกรรมของนักศึกษาระดับ ป.กศ.ศน์ ที่ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหานั้นชั้นเรียน และการสร้างแบบจำลองของปัญหาเพื่อใช้ฝึกสอนนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหา ก่อนออกฝึกสอน"

ความมุ่งหมายในการวิจัย

๑. เพื่อสำรวจว่าในการออกฝึกสอนนั้น นักศึกษาฝึกสอนพบปัญหาใดบ้าง ที่เกิดจากการกระทำของนักเรียน
๒. เพื่อสำรวจว่า นักศึกษาฝึกสอนมีวิธีการในการแก้ปัญหาค้นพบในการออกฝึกสอนอย่างไรบ้าง
๓. เพื่อทราบผลของวิธีการแก้ปัญหาค้นพบ ที่นักศึกษาฝึกสอนใช้ในการแก้ปัญหาค้นพบ
๔. เพื่อนำปัญหาที่พบในการสำรวจมาสร้างขึ้นเป็นแบบจำลองของปัญหา (Simulation) ๒ ชนิดคือ การศึกษาเป็นรายกรณี (Case Study) และการแสดงบทบาท (Role-playing)

ความสำคัญของการวิจัย

๑. ผลจากการวิจัยนี้ จะทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่นักศึกษาฝึกสอนได้พบและจะทำให้ทราบถึงวิธีการที่นักศึกษาใช้แก้ปัญหาเหล่านั้น ว่าวิธีการใดใช้ให้ผลหรือไม่อย่างไร การทราบถึงสิ่งเหล่านี้จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปสอนนักเรียนฝึกหัดครูที่จะออกไปฝึกสอนให้ได้ทราบล่วงหน้าว่า ในการไปฝึกสอนนั้นจะพบปัญหาต่าง ๆ เช่นไรบ้าง

๒. แบบจำลองของปัญหาที่สร้างไว้ จะได้นำมาใช้เป็นอุปกรณ์การสอนเพื่อฝึกฝนนักศึกษาในสถาบันครูให้รู้จักวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวของเขาเอง ซึ่งเท่ากับเป็นการย่วยุให้นักศึกษาเหล่านั้นได้คิดค้นวิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ นับว่าเป็นการส่งเสริมให้ยูเรียนได้เกิดความคิดใหม่ ๆ (Innovative ideas) ได้เป็นอย่างดี

๓. แบบจำลองของปัญหา จะเป็นวิธีการหนึ่งในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการฝึกสอนให้ได้ผลดี

๔. ผลการวิจัยนี้ สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการเตรียมตัวนิสิต-นักศึกษาให้มีความมั่นใจ และพร้อมที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบในการฝึกสอน

นิยามปฏิบัติการ

แบบจำลองของปัญหา (Simulation) หมายถึงสถานการณ์ซึ่งจำลองมาจากสถานการณ์จริงของปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนซึ่งสำรวจพบจากการฝึกสอน แบบจำลองของปัญหานี้ สร้างขึ้นเพื่ ใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกนิสิต-นักศึกษา ให้รู้จักคิดแก้ปัญหาที่จะพบในการออกไปฝึกสอนด้วยตัวของเขาเอง แบบจำลองของปัญหาที่สร้าง มี ๒ ชนิดคือ การศึกษาเป็นรายกรณี (Case Study) และ การแสดงบทบาท (Role-Playing)

การศึกษาเป็นรายกรณี (Case Study) หมายถึงแบบจำลองของปัญหาชนิดหนึ่ง ที่รวบรวม พฤติกรรมซึ่งเป็นปัญหาของนักเรียนแต่ละราย รายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน ที่อาจเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเหล่านั้น ตลอดจนวิธีการที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรม ของนักเรียน

การแสดงบทบาท (Role-Playing) หมายถึงแบบจำลองของปัญหาชนิดหนึ่ง ซึ่งสร้างเป็น บทบาทการแสดงไว้ ๒ บทบาทคือ บทบาทของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมอันเป็น ปัญหา และบทบาทของครูที่จะต้องแสดงวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนนั้น

นักศึกษาที่ออกฝึกสอน หมายถึงนักศึกษาฝึกหัดครูระดับ ป.กศ.ต้น ที่กำลังออกฝึกสอน ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๑๖

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในประเทศไทยได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน และปัญหาที่พบ ในการเรียนการสอนไว้มากแล้ว

ละเอียด จันทรักิวิวัฒน์ (ละเอียด จันทรักิวิวัฒน์, ๒๕๑๔ : ๖๓ - ๖๔) ได้ทำการศึกษา เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ. ตั้งแต่ปี ๒๕๐๘ - ๒๕๑๑ โดยให้ผู้สำเร็จการศึกษาและครูใหญ่ในโรงเรียนที่ผู้สำเร็จการศึกษาทำการสอนอยู่ตอบแบบสอบถาม ที่ส่งไป ซึ่งศึกษาเฉพาะโรงเรียนในภาคการศึกษา ๑ และ ๑๒ ผลที่ได้รับจากแบบสอบถาม ทางด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ปรากฏว่า ครูใหญ่ มีความเห็นว่า ผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถในการแก้ปัญหาระดับกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มีประสบการณ์ไม่เพียงพอ หรือขาดการปฏิบัติและฝึกฝนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหามาก่อน ดังนั้นเวลาที่พบกับปัญหา ในขณะที่ทำการสอน จึงทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาก็ได้เท่าที่ควร

วิทยา นาทอง (วิทยา นาทอง, ๒๕๐๕ : ๑๓ - ๑๔) ได้สำรวจปัญหาของครูใหม่
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จำนวน ๑๖๔ คน ที่บรรจุเข้าทำงานในปีการศึกษา ๒๕๐๔
โดยใช้แบบสอบถาม สํารวจปัญหาในหมวดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ความสามารถในการใช้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการสอน
๒. การสอนและงานพิเศษ
๓. ฐานะทางเศรษฐกิจของครูใหญ่
๔. การปรับตัว
๕. สภาพความเป็นอยู่และสวัสดิการ
๖. ทักษะคิด และความคิดเห็นบางประการ
๗. สุขภาพและการใช้เวลาว่าง
๘. ปัญหาและความต้องการของครูใหญ่

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูใหม่มีปัญหาตามหมวดที่ทำการสำรวจจริง โดยเฉพาะปัญหา
ความสามารถในการใช้วิชาความรู้ที่จำเป็นต่อการสอน และงานพิเศษ ผู้ทำการวิจัยเรื่องนี้ได้

- เสนอแนะไว้ว่า สถาบันฝึกหัดครูควรปรับปรุงหลักสูตร โดยเน้นแรงกระตุ้นให้มากขึ้น

จะเห็นได้ว่า นักเรียนครูที่จบการศึกษาไปแล้ว ยังมีขอบเขตรองคานการสอนอยู่
และผู้ทำการวิจัยก็ได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงการฝึกฝนปฏิบัติในด้านนี้ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการฝึกฝน

• ปฏิบัติของนักเรียนครูก่อนที่จะจบการศึกษาไป ก็คือการฝึกสอน ในการออกฝึกสอนนักเรียนครู
ก็ต้องพบปัญหาต่าง ๆ เช่นกัน

สมหมาย กระจำลีลิต (สมหมาย กระจำลีลิต, ๒๕๑๔ : ๔๔ - ๔๕) ได้ทำการ
ศึกษาเจตคติ ต่อการฝึกสอนของนิสิตระดับ กศ.บ. ในปีการศึกษา ๒๕๑๓ พบว่า ปัญหา
ที่นิสิตฝึกสอนพบกันมาก และไม่สามารถแก้ไขได้ อันเป็นผลทำให้การฝึกสอนไม่ได้ผลดีเท่าที่ควรคือ

๑. วิชาที่สอนไม่ตรงกับวิชาเอก-โท ที่เรียนมา เมื่อต้องสอนในวิชาที่ไม่ถนัดก็เกิด
ความไม่เชื่อมั่นในตนเอง ต้องเดาใจสอน เกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งนอกเหนือจากการสอนไม่ได้
ผลดีเท่าที่ควรแล้ว ยังเป็นการทำลายสุขภาพจิตของนิสิตฝึกสอนด้วย

๓. ทางด้านความสัมพันธ์กับเด็ก เด็กไม่ค่อยเชื่อฟัง เพราะคิดว่าไม่ใช่ครูประจำของตน และไม่สามารถระงับโทษกันได้ ทำให้เกิดปัญหาในการควบคุมชั้น การสอนก็ไม่ได้ผลเต็มที่

๓. ด้านวิธีสอน นิสิตไปมีอิสระในการเลือกวิธีสอน เพราะวิธีสอนต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความพอใจของอาจารย์เป็นหลัก นอกจากนั้นบางครั้งครูที่เลี้ยงให้คำแนะนำไปคนละทาง นิสิตจึงไม่ทราบว่าจะปฏิบัติอย่างไรดี

ปัญหาทางด้านความสัมพันธ์กับเด็กนั้น เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะวิจัยในครั้งนี้อย่างตรง จึงน่าจะสนใจว่า ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะอะไร

ประเทิน มหาจันทร์ (ประเทิน มหาจันทร์, โรเนียว : ๓๕) ได้กล่าวถึงขอบทพรวงของนิสิตฝึกสอน ในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนว่า เป็นเพราะ

๑. ขาดความเห็นอกเห็นใจนักเรียน
๒. ความรู้สึกขาดความเชื่อถือในความสามารถของนักเรียน
๓. ไม่สร้างทัศนคติเกี่ยวกับความร่วมมือร่วมใจในชั้นเรียน
๔. นักเรียนไม่ยอมพูด ไม่ต้องการให้คนอื่นได้ยินเสียงของตนหรือทราบ

ความนึกเห็นของตน

๕. ความรู้สึกของนักเรียนในชั้นเรียนเสียไป เพราะผู้สอนยกย่องนักเรียนจนใจคนหนึ่งมากเกินไป

๖. นักเรียนไม่คำนึงถึงความก้าวหน้าของตน
๗. นักเรียนชั้นสูงยังชอบทำตัวเป็นเด็ก
๘. นักเรียนหญิงแสดงการต่อต้านนักเรียนชาย
๙. ผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนพูดเรื่องเหลวไหลไร้สาระ

ในแต่ละโรงเรียนย่อมต้องพบนักเรียนซึ่งมีพฤติกรรมอันเป็นปัญหา เมื่อนักเรียนครูไปทำการฝึกสอน ก็จะต้องพบกับปัญหาดังกล่าว ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากนักเรียนนั้นครูอาจมีทางช่วยเหลือได้

นำทรัพย์ จันทรธอบ (นำทรัพย์ จันทรธอม, ๒๕๐๕ : ๒) ได้กล่าวถึงการศึกษา
จะแก้ปัญหาที่เกิดจากนักเรียนว่า ถ้านักเรียนรู้สึกท้อใจในการกระทำ หรือพฤติกรรมที่ครูแสดง
ออกมาแล้วต่อไป ถ้าครูหาของครูนั้นจะช่วยสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่เด็กเรียน
ส่งเสริมให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน สนใจต่อการเรียน ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ดี แสดงให้
เห็นว่า คุณลักษณะและการกระทำควรควรแก่การรับรางวัล ของครู นี่เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียน
การสอน ถ้าหากคุณลักษณะ การกระทำ และพฤติกรรมของครูเป็นไปในทางที่ดี ในทางตรงกัน
ข้ามกับสภาพอันดีระหว่างครู และนักเรียน ก็จะเป็นผลทำให้การเรียนการสอน และการอบรมคำเน
ไปกายดี ซึ่งก็เท่ากับช่วยลดความสูญเสียทางการศึกษาได้น้อยลง

เมื่อครูมีความสำคัญดังนี้ การเตรียมนักเรียนก่อนที่เขาจะออกไปเป็นครูจริง ๆ นั้น
จึงมีความสำคัญไม่น้อย จะต้องฝึกให้เขาเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะต้องพบ
ในการปฏิบัติหน้าที่จริง ๆ การฝึกสอนนี้ก็เป็นประสบการณ์ที่สำคัญอันหนึ่งสมควรเอาใจไปเป็นอย่างยิ่ง

ฉันทลักษณ์ ก้อนิสทา (ฉันทลักษณ์ ก้อนิสทา, ๒๕๑๖ : ๖๖) ได้ให้ข้อเสนอแนะ
เพื่อปรับปรุงบุคคลและสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอน ในด้านนักเรียนฝึกสอนว่า

๑. นักเรียนฝึกสอนควรเตรียมตัวให้ดีที่สุดก่อนออกฝึกสอน เป็นการเตรียมทั้ง
ด้านวิชาการ และด้านจิตใจ

๒. นักเรียนฝึกสอนควรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และพยายามเองหาสิ่ง
ที่ควรทำ ไม่ละเลยต่อการขอความช่วยเหลือจากครูพี่เลี้ยง

๓. นักเรียนฝึกสอนควรเข้าใจในครูพี่เลี้ยงของงาม ทั้งในกานบุคคล และในกาน
การงาน

ในการจะสำเร็จจะออกไปเป็นครูมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้นเมื่อออกไปทำการ
สอนจริงนี้ ศูนย์อินโนเทค (INNOTECH CENTER) เป็นส่วนหนึ่งในหน่วยงานของ SEAMES
กึ่งอยู่ประเทศเวียดนาม เป็นศูนย์กลางว่าเกี่ยวกับการศึกษานานาชาติใหม่ ๆ ที่นำเอาใจไปกับการเรียน
การสอน โดยทำการเก็บรวบรัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และรวบรวมร่างขึ้นเป็นเครื่องมือ
สำหรับใช้ในการฝึกการแก้ปัญหาแก่ คำเร่ง บุญเรืองรัตน์ (คำเร่ง บุญเรืองรัตน์, ๒๕๑๕ :
๑๑๒ - ๑๑๖) เป็นผู้สำรวจงานโครงการวิจัยของศูนย์อินโนเทค ซึ่งได้ทำในปี พ.ศ. ๒๕๑๕

ได้กล่าวถึงการวิจัยครั้งนี้ว่า เป็นการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ระดับประถมและมัธยม ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้น ของครูในกลุ่มประเทศซีปีโอ (SEAMEO) ซึ่งประกอบด้วย ประเทศอินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ทั้งนี้ เพื่อจะปรับปรุงคุณภาพของครู การวิจัยเรื่องนี้ เป็นาญญานันदार (Munandar) เป็นผู้ควบคุมงานวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนระดับประถมและมัธยม ทั้งโรงเรียนในเมืองและในชนบท กลุ่มโรงเรียนประถม ๙๐ โรงเรียน เลือกมาประเทศละ ๑๐ โรงเรียน และเขมรมี ๔ โรงเรียน ใ้ครูโรงเรียนละ ๓ คน โรงเรียนมัธยมก็ ๙๐ โรงเรียน เช่นกัน แต่ใ้ครูโรงเรียนละ ๒ คน ใ้ครูทั้งกล่าวเขียนรายงานตามแบบสอบถาม ซึ่งถามเกี่ยวกับปัญหาของเด็กและวิธีแก้ปัญหาของครู ผลการวิจัยพบปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน / เรื่องสำคัญบางความสำคัญต่อไปนี้ :-

ระดับประถม	ระดับมัธยม
๑. พฤติกรรมก้าวร้าวต่อนักเรียน โรงเรียน และสภาพของโรงเรียน	๑. ระบายความเครียดครูกำลังสอน
๒. ระบายความเครียดครูกำลังสอน	๒. ขัดคำสั่งและระเบียบของโรงเรียน
๓. ขัดคำสั่งและระเบียบของโรงเรียน	๓. ไม่สนใจการเรียน
๔. ไม่สนใจการเรียน	๔. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อนักเรียน
๕. ลักขโบาย	๕. โรงเรียน และสภาพของโรงเรียน
๖. เรียนหนังสือไม่เข้าใจ	๕. เรียนหนังสือไม่เข้าใจ
๗. หินโรงเรียน	๖. หินโรงเรียน
๘. ไม่สุขภาพ ไม่เคารพครู	๗. ไม่ทำการบ้าน
๙. ไม่ทำการบ้านตามที่ครูสั่ง	๘. หิวเวลาสอบ
๑๐. ขัดแย้งกับครู	๙. ไม่สุขภาพ ไม่เคารพครู
๑๑. หิวเวลาสอบ	๑๐. ลักขโบาย
๑๒. พูกว่าเขายากาย	๑๑. ขัดแย้งกับครู
๑๓. อุบัติเหตุ	๑๒. พูกว่าเขายากาย
๑๔. ทั้งครูและนักเรียนมาโรงเรียนสาย	๑๓. พูกว่า
	๑๔. สุขภาพไม่สมบูรณ์

ระดับประถม	ระดับมัธยม
๑๕. สุขภาพไม่สมบูรณ์	๑๕. ความไม่ร่วมมือกันระหว่างคณะครู
๑๖. ผู้ปกครองค่าโรงเรียน, ครู	๑๖. ผู้ปกครองค่าโรงเรียน, ครู
๑๗. ครูและนักเรียนลืมนำวัสดุอุปกรณ์สำคัญ มาใช้ในการเรียนการสอน	๑๗. ครูและนักเรียนลืมนำวัสดุที่จำเป็นมา โรงเรียน

สำหรับประเทศไทย ปัญหาที่พบบ่อยมากคือ

ระดับประถม	ระดับมัธยม
๑. ไม่สุขภาพ ไม่เคารพนับถือครู	๑. ฝ่าฝืนข้อบังคับของโรงเรียน
๒. หนีโรงเรียน	๒. ไม่สนใจการเรียน
๓. เรียนหนังสือไม่ดี	๓. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว
๔. รบกวนชั้นในขณะครูกำลังสอน	๔. เรียนหนังสือไม่ดี
๕. ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน	๕. ไม่สุขภาพ ไม่เคารพครู
๖. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว	๖. การลักขโมย
	๗. รบกวนชั้นขณะครูกำลังสอน
	๘. หนีโรงเรียน

วิธีการที่ครูใช้แก้ปัญหาทั้งกล่าวข้างต้น รวบรวมไว้ดังนี้

๑. การลงโทษ เช่น ทุ ก่า เขียน ชู่ว่าจะรายงานครูใหญ่
๒. ให้ความช่วยเหลือและให้ความสนใจเป็นรายบุคคล
๓. ให้คำแนะนำ คำอธิบาย เช่น คำแนะนำเกี่ยวกับความประพฤติที่เหมาะสม
เป็นต้น
๔. ไม่สนใจต่อปัญหานั้น เช่น เวลาครูโกรธก็เดินออกจากห้องเรียนเสีย

๕. ทำการศึกษาเป็นรายกรณี
๖. โยนปัญหาไปให้ผู้อื่นแก้ เช่นให้นักเรียนแก้เอง หรือครูใหญ่, ครูอื่น ๆ แก้
๗. ร่วมมือกับครูหรือผู้อื่นในการแก้ปัญหา

เมื่อได้ผลการวิจัยแล้ว คณะผู้วิจัยได้นำเอาปัญหาที่พบมาสร้างเป็นแบบจำลอง

(Simulation) ๒ แบบคือ การศึกษาเป็นรายกรณี (Case Study) และการแสดงบทบาท (Role - playing) เพื่อไว้ใช้เป็นอุปกรณ์การสอน ใช้ฝึกสอนนักเรียนครูก่อนออกฝึกสอน เพื่อให้เขาได้ฝึกคิดแก้ปัญหาด้วยตัวของเขาเอง

ในต่างประเทศก็ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องเกี่ยวกับการสอนและปัญหาที่พบในการสอน ไว้อย่างกว้างขวาง

มาร์ติน (Martin; ๑๙๖๐ : ๖๔๐ A) ได้ศึกษาถึงผลของการเตรียมตัว ก่อนออกไปเป็นครู พบว่า ครูผู้ไม่ได้รับการเตรียมตัวในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการสอนนั้น จะใช้เวลาในการปรับตัวให้เข้ากับการสอนนานกว่าครูที่ได้รับการเตรียมตัวในการนี้

๒ ในการเตรียมตัวครู หรือในการฝึกสอนนั้น จะได้อะไรเพียงใดทัศนคติของผู้ฝึกสอนก็มีผล ต่อเรื่องนี้ ออสมัน (Osman; ๑๙๕๕ : ๑๒๔๑ A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ทัศนคติของนักเรียนฝึกสอนในระหว่างการฝึกสอน พบว่า

๑. ทัศนคติของนักเรียนฝึกสอนจะเปลี่ยนไปได้น้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้คือ
 - ๑.๑ โอกาสที่จะได้เข้าร่วมนิเทศกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนที่เขาฝึกสอน ได้น้อยเพียงใด
 - ๑.๒ มีโอกาสที่จะได้ร่วมกิจกรรมกับคนอื่น ๆ ได้น้อยเพียงใด
 - ๑.๓ มีความยุ่งยากเกี่ยวกับการแก้ปัญหาค้าง ๆ ในห้องเรียนได้น้อยเพียงใด
 - ๑.๔ ความสะดวกสบายในห้องเรียนมีได้น้อยเพียงใด
 - ๑.๕ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในห้องเรียนดีหรือไม่

- ๑.๖ การเตรียมการสอนพร้อมหรือไม่
- ๑.๗ มีความยุ่งยากในการปรับตัวตามบทบาทของครูมากนักเพียงใด
- ๑.๘ มีความพอใจในคำแนะนำของอาจารย์ในเทศก์ในเรื่องการปรับปรุง
บุคลิกภาพของนักเรียนฝึกสอนหรือไม่

- ๒. ทักษะคตินักเรียนฝึกสอนจะเปลี่ยนไปค่อนข้างน้อยในเรื่องต่อไปนี้
 - ๒.๑ ความยุ่งยากในการจูงใจเด็ก
 - ๒.๒ ความยุ่งยากในการควบคุมวินัยของเด็ก
 - ๒.๓ ความเชื่อว่าเด็กจะไม่ได้รับผลสัมฤทธิ์ตามความสามารถของเขา
 - ๒.๔ ความเชื่อที่ว่าเด็กให้ความร่วมมือกับคนน้อย
 - ๒.๕ ความเชื่อที่ว่าอาจารย์เทศก์ไม่ให้การนิเทศก์อย่างเพียงพอ
 - ๒.๖ การตัดสินใจที่จะไม่เป็นครูในโรงเรียนที่มีสภาพเหมือนกับโรงเรียนที่ตนฝึกสอน
เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว

สำหรับปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนนั้น มาร์วิน (Marvin ; ๑๙๖๓ : ๔๓ - ๔๕) ได้รวบรวมข้อมูลการวิจัยจากคำตอบแบบสอบถามของนักเรียนที่ออกฝึกสอน ๓๔๔ คน และครูพี่เลี้ยงของนักเรียนฝึกสอนกลุ่มนี้ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลและรวบรวมปัญหาการฝึกสอนที่นักเรียนฝึกสอนพบในขณะที่ทำการฝึกสอน อาจแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ๓ ประเภท คือ

- ๑. ปัญหาในการสร้างพฤติกรรมอันพึงประสงค์ให้แก่เด็ก
- ๒. ปัญหาเกี่ยวกับความรู้สึกไม่มั่นใจในตนเอง
- ๓. ปัญหาเกี่ยวกับการสอนให้เป็นที่เข้าใจแก่นักเรียน

คาเดนเฮด (Cadenhead; ๑๙๖๕ : ๓๔๔๕ A) ได้ทำการศึกษาเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัย ลาแกรัง (Lagrange) ในระหว่างปีการศึกษา ๑๙๕๔ - ๑๙๖๒ เพื่อศึกษาถึงปัญหาที่ครูเหล่านั้นพบ และจะได้นำผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงหลักสูตรของวิทยาลัยต่อไป ผลการศึกษาปรากฏดังนี้คือ

๑. ท้าความสามารถในการสอนของครู ความคิดเห็นของครูใหญ่ต่อครูเหล่านี้ดีกว่าความคิดเห็นของครูของตนเอง
๒. ครูมีความรู้ในด้านวิชาสามัญและวิชาชีพ มากกว่าความสามารถในขบวนการสอน
๓. ปัญหาที่ครูพบมากคือปัญหาเฉพาะหน้าในขณะที่ทำการสอน
๔. ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ครูได้รับในขณะที่ศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยมีประโยชน์มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์เกี่ยวกับการฝึกสอน
๕. ควรจัดการประเมินผลหลักสูตรของวิทยาลัยเสียใหม่ โดยเน้นในการจัดประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสอนให้มากขึ้น

เอลี่ (Ely ; ๑๙๖๒ : ๒๐๖๒ A) ได้ศึกษาค้นคว้าผลการผลิตครูระดับประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยโคโลราโด (Colorado) โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเหล่านั้น ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า

๑. ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บริหารมหาวิทยาลัยให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า การฝึกสอนเป็นกิจกรรมสำคัญอันหนึ่ง ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
๒. การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย เน้นหนักในทางเนื้อหาวิชามากกว่าวิธีการและเทคนิคที่จะนำไปใช้ในการสอน
๓. ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นจำนวนมากไม่ประสบผลสำเร็จในเรื่องต่อไปนี้
 - ๓.๑ หน้าที่และกิจกรรมของครู
 - ๓.๒ การทำงานร่วมกับผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน
 - ๓.๓ การปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและท้องถิ่น
๔. ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยช่วยในเรื่องต่อไปนี้
 - ๔.๑ เพิ่มระยะเวลาการฝึกสอนและการสังเกตการสอนก่อนออกฝึกสอน
 - ๔.๒ ควรจัดให้นิสิตมีประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กและชุมชนมากกว่าเดิม
 - ๔.๓ ควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีการและเทคนิคการสอน

ไฮเนล (Hainess; ๑๙๖๐ : ๑ - ๒) ให้ความเห็นว่า นักเรียนครูที่ออกไปฝึกสอน มีความมุ่งมั่น ความพร้อม ความสนใจ และความสามารถต่างกัน การจัดโครงการฝึกสอน ก็เพื่อเป็นการฝึกครูใหม่ หรือเพื่อให้โอกาสแก่นักเรียนฝึกสอน ได้ทดลองใช้ความรู้ ความคิด และความสามารถ เพื่อจะได้ทำความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ทางวิชาการศึกษา และจิตวิทยา ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความพร้อมและมีสมรรถภาพในการเป็นครู เพราะได้ฝึกหน้าที่และรับผิดชอบ เหมือนเป็นครูจริง ๆ โดยการช่วยเหลือแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงที่เคยมีประสบการณ์ มาก่อน

เปียร์ส (Pires ; ๑๙๖๗ : ๑๔๔) ได้ทำการวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการฝึกสอน จากการฝึกหัดครูในประเทศกัมพูชา สาธารณรัฐจีน อินเดีย ปากีสถาน และฟิลิปปินส์ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า การฝึกหัดครูทุกแห่งได้ตั้งจุดมุ่งหมายของการฝึกสอนไว้ว่า เพื่อให้ นักเรียนฝึกสอนได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ด้านความสามารถทั่ว ๆ ไปในการนำทฤษฎีที่ได้เรียนมาไปปฏิบัติจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิธีสอน

๒. พัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก

๓. พัฒนาระดับความเชื่อมั่นในตนเอง และความคิดริเริ่มซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสอน ของนักเรียนฝึกสอน

๔. ให้เข้าใจบทบาทต่าง ๆ ของการเป็นครู โดยจัดให้ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับ บทบาทนั้นมากขึ้น

๕. ให้เข้าใจความคิดที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ครู โดยทำความเข้าใจกับ สภาพจริง ๆ และปัญหาในการสอน

จะเห็นได้ว่าการฝึกสอนนั้นมีความสำคัญต่อการศึกษาก่อนที่จะสำเร็จออกไปเป็นครู ที่มีความเหมาะสมทั้งในด้านความคิดและพฤติกรรมที่แสดงออกในบทบาทและหน้าที่ของครู ซึ่งเมื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่จริง ๆ แล้ว จะมีพฤติกรรมทั้งที่ดีและไม่ดี ทั้งที่ ไรอันส์ และคณะ

(Ryans and Others ; ๑๙๖๐ : ๔๒) ได้ใช้วิธีการ พฤติกรรมวิกฤติ (Critical Incident)

ในการหาพฤติกรรมของครูที่มักเกิดขึ้นบ่อย ๆ โดยใช้การสังเกต และค้นหาพฤติกรรมที่สำคัญ ๆ จากการให้ครูร่วมมือในการเขียนเหตุการณ์วิกฤติที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และรวบรวมพฤติกรรมที่ได้ไว้ดังนี้

พฤติกรรมที่ดี

- ตั้งตัวอยู่เสมอ
- สนใจในตัวนักเรียนและกิจกรรมของชั้น
- ระวังแจ่มใส
- ควบคุมตนเองได้ ไม่ฉุนเฉียวง่าย
- มีอารมณ์ขัน
- ยอมรับเมื่อคนทำผิด
- ไม่ลำเอียงสนใจเฉพาะนักเรียนคนใดคนหนึ่ง
- มีความอดทน
- แสดงความเข้าใจนักเรียน
- แสดงความเป็นเพื่อน และสุภาพต่อนักเรียน
- ช่วยเหลือปัญหาส่วนตัวของนักเรียนเท่า ๆ กับปัญหาการเรียน
- ยกย่องชมเชยผู้ทำงานดี
- ยอมรับว่านักเรียนสามารถทำงานยาก ๆ ได้
- ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ส่งเสริมกำลังใจนักเรียนมากที่สุด
- เตรียมการสอนเป็นอย่างดี
- มีการยืดหยุ่นการสอนถ้าไม่เป็นไปตามแผนการ

พฤติกรรมที่ไม่ดี

- ท่าทางหงอยเหงา เบื่อหน่าย
- ไม่สนใจตัวนักเรียนและกิจกรรมของชั้น
- อารมณ์ไม่ดี เห็นทุกอย่างเศร้าไปหมด
- ควบคุมตนเองไม่ได้ โกรธง่าย
- เคร่งขรึม
- ไม่ยอมรับความผิดของตน
- ลำเอียงสนใจเฉพาะนักเรียนคนใดคนหนึ่ง
- ท้อถอย อ่อนแอ
- ขาดความเมตตากรุณา
- ไม่ให้ความสัมพันธ์ด้วย
- สนใจเฉพาะด้านการเรียนของนักเรียน
- ไม่มีการยกย่องหรือปรับปรุงนักเรียนให้ดีขึ้น
- ไม่เชื่อมั่นความสามารถของนักเรียน
- ใช้ความคิดของตนเองเป็นใหญ่
- บั่นทอนกำลังใจของนักเรียน
- ไม่เตรียมการสอน
- ต้องสอนตามแบบแผนที่วางไว้ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรมที่ดี

- ยอมรับความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน
- ใช้อุปกรณ์การสอนกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ
- จัดแนวทางในการเรียนแบบแรง มีการศึกษา

อธิบาย

- ให้คำชี้แจงอย่างแจ่มแจ้ง
- ให้นักเรียนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
- และประเมินผลด้วยตนเอง
- มีระเบียบวินัย
- ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนช่วยตัวเองได้

พฤติกรรมที่ไม่ดี

- ไม่คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน
- ใช้วัสดุและวิธีสอนที่ไม่น่าสนใจ
- การสาธิตและการอธิบายไม่ชัดเจน

- กำจัดแรงกระตุ้น
- ไม่ให้โอกาสนักเรียนได้ทำงาน

และประเมินผลตนเอง

- ทำอะไรตามใจชอบ
- ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนอย่างเสียไม่ได้

เพื่อเป็นการยืนยันว่า การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ในการเตรียมตัวครูให้มีความพร้อม และประสิทธิภาพในการเป็นครู ประสบความสำเร็จในการสอน

ฮัลลิวเวล (Halliwell ; ๑๙๖๔ : ๑๘๐ - ๑๘๑) ได้กล่าวถึงวิจัยของ เบอร์ และ เชื้อน ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมตัวครู และความสำเร็จของครูใหม่ ในรัฐฟลอริดา ซึ่งเป็นรัฐที่ไม่บังคับให้ครูเรียนวิชาการสอน โดยเปรียบเทียบความสำเร็จของครูประเภทที่เรียนวิชาการสอนมากกว่า ๑ รายวิชา จำนวน ๒๑ คน กับผู้ที่ไม่ได้เรียนวิชาการสอน จำนวน ๑๕ คน ผลปรากฏว่า ครูที่ได้รับการเตรียม หรือการอบรมเต็มที่จะมีความสำเร็จในชุด ๆ ด้านมากกว่าครูที่ไม่ได้รับการเตรียม เพื่อเป็นครู หรือได้รับการเตรียมน้อย

แกสเวล (Caswel ; ๑๙๖๔ : ๔๔๙ - ๔๕๑) ได้กล่าวถึงโครงการฝึกหัดครูใน สถานฝึกหัดครูทั่วไปว่า มีโครงการแตกต่างกันไปหลายแบบ แต่สิ่งที่เหมือนกันอยู่ก็คือ การฝึกสอน แต่เรื่องการฝึกสอนก็ยังมีแนวโน้มการปฏิบัติแตกต่างกันอยู่ในบางเรื่องต่อไปนี้คือ

๑. ระยะเวลาของการฝึกสอน
๒. หน้าที่ให้นักเรียนครู เองปฏิบัติในการฝึกสอน
๓. ประเภทของการนิเทศ และความมากมายของการนิเทศที่อาจารย์ในสถานฝึกหัดครูควรรู้ให้แก่เด็กเรียน

แสดเวลใดกล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการฝึกหัดครู จะต้องเน้นถึง ความสำคัญของสิ่งที่จะนำมาสอนให้มาก ให้พิจารณาว่าสิ่งที่เตรียมไว้ให้นักเรียนฝึกหัดครูไปใช้ ในการสอนนั้นมีส่วนสำคัญเพียงไรที่จะช่วยให้นักเรียนครูออกไปเป็นครูที่มีสมรรถภาพสูง ในเรื่อง นี้ควรจะได้มีการวิจัยให้กระจ่าง เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงให้เกิดผลดี

ในเรื่องของการศึกษาวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพของการฝึกหัดครูให้ดีขึ้นนั้น ศูนย์อินโนเทค (INNOTECH CENTER ; 1972. : 1-123) ได้ทำขึ้นเพื่อช่วยประเทศ สามารถในการที่จะปรับปรุงคุณภาพของสถาบันฝึกหัดครู ผลการวิจัยของศูนย์อินโนเทคนั้น ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น เมื่อรวบรวมผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาต่างๆของนักเรียนได้แล ก็นำมาสร้างเป็นแบบจำลอง (Simulation) ไว้ให้นักเรียนครูได้ใช้เป็นเครื่องมือในการ ฝึกคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนด้วยตัวของเขาเอง ในรายงานการวิจัยครั้งนี้กล่าวว่า " การเรียนรู้ถึงพฤติกรรมอันเหมาะสมที่ครูจะแสดงออกในชั้นเรียนนั้น อาจทำได้โดยการอ่านหรือ ฟังคำบอกเล่าจากคนอื่น แต่การเรียนรู้ดังกล่าวเป็นการเรียนรู้ทางอ้อมไม่สามารถจะนำมาใช้ กับพฤติกรรมจริงๆได้ก็เท่าไรนัก การฝึกโดยได้รับประสบการณ์ตรงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ในการแก้ปัญหาจริงๆ

ในรายงานการวิจัยของศูนย์อินโนเทคได้กล่าวถึงการศึกษารายกรณี (Case Study) และการแสดงบทบาท (Role-Playing) ไว้ดังนี้

การศึกษารายกรณี (Case Study) : นักเรียนฝึกหัดครู จะได้ทราบถึงสถานการณ์ ซึ่งบรรยายปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และพฤติกรรมของครูที่ใช้ในการ แก้ปัญหานั้นๆ เมื่อได้ทราบถึงสภาพของปัญหา และศึกษาปัญหาแล้ว เขาจะต้องคิดว่า ถ้าเขาเป็นครูและเผชิญกับปัญหาดังกล่าว เขาจะหาอย่างไร ในกรณีเช่นนี้ นักเรียนจะต้อง หาหน้าที่ครูที่จะต้องเผชิญกับปัญหายอย่างแท้จริง ต้องคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาคด้วยตัวของเขาเอง ซึ่งนักเรียนครูต่างคนก็มีวิธีแก้ปัญหาดังๆกันไป เมื่อได้นำวิธีการต่างๆที่แต่ละคนคิดมาอภิปราย กันก็จะทำให้เขาหาวิธีการหลายๆวิธี ที่จะนำไปแก้ปัญหาเดียวกัน ซึ่งเป็นวิธีการที่พวกเขา คิดขึ้นเอง ไม่ใช่ทำตามคำบอกเล่าของใคร

การแสดงบทบาท (Role - playing) เป็นการนำปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนมาเขียนบรรยายไว้เป็น ๒ บทบาท คือบทบาทของครูและบทบาทของนักเรียน ทั้งเป็นคู่กันที่อยู่ปัญหาเดียวกัน นักเรียนคนหนึ่งจะแสดงในบทบาทของครูตามที่บรรยายไว้ และนักเรียนครูอีกคนหนึ่งจะแสดงในบทบาทของนักเรียนผู้ก่อให้เกิดปัญหา ทั้ง ๒ ฝ่าย แสดงให้เพื่อนนักเรียนครูด้วยกันดู หลังจากนั้นก็มีการอภิปรายถึงการแสดงบทบาทดังกล่าว ซึ่งจะให้ประโยชน์ในด้านการฝึกการแก้ปัญหาในชั้นเรียน นอกจากนี้นักเรียนครูที่เป็นผู้แสดงบทบาท ก็จะได้ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาวจริง ๆ ในชั้นเรียน

การใช้แบบจำลองนี้เป็นวิธีการของการคิดแก้ปัญหาที่ได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดีวิธีหนึ่ง เป็นวิธีการที่น่าสนใจ ซึ่งมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้แบบจำลองในการฝึกคิดแก้ปัญหาไว้พอสมควร

เลียวพอลโด (Leopoldo ; ๑๙๓๒ : ๑๒๕๗ - ๑๒๕๘ A) ได้ทดลองใช้แบบจำลองในการสอนภาษาต่างประเทศในการฝึกกิจกรรมพิเศษ เพื่อดูว่าวิธีการนี้จะให้ประโยชน์ในการฝึกฝนครูที่สอนภาษาต่างประเทศในการสอนกิจกรรมพิเศษหรือไม่ และจะทำให้ครูสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีหรือไม่ โดยใช้วิธีการนี้กับผู้ที่ศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ๑๕ คน ที่เรียนวิชาอังกฤษในมหาวิทยาลัย โอไฮโอ ในปีการศึกษา ๑๙๖๑ ผลการทดลองปรากฏว่า

๑. แบบจำลอง เป็นเทคนิคที่มีประโยชน์ในการฝึกฝนการสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาในการสอนกิจกรรมพิเศษ

๒. ครู ที่ใช้วิธีการของแบบจำลอง จะมีความสามารถในการพิสูจน์และแก้ปัญหาในการสอนพิเศษ

๓. อารวแบบจำลอง เข้าเป็นส่วนหนึ่งของ โครงการสอนภาษาต่างประเทศ

การนำแบบจำลองมาใช้ในการฝึกนักเรียนฝึกสอนนั้น เดวิด (David ; ๑๙๗๒ : ๕๔๙ A) ได้ศึกษาผลของการใช้แบบจำลองในห้องทดลอง เพื่อรู้ถึงทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนฝึกหัดครูในชั้นเรียนในเมือง ขณะทำการฝึกสอน เป็นการทดลอง เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้การฝึกโดยใช้แบบจำลอง กับกลุ่มที่ไม่ได้ใช้ ผลที่ได้ปรากฏว่า

๑. นักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มทดลอง ได้รับการลงความเห็นว่าจากอาจารย์ที่ศึกษาว่ามีความมั่นใจในการสอนเด็กนักเรียนมากขึ้น

๒. กลุ่มทดลอง แสดงความคิดเห็นว่าวิธีการของแบบจำลอง เป็นประโยชน์มากที่สุดในการเตรียมตัวเพื่อการฝึกสอน

๓. กลุ่มทดลอง ได้มีคิในคาน การยอมรับตัวเอง ความมั่นใจ และบุคลิกภาพทางสังคมที่แสดงออกในชั้นเรียน

๔. ผู้ทดลองสังเกตว่าวิธีการของแบบจำลองนี้ เป็นแรงกระตุ้นกลุ่มตัวอย่างมาก

๕. จากความคิดของนักเรียนฝึกหัดครูกลุ่มทดลอง และการสังเกตของผู้ทดลอง แสดงให้เห็นว่า แนวทางของแบบจำลองมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติ

เชอร์รี่ (Cherry ; ๑๙๗๒ : ๕๐๘๘-๙) ได้ศึกษาการเตรียมตัวครูในการแก้พฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาซึ่งจะพบในการทำการสอน โดยวิธีวิธีการของแบบจำลอง โดยสร้างเป็นสถานการณ์ขึ้น ๒๐ สถานการณ์ พร้อมทั้งขอเสนอแนะในการแก้ไข ผลของการศึกษานี้ พบว่าจากการพัฒนาและค้นหาคำแนะนำนั้น แบบจำลองทำให้เกิดแนวทางเพิ่มขึ้นในการรวบรวมทฤษฎีและการฝึกฝนในโครงการเตรียมตัวครูล่วงหน้า แบบจำลองที่สร้างขึ้นนี้เป็นการสร้างประสบการณ์ของปัญหาบางประการ ซึ่งตัวครูเองอาจประสบในเวลาที่เขาได้ไปเกี่ยวข้องกับเด็ก และต้องทำการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากเด็กที่เขาเกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าวิธีการของแบบจำลองนั้น นำไปใช้ในการฝึกหัดครูได้กับผลสำเร็จเป็นอย่างดี ไมเคิล (Michael ; ๑๙๗๒ : ๒๒๖๐ - ๒๒๖๖ A) ได้ศึกษาความสามารถของนักเรียนฝึกสอน ในการสังเกตพฤติกรรมของตนเอง และของผู้ฝึกสอนคนอื่น ๆ โดยใช้วิธีการของแบบจำลอง โดยให้กลุ่มตัวอย่างสังเกตพฤติกรรมดังกล่าว จาก Vidiotape ผลการศึกษพบว่า นักเรียนฝึกสอนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเองจาก Vidiotape ได้ว่าจะไปช่วยในคานบวกหรือลบ ตลอดจนความสัมพันธ์ของพฤติกรรมในการสอน ข้อมูลและการกนพบเป็นเครื่องช่วยแนะนำผู้ฝึกสอน ให้สามารถปฏิบัติงานด้านการสังเกต และการรวบรวมข้อมูลสำหรับตัวเขา เขายังมีสิ่งที่เป็นปัญหาคือ ต้องใช้เวลามากในการปฏิบัติสิ่งเหล่านี้ สำหรับนักเรียนฝึกสอน ความเชื่อมั่นของการสังเกตตนเอง และการรวบรวมข้อมูลดังกล่าวสามารถสนับสนุนให้เขามีประสิทธิภาพในการคิด และมีแนวทางของตนเอง

วิธีการของแบบจำลอง นอกจากจะใช้เป็นการฝึกในการคิดแก้ปัญหาแล้วยังใช้เป็นวิธีการเพื่อดูความสามารถในการตัดสินใจ ดังที่ โจฮานนา (Johanna; ๑๙๙๐ : ๒๒๓ - ๒๒๓ A) ได้ใช้วิธีการแสดงบทบาท (Role - playing) และวิธีการสืบสวนสอบสวน (Inquiry Technique) ในการศึกษาความสัมพันธ์ทางอารมณ์ว่าจะมีผลต่อทัศนคติของผู้ประกอบอาชีพครูหรือไม่ และดูความสามารถในการตัดสินใจในระหว่างใช้การแสดงบทบาท โดยใช้กลุ่มทดลองสังเกตการแสดงบทบาทจาก Videotape ผลจากการศึกษาในด้านของการแสดงบทบาท พบว่า การใช้การแสดงบทบาทนั้น ประสบความสำเร็จในการนำมาอธิบายถึงความสัมพันธ์ทางอารมณ์กับทัศนคติ และยังแสดงถึงความสามารถในการตัดสินใจ ในเรื่องของการแสดงบทบาทแต่ละเรื่องด้วย และโจฮานนา ได้กล่าวไว้ในตอนสรุปถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องในการวิจัยของเขาไว้ดังนี้

๑. แบบจำลอง และวิธีการแบบสืบสวนสอบสวนนี้ จะนำไปใช้สอนในสถาบันฝึกหัดครูได้เป็นอย่างดี

๒. การแสดงบทบาท เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้รวมกิจกรรม และสังเกตกิจกรรมอย่างกว้าง ๆ อาจใช้วิธีการนี้ได้ในการวินิจฉัยความต้องการของผู้เรียน เป็นการเปิดแนวทางใหม่ในการประเมินค่า

ในการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นในการสอนของครูนั้น ฌ็อนโน เทก (JENNINO TECH, ๑๙๙๒ : ๑ - ๒) ได้กล่าวถึงวิธีที่ใช้ในการรวบรวมปัญหาคือ วิธีการพฤติกรรมวิกฤติ (Critical Incident Technique) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีพฤติกรรมวิกฤตินี้ จะเกี่ยวข้องกับการฝึกหัดครูเมื่อมีการเตรียมครูให้พบกับสถานการณ์จริง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน ไม่ใช่เป็นเพียงแสดงให้ครูใหม่รู้ถึงสถานการณ์ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ครูเหล่านั้นควรจะได้อะไร และได้ฝึกพฤติกรรมที่ประสบผลสำเร็จในการแก้ปัญหาในชั้นเรียนและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่แก้ปัญหาที่ไม่ประสบผลสำเร็จ

ในเรื่องของวิธีการพฤติกรรมวิกฤตินั้น กล่าวประสบผลสำเร็จ และไม่ประสบผลสำเร็จ เป็นคำที่มีความหมาย พฤติกรรมที่ประสบผลสำเร็จเป็นสิ่งที่นำไปสู่ผลอันเป็นประโยชน์ในการจัดการกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ส่วนพฤติกรรมที่ไม่ประสบผลสำเร็จจะทำให้พฤติกรรมเลวลง ถ้าผู้สอน

รู้ถึงสถานการณ์จริง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและพฤติกรรมของครูที่เมื่อใช้แล้วมีทั้งประสพผลสำเร็จและไม่ประสพผลสำเร็จ อาจเป็นการวางพื้นฐานในการให้การศึกษาแก่ครูอย่างตรงกับกรณี

วิธีการพฤติกรรมวิฤตติ John C. Flanagan เป็นผู้พัฒนาขึ้นเป็นครั้งแรก และนำไปใช้ในการวิจัยได้รับผลสำเร็จมากกว่า ๕๐๐ เรื่อง การวิจัยและการศึกษาที่ได้ทำขึ้น เพื่อค้นพบพฤติกรรมที่ประสพผลสำเร็จ และไม่ประสพผลสำเร็จนั้น ทำให้เกิดความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญในสถานการณ์ของปัญหา การที่ศูนย์อื่นในเทศ เลือกใช้วิธีการพฤติกรรมวิฤตติ เพราะ

๑. วิธีการนี้ทำให้การรวบรวมพฤติกรรมของครูตรงกับเรื่องที่ต้องการ
๒. ข้อมูลที่รวบรวมได้สามารถนำไปใช้ให้ประสพผลสำเร็จได้

นัฒนา ปิยะมาตา (นัฒนา ปิยะมาตา, ๒๕๖๖ : ๒๔ - ๒๕) ได้ใช้วิธีการ พฤติกรรมวิฤตติในการศึกษาคนกว่า และรวบรวมคุณลักษณะต่าง ๆ ของครู ด้วยการใช้แบบสอบถาม แบบปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนเหตุการณ์ที่ตนได้ประสพพบเห็นมาจากการกระทำของครู- อาจารย์ของตนที่ประทับใจ ทั้งในด้านดีและไม่ดี ประเภทเหตุการณ์ ก็เป็นการเล่าถึง พฤติกรรมวิฤตติ ที่ได้ประสพมาจากครู-อาจารย์ ในสมัยที่ยังเป็นนักเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ เป็น ข้าราชการ ครู นิสิต นักศึกษา หรือนักเรียน ที่ผ่านการศึกา อย่างน้อยที่สุด ในสถาบันฝึกหัดครูหรือเทียบเท่า หลังจากได้วิเคราะห์แบบสอบถามแล้ว ปรากฏว่าคุณลักษณะต่าง ๆ ของครูในท่านที่ก็คือ

๑. ส่งเสริมให้กำลังใจ ยอเยอชบเชยนักเรียน
๒. เมตตากาครูณา
๓. การสอนดี
๔. ได้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน
๕. มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย
๖. มีความยุติธรรม ชัดตรง
๗. ให้ความคุปการะนักเรียน
๘. มุคุฉิภาพดี
๙. มีสัมพันธ์ภาพอันดีกับนักเรียน

เพื่อแสดงว่าวิธีการพฤติกรรมวิฤกษ์เป็นวิธีการที่ประโยชน์ และประสบผลสำเร็จ
ฟรานซิส (Fransis; ๑๙๗๒ : ๒๔๐๔ - ๒๔๐๔ A) ได้ใช้วิธีการนี้ในการทำการศึกษาคือ
จากปัญหามางอย่างให้นักเรียนฝึกหัดครูได้เผชิญในระหว่างการฝึกสอน โดยจัดให้มีการสนทนาเรื่อง
ปัญหาการฝึกสอน ในการสนทนามีการยกปัญหาขึ้น และช่วยกันอภิปรายปัญหานั้น ๆ ผู้เข้าร่วมใน
โครงการนี้เป็นนักเรียนฝึกหัดครูในสาขาประถมศึกษา, มัธยมศึกษา และอาจารย์ที่สอนนักเรียน
เหล่านี้ การสนทนาจัดที่โรงเรียน เดการ์เคอร์ (Decarure) รัฐอิลลินอย ผลของการศึกษา
ครั้งนี้ได้ช่วยให้โครงการได้รับความสำเร็จ ผู้รวมในโครงการทั้งหมดยอมรับว่า เป็นโครงการ
ที่ทำให้เกิดประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ผลของการสนทนายังช่วยให้นักเรียนฝึกหัดครู
พบกับปัญหาซึ่งเขาเคยเผชิญในระหว่างฝึกสอน และอาจจะมีประโยชน์ไปถึง โครงการของการ
ฝึกหัดครูในอนาคตด้วย

บทที่ ๒

วิธีดำเนินการ

ในการวิจัยครั้งนี้ทำเป็นโครงการวิจัย (Project) มีผู้ร่วมโครงการทั้งหมด ๔ คน โดยจะทำการวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ กับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันในระดับการศึกษาคือ

นางสาวอารีย์ ชัญญวงษ์	วิจัยกลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาตรีสาขามัธยมศึกษา
นายไพศาล อันประเสริฐ	วิจัยกลุ่มตัวอย่างระดับปริญญาตรีสาขาประถมศึกษา
นางสาวสิรินา เล็บครุฑ	วิจัยกลุ่มตัวอย่างระดับ ป.กศ.สูง
สำหรับผู้วิจัยเรื่องนี้	วิจัยกลุ่มตัวอย่างระดับ ป.กศ.คน

โดยจะดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นต่อไปนี้

๑. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
๒. การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล
๓. การรวบรวมข้อมูล
๔. การจัดกระทำกับข้อมูล
๕. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ
๖. การนำผลของการวิเคราะห์มาสร้างเป็นแบบจำลอง (Simulation)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูในส่วนกลาง ระดับ ป.กศ.ต้น ปีที่ ๒ ที่กำลังออกฝึกสอน ระดับชั้นอนุบาล - ประถมปีที่ ๓ ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๑๖

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักศึกษาฝึกสอนและได้รับคืน ดังรายละเอียดตามตาราง ๑

ตาราง ๑ แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง

วิทยาลัยครู	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
สวนกุหลาบ	๑๒๖	๑๑๖	๙๒.๐๖
พระนคร	๙๖	๙๑	๙๔.๗๙
ธนบุรี	๑๓๐	๙๙	๗๖.๑๕
สวนสุนันทา	๘๐	๖๓	๗๘.๗๕
จันทบุรี	๘๕	๕๑	๖๐.๐๐
บ้านสอแก้วเจ้าพระยา	๘๐	๑๑	๑๓.๗๕
รวม	๕๙๗	๔๑๑	๖๘.๖๗

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ให้นักศึกษาเขียนรายงานเกี่ยวกับว่า ขณะฝึกสอนอยู่นั้นได้พบเหตุการณ์อะไรบ้างที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน นักศึกษาใช้วิธีการใดแก้ปัญหา และผลของการแก้ปัญหาคือวิธีการที่นักศึกษาใช้นั้นเป็นเช่นไร ได้ผลหรือไม่ นอกจากนี้ แบบสอบถามยังให้นักศึกษาคิดอีกว่า ถ้าเป็นนักศึกษาคนอื่น ๆ จะแก้ปัญหาเหมือนกันนั้นอย่างไร

แบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามซึ่งศูนย์อินโนเทค (INNOTECH CENTER) ได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ในกลุ่มประเทศซีมีโอ (SEMIO)

ซึ่งสร้างขึ้นตามวิธีการเหตุการณ์วิกฤติ (Critical Incident Technique)

การสร้างเครื่องมือโดยใช้วิธีการเหตุการณ์วิกฤตินี้ กิลฟอร์ด (อ้างจาก มัทนา ปิยะมาดา, ๒๕๑๑ : ๒๓) ได้กล่าวถึงการใช้เครื่องมือที่จะค้นหาของบุคคลต่าง ๆ ด้วยวิธีการอันหนึ่ง ซึ่งใช้เวลาสั้น เรียกว่า "วิธีการเหตุการณ์วิกฤติ" ไว้วัดนี้คือ ในการที่จะทราบถึงเหตุการณ์ที่เชื่อถือได้ ก็โดยการให้บุคคลต่าง ๆ รายงาน หรือเขียนเหตุการณ์ที่เขาได้ประสบมาทั้งในคำนึกและไม่นึก สำหรับใช้เวลาสั้น (อ้างจาก มัทนา ปิยะมาดา, ๒๕๑๑ : ๒๓ - ๒๔) ได้เล่าถึงวิธีการเหตุการณ์วิกฤติว่าเริ่มต้นจากการศึกษาของ The Aviation Psychology Program of The Army Air force in World War II. ซึ่งได้รับความสำเร็จในการสอบวัด เพื่อนำผลไปใช้ในการคัดเลือกผู้นำทางการทหาร และเป็นผลทำให้มีการพัฒนาวิธีการนี้ออกไปอย่างกว้างขวาง และผู้ที่ได้เริ่มพัฒนาวิธีการนี้เป็นครั้งแรกได้แก่ The American Institute for Research and the University of Pittsburgh.

เขาได้กล่าวถึงวิธีการของเหตุการณ์วิกฤติว่ามีวิธีการ ๕ ขั้นตอนคือ

๑. การตัดสินใจ หรือตกลงในจุดมุ่งหมายทั่ว ๆ ไปของกิจกรรมนั้น ๆ จุดประสงค์ทั่ว ๆ ไปนี้ ควรจะเป็นข้อความสั้น ๆ ที่ได้รับมาจากผู้รู้ในแขนงวิชานั้น ๆ และสามารถที่จะแสดงออกมาให้เป็นที่น่าสนใจกันได้ สำหรับบุคคลทั่วไป
๒. กำหนดแผนการณ และขอบเขตในการรวบรวมเหตุการณ์จริง ๆ (Factual Incident) ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ต้องการคำชี้แจง สำหรับผู้ที่รายงานนั้นจะต้องเฉพาะเจาะจง และขึ้นอยู่กับมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินผลตามประเภทเหตุการณ์ที่ต้องการจะทราบ
๓. การรวบรวมข้อมูลเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้น อาจรายงานมาให้ทราบโดยวิธีการสัมภาษณ์ หรือโดยการเขียนของผู้รายงานเองก็ได้ จะอย่างไรก็ตามการรายงานนั้นจะต้องเป็นปรนัย และต้องครอบคลุมรายละเอียดที่เกี่ยวข้องด้วย

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลนี้มีจุดประสงค์เพื่อที่จะยืนยัน และอธิบาย ข้อมูลนั้น ๆ เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ได้อย่างดี ซึ่งขั้นนี้โดยทั่ว ๆ ไปแล้วจะมีความเป็นปรนัย ไม่เท่ากับข้อ ๓

๕. แปลความหมาย และรายงานพฤติกรรม คุณลักษณะต่าง ๆ ของกิจกรรมนั้น ๆ

กลุ่มตัวอย่างในการทดลองแบบสอบถาม

แบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นครั้งแรกนั้น สร้างเป็น ๑ แบบ เพื่อจะดูว่าแบบใดจะทำให้ได้ รายละเอียดในการสอบถามมากกว่ากัน

แบบแรกไม่ได้ให้ตัวอย่างปัญหาที่มักเกิดขึ้นในชั้นเรียน

แบบที่ ๒ มีตัวอย่างของปัญหาที่มักเกิดขึ้นในชั้นเรียน

แล้วนำแบบสอบถามทั้ง ๒ แบบ ไปทดลองใช้กับนิสิตชั้นปีที่ ๔ ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว ๑ เทอม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการทดลองนี้แบบละ ๑๐ คน เมื่อนำแบบสอบถามทั้ง ๒ แบบ ที่รวบรวมมาแล้วนำมาแจกแจงรายละเอียดของพฤติกรรมแล้ว - ปรากฏว่า แบบสอบถามแบบที่ ๒ ให้รายละเอียดของปัญหาได้ดีกว่าแบบที่ ๑ จึงให้นำแบบสอบถาม แบบที่ ๒ มาปรับปรุงข้อความและการใช้ภาษาให้รัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้จริงในการสำรวจปัญหา (ดูตัวอย่าง ของแบบสอบถามได้ในภาคผนวก)

วิธีการรวบรวมข้อมูล

๑. ผู้วิจัยทำการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาการสอนของวิทยาลัยครูแต่ละแห่งเพื่อทราบ จำนวนนักศึกษาที่ออกฝึกสอนในเทอมนั้น และวัน เวลา ที่นักศึกษาจะกลับมาสัมมนาพร้อมกัน ที่วิทยาลัย และชี้แจงให้อาจารย์ที่ปรึกษาทราบถึงการศึกษาวิจัยที่จะทำนี้ เพื่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒. เมื่อทำการติดต่อ และกำหนดวัน เวลา เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยก็นำแบบสอบถามไปส่งให้นักศึกษาฝึกสอนของวิทยาลัยครูแต่ละแห่งตามวันเวลาที่กำหนด อธิบายให้นักศึกษาทราบถึงจุดมุ่งหมาย และวิธีการตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการ

๓. ในกรณีที่บางวิทยาลัยไม่มีการให้นักศึกษาฝึกสอนทั้งหมดเข้าสัมมนา มีแต่การประชุมหัวหน้าสายการฝึกสอน ผู้วิจัยก็ได้นำแบบสอบถามให้หัวหน้าสายแต่ละคนตามจำนวนนักศึกษาป.กศ.ต้น ในสายนั้น เมื่อนักศึกษาฝึกสอนในสายตอบแบบสอบถามแล้ว ให้หัวหน้าสายนำแบบสอบถามมาส่งไว้ที่อาจารย์พิเศษการสอน และผู้วิจัยก็ไปรับแบบสอบถามจากอาจารย์พิเศษ

การจำแนกประเภทข้อมูล

๑. นำคำตอบแบบสอบถามที่ได้ มาคัดเลือกเฉพาะคำตอบที่สมบูรณ์ไว้

๒. นำคำตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจนับจำนวนและแจกแจงความถี่ แยกตามชนิดของปัญหาที่ลักษณะคล้ายคลึงกันออกไว้เป็นหมวด ๆ ไป และแจกแจงวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหาแต่ละปัญหาว่าปัญหาใดมีวิธีการแก้ อย่างไรบ้าง ได้ผลหรือไม่ได้ผล

๓. เรียงลำดับความสำคัญของปัญหา โดยพิจารณาจากระดับความถี่

๔. นำปัญหาที่สำรวจพบมาสร้างเป็นแบบจำลอง (Simulation) ๒ ชนิด คือ การศึกษาเป็นรายกรณี (Case Study) และการแสดงบทบาท (Role - Playing) ทั้งนี้โดยให้แบบจำลองของปัญหาทุกเรื่องที่สร้างขึ้นครอบคลุมปัญหาทั้งหมดที่สำรวจพบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การแจกแจงหาความถี่ (Frequency)

บทที่ ๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาลำดับความถี่ตามลำดับต่อไปนี้

๑. ปัญหาที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น พบในการฝึกสอนนักเรียนชั้นอนุบาล - ประถมปีที่ ๓ โดยแยกตามเพศของเด็กเจ้าของปัญหา
๒. ปัญหาที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น พบในการฝึกสอนนักเรียนชั้นอนุบาล - ประถมปีที่ ๓ ที่แก้ปัญหาลแล้วประสบผลสำเร็จ โดยแยกตามเพศของเด็กเจ้าของปัญหา
๓. ปัญหาที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น พบในการฝึกสอนนักเรียนชั้นอนุบาล - ประถมปีที่ ๓ ที่แก้ปัญหาลแล้วไม่ประสบผลสำเร็จ โดยแยกตามเพศของเด็กเจ้าของปัญหา
๔. การเปรียบเทียบความถี่ของปัญหา ที่แก้ปัญหาลแล้วได้ผลกับไม่ได้ผลโดยคิดเป็นร้อยละ
๕. วิธีการแก้ปัญหาลในแต่ละปัญหาของนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ทั้งที่แก้ปัญหาลแล้วได้ผลและไม่ได้ผล
๖. วิธีการของผู้นที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าจะนำมาใช้แก้ปัญหาลในแต่ละปัญหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ปัญหาที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น พบในการฝึกสอนนักเรียนชั้นอนุบาล - ประถมปีที่ ๓ โดยแยกตามเพศของเด็กเจ้าของปัญหา แสดงดังตาราง ๒

ตาราง ๒ แสดงปัญหาที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น พบในการฝึกสอนเด็กระดับอนุบาล - ประถมปีที่ ๑ โดยแยกตามเพศของเด็กเจ้าของปัญหา

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่		
		ชาย	หญิง	รวม
๑.	ไม่สนใจในการเรียน	๑๕๔	๔๔	๒๐๘
๒.	เรียนอ่อน	๘๗	๔๖	๑๓๓
๓.	เกเร	๑๑๗	๗	๑๒๔
๔.	หนีเรียนและขาดเรียน	๕๓	๑๗	๗๐
๕.	ขี้อาย	๓๑	๒๓	๕๔
๖.	แสดงกริยาไม่สุภาพต่อครู	๔๓	๑๐	๕๓
๗.	คุยในห้องเรียน	๒๕	๔	๒๙
๘.	ทำตัวเป็นจุกเค้น	๒๕	๓	๒๘
๙.	พูดยับคาย	๑๗	๘	๒๕
๑๐.	ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้	๑๖	๖	๒๒
๑๑.	ร่างกายพิการ	๑๕	๕	๒๐
๑๒.	เข้าห้องเรียนสาย	๗	๔	๑๑
๑๓.	ลึกลับ	๑๒	๓	๑๕
๑๔.	ปัญหาเกี่ยวกับสภาพทางบ้าน	๗	๕	๑๒
๑๕.	แต่งกายสกปรก	๕	๔	๙
๑๖.	อิจฉาเพื่อน	๔	๔	๘
๑๗.	ขาดอุปกรณ์ในการเรียน	๓	๓	๖
๑๘.	ทำตัวเป็นกระเทย	๓	๑	๔

ตาราง ๒ (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่		
		ชาย	หญิง	รวม
๑๙.	พุดปด	๒	๒	๔
๒๐.	ติดยาเสพติด	๔	—	๔
๒๑.	เด็กทำตัวในห่านองซู้สาว	—	๔	๔
๒๒.	ขี้มึ แต่ไม่ยอมพุด	๑	๒	๓
๒๓.	ประจบครู	—	๒	๒
๒๔.	ทำงานสกปรก	๑	—	๑
๒๕.	ไม่มั่นใจในตัวเอง	๑	—	๑
	รวม	๒๔๓	๒๑๒	๔๕๕

จากตาราง ๒ แสดงว่า ปัญหาที่นักศึกษาพบมากที่สุดในการฝึกสอนได้แก่ ปัญหาเด็กไม่สนใจการเรียน รองลงมาได้แก่เด็กที่เรียนอ่อน, เกเร และเด็กหนีเรียนและขาดเรียนตามลำดับ และแสดงว่าเด็กที่เป็นเจ้าของปัญหาเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

๒. ปัญหาที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น พบในการฝึกสอน นักเรียนชั้นอนุบาล - ประถมปีที่ ๗ ที่แก้ไขปัญหาลแล้วประสบผลสำเร็จ โดยแยกตามเพศของเด็กเจ้าของปัญหา ปรากฏผลตามตาราง ๓

ตาราง ๓ แสดงปัญหาที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น พบในการฝึกสอนเด็กระดับอนุบาล -
 ประถมปีที่ ๓ ที่แก้ไขแล้วได้ผล โดยแยกตามเพศของเด็กเจ้าของปัญหา

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่		
		ชาย	หญิง	รวม
๑.	ไม่สนใจในการเรียน	๕๐	๑๔	๖๔
๒.	เรียนอ่อน	๔๑	๒๒	๖๓
๓.	เกเร	๕๔	๔	๖๓
๔.	แสดงกริยาไม่สุภาพต่อครู	๓๐	๕	๓๕
๕.	ขี้อาย	๑๔	๑๓	๓๒
๖.	ชอบคุยในห้องเรียน	๒๕	๔	๒๙
๗.	หนีเรียน ขาดเรียน	๒๓	๖	๒๙
๘.	ทำตัวเป็นจุดเด่น	๑๗	๓	๒๐
๙.	ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้	๑๐	๒	๑๒
๑๐.	พูดหยาบคาย	๕	๗	๑๒
๑๑.	ร่างกายพิการ	๗	๑	๘
๑๒.	ลัทธิโมย	๖	๑	๗
๑๓.	ขาดอุปกรณ์ในการเรียน	๓	๓	๖
๑๔.	แต่งกายสกปรก	๔	๑	๕
๑๕.	เข้าห้องเรียนสาย	๒	๒	๔
๑๖.	พูดปด	—	๒	๒
๑๗.	ประจบครู	—	๒	๒
๑๘.	ทำตัวในทำนองซู่ซ่า	—	๒	๒

ตาราง ๓ (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่		
		ชาย	หญิง	รวม
๑๙.	ไม่มั่นใจในตัวเอง	๑	—	๑
๒๐.	อิทธิพลเพื่อน	๑	—	๑
๒๑.	ทำงานสกปรก	๑	—	๑
	รวม	๓๔๔	๕๕	๔๐๓

จากตาราง ๓ แสดงว่าในการแก้ปัญหาที่ไคผลของนักศึกษา ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ เด็กไม่สนใจในการเรียน รองลงมาได้แก่ เรียนอ่อน, เกเร และเด็กแสดงกิริยาไม่สุภาพ ต่อครู

๓./ ปัญหาที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น พบในการฝึกสอนนักเรียนชั้นอนุบาล - ประถมปีที่ ๓ ที่แก้ปัญหามาแล้วไม่ประสบผลสำเร็จ โดยแยกตามเพศของเด็กเจ้าของปัญหา ผลปรากฏตาม ตาราง ๔

ตาราง ๔ แสดงปัญหาที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น พบในการฝึกสอนเด็กระดับ อนุบาล - ประถมปีที่ ๓ ที่แก้ปัญหามาแล้วไม่ไคผล โดยแยกตามเพศของเด็กเจ้าของปัญหา

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่		
		ชาย	หญิง	รวม
๑.	ไม่สนใจการเรียน,	๓๕	๒๕	๕๕
๒.	เรียนอ่อน	๔๖	๒๔	๗๐
๓.	เกเร,	๕๔	๓	๖๑
๔.	หนีเรียน, ขาดเรียน,	๓๕	๑๑	๔๖

✓ ตาราง ๔ (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่		
		ชาย	หญิง	รวม
๕.	ขี้อาย ✓	๑๒	๑๐	๒๒
๖.	แสดงกริยาไม่สุภาพต่อครู ✓	๑๓	๕	๑๘
๗.	พูดหยวนคาย ✓	๑๒	๑	๑๓
๘.	ปัญหาเกี่ยวกับสภาพทางบ้าน	๗	๕	๑๒
๙.	ร่างกายพิการ	๘	๔	๑๒
๑๐.	เข้าห้องเรียนสาย	๕	๓	๑๒
๑๑.	ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ ✓	๖	๔	๑๐
๑๒.	ทำตัวเป็นจุ๋มเด่น	๔	๑	๕
๑๓.	ลัทธิโมย ✓	๖	๒	๘
๑๔.	อิจนาเพื่อน ✓	๓	๔	๗
๑๕.	ทำตัวเป็นกะเทย	๓	๑	๔
๑๖.	แต่งกายสกปรก ✓	๔	๑	๕
๑๗.	ติดยาเสพติด ✓	๔	๑	๕
๑๘.	นั่งยืม แต่ไม่ยอมพูด	๑	๒	๓
๑๙.	พูดปด ✓	๒	๑	๓
๒๐.	ทำตัวในหน้าของผู้อื่น	๑	๒	๓
	รวม	๓๐๒	๑๑๐	๔๑๒

จากตาราง ๔ แสดงว่าในปัญหาที่นักศึกษาแก้ปัญหาแล้วไม่ประสบผลสำเร็จพบมากที่สุดคือ เด็กไม่สนใจในการเรียน รองลงมาได้แก่ ปัญหาเด็กเรียนอ่อน, เด็กเกเร ความล่าช้า และพบว่าเด็กเจ้าของปัญหาเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

✓ ๔. การเปรียบเทียบความถี่ของปัญหาที่แก้ปัญหาลแล้วได้ผลกับไม่ได้ผลโดย
คิดเป็นร้อยละ

ผู้วิจัยได้นำปัญหาที่นักศึกษาฝึกสอนพบ ทั้งที่แก้ปัญหาลแล้วได้ผลและไม่ได้ผลมาเปรียบเทียบ.
โดยเทียบเป็นร้อยละของจำนวนความถี่ทั้งหมดทั้งที่แก้ปัญหาลได้ผลและไม่ได้ผล ปรากฏผลตามตาราง ๕
ตาราง ๕ แสดงการเปรียบเทียบความถี่ของปัญหาที่แก้ปัญหาลได้ผลและไม่ได้ผลเป็นร้อยละของ
ความถี่ของปัญหาทั้งหมด

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่ของปัญหา ที่แก้ได้ผล	ความถี่ของปัญหา ที่แก้ไม่ได้ผล
๑.	ไม่สนใจในการเรียน/	๕๒.๔๐	๔๗.๖๐
๒.	เรียนอ่อน/	๔๗.๓๗	๕๒.๖๓
๓.	เกเร ✓	๕๐.๔๐	๔๙.๖๐
๔.	หนีเรียน ขาดเรียน/	๔๕.๓๑	๕๔.๖๙
๕.	ขี้อาย/	๕๔.๐๔	๔๕.๙๖
๖.	แสดงกริยาไม่สุภาพต่อครู/	๖๖.๓๐	๓๓.๗๐
๗.	คุยในห้องเรียน/	๑๐๐.๐๐	—
๘.	ทำตัวเป็นจุกเคน/	๗๑.๔๓	๒๘.๕๗
๙.	พูดจาหยาบค้าย ✓	๔๔.๐๐	๕๖.๐๐
๑๐.	ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ ✓	๕๗.๑๔	๔๒.๘๖
๑๑.	ร่างกายพิการ	๔๐.๐๐	๖๐.๐๐
๑๒.	เข้าห้องเรียนสาย/	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐
๑๓.	ลักขโมย ✓	๔๖.๖๗	๕๓.๓๓
๑๔.	ปัญหาเกี่ยวกับสภาพทางบ้าน	—	๑๐๐.๐๐
๑๕.	อิทธิพลเพื่อน ✓	๑๒.๕๐	๘๗.๕๐

✓ ตาราง ๕ (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหา	ความถี่ของปัญหา ที่แก้แล้วได้ผล เป็นร้อยละ	ความถี่ของปัญหา ที่แก้แล้วไม่ได้ผล เป็นร้อยละ
๑๖.	ขาดอุปกรณ์ในการเรียน	๑๐๐.๐๐	—
๑๗.	ทำตัวเป็นกะเทย	—	๑๐๐.๐๐
๑๘.	พูดปด /	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๑๙.	ติดยาเสพติด /	—	๑๐๐.๐๐
๒๐.	ทำตัวในทำนองซู้สาว	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๒๑.	นั่งยิ้ม แต่ไม่ยอมพูด	—	๑๐๐.๐๐
๒๒.	ประจบครู /	๑๐๐.๐๐	—
๒๓.	ทำงานสกปรก /	๑๐๐.๐๐	—
๒๔.	ไม่มั่นใจในตัวเอง /	๑๐๐.๐๐	—

จากตาราง ๕ แสดงว่าปัญหาที่นักศึกษาพบนั้น ปัญหาที่นักศึกษาแก้แล้วได้ผล ได้แก่ ปัญหาขอยืมในห้องเรียน, ขาดอุปกรณ์ในการเรียน, ประจบครู, ทำงานสกปรก และไม่มั่นใจในตัวเอง ปัญหาที่นักศึกษาแก้แล้วไม่ได้ผลได้แก่ ปัญหาเข้าห้องเรียนสาย, อิจฉาเพื่อน, เกี่ยวกับสภาพทางบ้าน, ทำตัวเป็นกะเทย ติดยาเสพติด และนั่งยิ้มไม่ยอมพูด ปัญหาอื่น ๆ นอกจากนี้มีทั้งแก้ปัญหาลแล้วได้ผลและไม่ได้ผล มีความถี่ไม่แตกต่างกันมากนัก

๕. วิธีการแก้ปัญหานั้นแต่ละปัญหาของนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ทั้งที่แก้ปัญหาลแล้วได้ผล และไม่ได้ผล ผู้วิจัยได้นำวิธีการแก้ปัญหานั้นแต่ละปัญหาที่พบมาแจกแจงความถี่ แล้วนำมาเรียงลำดับความถี่จากสูงที่สุดไปหาต่ำสุด โดยแยกเป็นวิธีการที่แก้ปัญหาลแล้วได้ผลและไม่ได้ผล ปรากฏผลดังต่อไปนี้

✓ ๕.๑ ปัญหาเด็กไม่สนใจการเรียน (ได้แก่ ไม่สนใจการเรียน, ก่อความไม่สงบ
ในชั้นเรียน, ขอบลุกออกจากที่นั่ง, ไม่ทำการบ้าน, ง่วงนอน, หลับในเวลาเรียน, ไม่เรียน
วิชาที่ไม่ชอบ) นักศึกษามีการสอนใช้วิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหานี้ ทั้งที่ได้ผลและไม่ได้ผล

ปรากฏตามตาราง ง ๖

ตาราง ง ๖ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ได้ผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้นใช้แก้ปัญหาลูกไม่สนใจเรียน

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	ให้ความสนใจ	๔๕	๑.	ซักถาม ว่ากล่าว ตักเตือน	๓๖
๒.	ให้ร่วมกิจกรรมในการเรียน มากขึ้น	๔๓	๒.	ทำโทษ	๓๒
๓.	ให้ความสนใจคุยเคยกับเด็ก	๒๕	๓.	ให้ความสนใจ	๒๕
๔.	ว่ากล่าวตักเตือน	๑๘	๔.	สอนพิเศษ	๑๐
๕.	อธิบายให้เห็นความสำคัญ ของการเรียน	๑๑	๕.	ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง	๕
๖.	ทำโทษ	๘	๖.	ให้ร่วมกิจกรรมใน การเรียนมากขึ้น	๘
๗.	ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง	๗	๗.	ให้รางวัลเมื่อทำดี	๗
๘.	ทำเป็นไม่สนใจ	๗	๘.	ให้ทำงานเพิ่มขึ้น	๗
๙.	สอนพิเศษ	๖	๙.	ให้เปลี่ยนที่นั่งใหม่	๗
๑๐.	ให้เปลี่ยนที่นั่งใหม่	๖	๑๐.	ทำเป็นไม่สนใจ	๖
๑๑.	เข้มงวดการเรียนยิ่งขึ้น	๔	๑๑.	ห้ามทเรียนให้สนุก	๕
๑๒.	ให้แข่งขันในการเรียน	๓	๑๒.	ศึกษาความเป็นอยู่ของเด็ก	๕
๑๓.	ช่วยให้เด็กมั่นใจในตัวเอง	๒	๑๓.	ดู	๔

✓ ตาราง ๖ (ต่อ)

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
			๑๔, ๑๕	เพิ่มอุปกรณ์การสอน	๓
			๑๖.	อธิบายความสำคัญของการเรียน	๓
			๑๗.	พูดจาอ่อนหวานด้วย	๓
			๑๘.	ให้เป็นผู้นำ	๑
			๑๙.	ให้การบ้านง่าย ๆ	๑

จากตาราง ๖ แสดงว่านักศึกษาใช้วิธีการต่อไปนี้แก้ปัญหาเด็กไม่สนใจในการเรียนไ้ผลมากที่สุดคือ ให้ความสนใจ รองลงมาได้แก่ ให้เด็กร่วมกิจกรรมในการเรียนมากขึ้น ให้ความสนใจและวิธีการว่ากล่าวตักเตือน ส่วนวิธีการแก้ปัญหา ที่ไม่ได้ผลซึ่งนักศึกษาใช้มากที่สุดคือ วิธีการซักถาม รองลงมาได้แก่วิธีการทำโทษ, ให้ความสนใจ และการสอนพิเศษ ตามลำดับ

๕.๓ ปัญหาเด็กเรียนอ่อน (ได้แก่ เด็กเรียนอ่อน, ทำงานช้า, เขียนหนังสือไม่ไ้, เรียนไม่รู้เรื่อง, เขียนหนังสือไม่ถูก, อ่านไม่ออก, อ่อนวิชาภาษาไทย) นักศึกษาได้ใช้วิธีการต่อไปนี้แก้ปัญหานี้ทั้งที่ได้ผลและไม่ได้ผล ผลปรากฏตามตาราง ๗

ตาราง ๗ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ได้ผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.ศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาเด็กเรียนอ่อน

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	สอนพิเศษ	๔๑	๑.	ให้ทำงานเพิ่มขึ้น	๓๔
๒.	ให้ความสนใจมากขึ้น	๓๑	๒.	ให้ความสนใจมากขึ้น	๒๔
๓.	ซักถามเด็กมาก ๆ ในเวลาสอน	๒๔	๓.	ซักถาม, ว่ากล่าว	๑๓
๔.	ให้เรียนแข่งขันกัน	๑๒	๔.	สอนพิเศษ	๑๑
๕.	ให้คำแนะนำในก้นการเรียน	๑๐	๕.	ทำโทษ	๕
๖.	ห้ามทเรียนให้สนุก ไม่นั่งนอนหามานัก	๕	๖.	เปลี่ยนที่นั่ง	๓
๗.	ให้รางวัลเมื่อเรียนดีขึ้น	๔	๗.	ขู่	๓
๘.	ช่วยให้มีความมั่นใจในตัวเอง	๓	๘.	ให้กำลังใจ	๓
๙.	ขอความร่วมมือจากครูปกครอง	๓	๙.	ช่วยให้มีความมั่นใจในตัวเอง	๓
๑๐.	ขู่	๒	๑๐.	พูดจาอ่อนหวานด้วย	๒
๑๑.	ให้เปลี่ยนที่นั่ง	๒	๑๑.	ใช้อุปกรณ์การสอนมากขึ้น	๒
๑๒.	อธิบายให้เห็นความสำคัญของการเรียน	๑	๑๒.	เล่นนิทานประกอบการสอน	๑

จากตาราง ๗ แสดงว่า นักศึกษาใช้วิธีการแก้ปัญหาเด็กเรียนอ่อนได้ผลมากที่สุด ได้แก่ การสอนพิเศษ รองลงมาได้แก่ ให้ความสนใจต่อเด็กมากขึ้น ให้เด็กตอบปัญหามากขึ้น ในเวลาสอน และให้เรียนแข่งขันกัน ส่วนวิธีการ แก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล ซึ่งนักศึกษานิยมมากที่สุดคือ การให้ทำงานเพิ่ม รองลงมาได้แก่ การให้ความสนใจแก่เด็กมากขึ้น การซักถามว่ากล่าวตักเตือน และการสอนพิเศษให้

✓ ๕.๓ ปัญหา เด็กเกร (ได้แก่ การทำตัวเป็นนักเลง, เอาแต่ใจตนเอง, เกร, ก่อความสงบ, เด็กโมโหง่าย) นักศึกษามีวิธีการแก้ปัญหาที่แสดงตามตาราง ๔

ตาราง ๔ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ไดผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.๓.๓.๓ ใช้แก้ปัญหาลูกเกร

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	ซักถาม ว่ากล่าว ตักเตือน	๒๔	๑.	ซักถาม ว่ากล่าว ตักเตือน	๔๖
๒.	ทำโทษ	๒๗	๒.	ทำโทษ	๒๗
๓.	ให้ความคุ้นเคย	๒๑	๓.	ชี้ให้เห็นโทษของการ เกร	๕
๔.	ทำเป็นไม่สนใจ	๑๓	๔.	ชมเชยเมื่อทำดี	๗
๕.	ให้รางวัล	๑๓	๕.	พูดจาอ่อนหวานด้วย	๗
๖.	ให้ทำงานหรือมีกิจกรรมมากขึ้น	๕	๖.	ให้ทำงาน หรือมีกิจกรรมมากขึ้น	๕
๗.	ให้ความรับผิดชอบ	๕	๗.	ให้เปลี่ยนที่นั่ง	๓
๘.	ยอมรับฟังความคิดเห็นของ เด็ก	๔	๘.	ให้ความสนใจ	๓
๙.	ให้เปลี่ยนที่นั่ง	๒	๙.	ให้รับผิดชอบ	๓
๑๐.	ดู	๑	๑๐.	ขอความร่วมมือจาก ผู้ปกครอง	๒
๑๑.	บังคับ	๑	๑๑.	ออกข้อบังคับ	๒
๑๒.	ชี้ให้เห็นโทษของการ เกร	๑	๑๒.	ขอความร่วมมือจาก เพื่อนนักเรียน	๑
๑๓.	ดู	๑	๑๓.	ทำเป็นไม่สนใจ	๑
๑๔.	สอนพิเศษ	๑	๑๔.	ตั้งรางวัลในการทำดี	๑
๑๕.	ขอความร่วมมือจากครูพี่เลี้ยง	๑	๑๕.	อธิบายถึงประโยชน์ของการ เรียน	๑

✓

จากตาราง ๔ แสดงว่านักศึกษาใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ไต่ผลมากที่สุดคือ การชักถาม ว่ากล่าวตักเตือน รองลงมาได้แก่ การทำโทษ การให้ความคุ้นเคย และการทำเป็นไม่สนใจ ตามลำดับ ส่วนวิธีการที่ใช้แก้ปัญหานี้แล้วไม่ได้ผลใช้มากที่สุดคือ ชักถามว่ากล่าวตักเตือน รองลงมาได้แก่ การทำโทษ ซึ่งให้เห็นโทษของการเบรกละกำรัชมเชยเมื่อทำดีตามลำดับ

๕.๔ ปัญหาเด็กหนีเรียนและขาดเรียน (ได้แก่ เด็กหนีเรียน, ขาดเรียน, ไม่ค่อย มาเรียน) นักศึกษาใช้วิธีการแก้ปัญหานี้ ทั้งแสดงตามตาราง ๕

ตาราง ๕ แสดงวิธีการที่ไต่ผลและไม่ไต่ผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาลูกหนีเรียน และขาดเรียน

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไต่ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ไต่ผล	ความถี่
๑.	ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง	๑๖	๑.	ชักถาม ว่ากล่าวตักเตือน	๒๒
๒.	ชักถาม ว่ากล่าว ตักเตือน	๑๕	๒.	ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง	๑๓
๓.	อธิบายให้เห็นความสำคัญของการเรียน	๘	๓.	ให้ความคุ้นเคยแก่เด็ก	๑๐
๔.	ให้ความสนใจ	๗	๔.	ดู	๔
๕.	ชมเชยเมื่อมาเรียน	๕	๕.	อธิบายให้เห็นความสำคัญของการเรียน	๔
๖.	ชักถามเพื่อนของเด็ก	๑	๖.	สอนพิเศษ	๓
๗.	ให้บทเรียน มีกิจกรรมมากขึ้น	๑	๗.	ให้เด็กส่งใบลา	๒
๘.	ความดีของเด็กมาเรียน	๑	๘.	ปลอบ	๑
๙.	ทำโทษ	๑	๙.	ชมเชยเมื่อมาเรียน	๑
			๑๐.	ขอความร่วมมือจากเพื่อนของเด็กและครู	๑
			๑๑.	ให้เด็กรวมกิจกรรมมากขึ้น	๑

จากตาราง ๘ แสดงว่าวิธีการ ของนักศึกษาที่ใช้แก้ปัญหาลูกหนี้เรียนและขาดเรียน ที่ได้ผลใช้มากที่สุดคือ การขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง รองลงมาได้แก่ การซักถาม ว่ากล่าว ตักเตือน การอธิบายให้เห็นความสำคัญของการเรียน ตามลำดับ ส่วนวิธีการแก้ปัญหานี้ที่ไม่ได้ผล ใช้มากที่สุดคือ การซักถาม ว่ากล่าว ตักเตือน รองลงมาได้แก่ การขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง การให้ความคุ้นเคย และการรู้ตามลำดับ //

๕.๕ ปัญหาเด็กขี้อาย (ได้แก่ กวีครูผู้สอน, ไม่กล้าถาม, เจ็บขริบ, ขี้อาย, ไม่ค่อยยอมพูด) นักศึกษามีวิธีการแก้ปัญหานี้ ดังแสดงตามตาราง ๑๐

ตาราง ๑๐ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ได้ผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.ศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาลูกขี้อาย

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาลูกที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาลูกที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	ซักถาม ว่ากล่าว ตักเตือน	๑๔	๑.	ซักถาม ว่ากล่าว ตักเตือน	๑๐
๒.	เอาใจใส่เด็ก	๑๑	๒.	ให้ความคุ้นเคย	๖
๓.	ให้เพื่อนชวนไปเล่นก๊วย	๑๐	๓.	ให้ทำงานเพิ่ม	๔
๔.	ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง	๘	๔.	ทำโทษ	๓
๕.	ให้ความคุ้นเคย	๕	๕.	ให้เด็กแสดงออกมาก ๆ	๓
๖.	ให้กำลังใจ	๕	๖.	ให้ความสนใจ	๒
๗.	ชมเชย	๓	๗.	บังคับ	๒
๘.	สอนพิเศษ	๒	๘.	ให้เด็กตอบคำถามบ่อย ๆ	๑
๙.	ให้ช่วยครูทำงาน	๒	๙.	ชมเชย	๑
๑๐.	ให้ร่วมสนุกในบทเรียน	๑	๑๐.	ทำเป็นไม่สนใจ	๑
๑๑.	ให้แสดงความคิดเห็น	๑			

จากตาราง ๑๐ แสดงว่าวิธีการที่นักศึกษานำมาใช้แก้ปัญหาลูกขี้อาย และได้ผลมากที่สุดคือ การซักถามว่ากล่าวตักเตือน รองลงมาได้แก่ เอาใจใส่เด็ก ให้เพื่อนชวนไปเล่นก๊วย และ

ขอความร่วมมือจากผู้นปกครอง ส่วนวิธีการที่ใช้ไม่ได้ผลที่ซ้ำมากที่สุดคือ การซักถาม ว่ากล่าว ตักเตือน การให้ความคุ้นเคย และการให้ทำงานเพิ่ม

✓ ๕.๖ ปัญหา เกิด แสดงกริยาไม่สุภาพต่อครู (ได้แก่การพูดตะโกนตอบครู, ต่อหน้าเรียบร้อย กริยาเลวทรามเมื่อกลับหลัง, แสดงกริยากระด้าง, ครูทำโทษแล้วพูดว่าไม่เรียบร้อยพาล, ครูทำโทษแล้วไม่ยอมพูด, ไม่ยอมให้ครูทำโทษ, ไม่เคารพผู้ใหญ่, หยิ่งยโสกลองดี, ไม่ยอมให้จับต้องตัว เอาแต่ใจตัวถือว่าเรียนเก่ง) นักศึกษามีวิธีการแก้ปัญหานี้ ดังแสดงตามตาราง ๑๑

ตาราง ๑๑ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ได้ผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาเด็กแสดงกริยาไม่สุภาพต่อครู

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	ทำโทษ	๘	๑.	ซักถาม	๒
๒.	ซักถาม	๖	๒.	ไม่เข้มงวดในการสอน	๑
๓.	ให้ร่วมกิจกรรมมากขึ้น	๖	๓.	ทำโทษ	๑
๔.	ตักเตือน	๖			
๕.	ให้ความเอาใจใส่	๖			
๖.	พูดจาอ่อนหวาน	๕			
๗.	ชี้แจงให้เห็นโทษของการกระทำนั้น	๕			
๘.	ปลอบ	๔			
๙.	ชมเมื่อทำดี	๓			
๑๐.	ให้ความคุ้นเคย	๒			

จากตาราง ๑๑ แสดงว่าวิธีการที่ได้ผลที่นักศึกษานิยมใช้แก้ปัญหาเด็กแสดงกริยาไม่สุภาพต่อครูที่ซ้ำมากที่สุดคือ การทำโทษ รองลงมาได้แก่ การซักถาม ให้ร่วมกิจกรรมมากขึ้น

และการชักชวน ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผลในการแก้ปัญหาที่ซ้ำมากที่สุดคือการซักถาม รองลงมา ได้แก่ ไม่เข้มงวด และการทำโทษ

๕.๓ ปัญหา เด็กคุยในห้องเรียน (ได้แก่ เด็กชอบพูดสอในเวลารับเรียน, ชอบคุย)
นักศึกษามีวิธีการแก้ปัญหานี้ ดังตาราง ๑๒

ตาราง ๑๒ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ได้ผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาลูก
ชอบคุยในห้องเรียน

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	ทำโทษ	๗	๑.	ซักถาม	๕
๒.	ตักเตือน	๕	๒.	ทำโทษ	๕
๓.	ให้รับผิดชอบ	๕	๓.	เล่านิทานประกอบการสอน	๓
๔.	ให้ร่วมกิจกรรมมากขึ้น	๕	๔.	ศึกษาความเป็นอยู่ของเด็ก	๓
๕.	ให้เปลี่ยนที่นั่ง	๒	๕.	ทำเป็นไม่สนใจ	๒
๖.	ให้ความสนใจมากขึ้น	๒	๖.	ขอความร่วมมือจาก ผู้ปกครอง	๒
๗.	อื่นๆ	๑	๗.	ให้ร่วมกิจกรรมมากขึ้น	๑
			๘.	ปล่อย	๑

จากตาราง ๑๒ แสดงว่าวิธีการที่ได้ผลซึ่งนักศึกษาลูกแก้ปัญหาลูกคุยในห้องเรียนมากที่สุดคือ การทำโทษ, รองลงมาได้แก่ การตักเตือน การให้รับผิดชอบ และการให้ร่วมกิจกรรมมากขึ้น ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผลในการแก้ปัญหานี้ ที่ซ้ำมากที่สุดคือ การซักถาม รองลงมาได้แก่ การทำโทษ เล่านิทานประกอบการสอน และการศึกษาความเป็นอยู่ของเด็ก

๕.๔ ปัญหา เด็กทำตัวเป็นจุดเด่น (ได้แก่ การทำตัวเป็นจุดเด่น, ถ้าครูไม่สนใจ จะไม่ยอมเรียน) นักศึกษาใช้วิธีการแก้ปัญหานี้ ดังแสดงในตาราง ๑๓

ตาราง ๑๓ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ได้ผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาลูกทำตัวเป็นจุดเด่น

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	ให้ความสนใจ	๑๔	๑.	ซักถาม ตักเตือน	๔
๒.	หางานพิเศษให้เด็กทำ	๔	๒.	แนะนำในการวางตัว	๒
๓.	ซักถาม ตักเตือน	๖	๓.	ชู้	๑
๔.	ส่งเสริมให้เด็กมีความ สามัคคี	๑	๔.	ทำเป็นไม่สนใจ	๑
			๕.	ทำโทษ	๑
			๖.	ช่วย ให้รู้จักรับผิดชอบ	๑

ตาราง ๑๓ แสดงว่าวิธีการที่ได้ผลของนักศึกษาที่ใช้แก้ปัญหาลูกทำตัวเป็นจุดเด่นมากที่สุดคือ การให้ความสนใจ รองลงมาได้แก่ หางานพิเศษให้เด็กทำ การซักถามตักเตือน ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผลที่ใ้มากที่สุดได้แก่ การซักถาม ตักเตือน รองลงมาคือ การแนะนำในการวางตัว, การชู้, การทำไม่สนใจ, การทำโทษ

๕.๕ ปัญหา เด็กพหุพยายาม (ได้แก่ การกล่าวคำหยาบ, คำเพื่อน, คำครู) นักศึกษาใช้วิธีการแก้ปัญหานี้ ดังแสดงในตาราง ๑๔

ตาราง ๑๔ แสดงวิธีการที่ไถ่ผลและไม่ไถ่ผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาคำพูดหยาบคาย

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ไถ่ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ไม่ไถ่ผล	ความถี่
๑.	ว่ากล่าว ตักเตือน	๖	๑.	ว่ากล่าว ตักเตือน	๕
๒.	ชักถามความเป็นอยู่ทางบ้าน	๕	๒.	ทำโทษ	๗
๓.	ชู้	๓	๓.	ชักถาม	๓
๔.	พูดจาอ่อนหวาน	๓	๔.	ปลอบ	๒
๕.	ให้ความรักแก่เด็ก	๑	๕.	ชมเมื่อทำดี	๒
๖.	ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง	๑	๖.	ให้ความสนใจมากขึ้น	๑
			๗.	อธิบายให้เห็นโทษของ การพูดหยาบคาย	๑
			๘.	หาเป็นไม่สนใจ	๑

ตาราง ๑๕ แสดงว่าวิธีการที่ไถ่ผลที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาคำพูดหยาบคายมากที่สุดคือ การว่ากล่าวตักเตือน รองลงมาได้แก่ การชักถามความเป็นอยู่ทางบ้าน, การชู้, การพูดจาอ่อนหวาน ส่วนวิธีการที่ไม่ไถ่ผลที่ใ้มากที่สุดคือการว่ากล่าวตักเตือน รองลงมาได้แก่การทำโทษ, การชักถาม และการปลอบ

✓ ๕.๑๐ ปัญหา เด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ (เพื่อนในชั้นไม่ยอมรับ, ไม่มีเพื่อนเล่น, เพื่อนรังเกียจ, เข้ากับเพื่อนไม่ได้) นักศึกษามีวิธีการแก้ปัญหานี้ ดังแสดงตามตาราง ๑๕

ตาราง ๑๕ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ไดผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาเด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	ขอความร่วมมือจากเพื่อน	๕	๑.	ชักชวน แนะนำ	๔
๒.	ให้ความสนใจเพิ่มขึ้น	๕	๒.	ทำโทษ	๒
๓.	ให้แสดงความสามารถ	๕	๓.	ให้ทำกิจกรรมเพิ่มขึ้น	๑
๔.	ให้ความคุ้นเคย	๔	๔.	ให้แสดงความสามารถ	๑

จากการท ๑๕ แสดงว่าวิธีการที่ได้ผลที่นักศึกษใช้แก้ปัญหาเด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ ใช้มากที่สุดคือ การขอความร่วมมือจากเพื่อน การให้ความสนใจเพิ่มขึ้น ให้แสดงความสามารถ ส่วนวิธีการแก้ปัญหานี้ที่ไม่ได้ผลใช้มากที่สุดคือ การชักชวนแนะนำ รองลงมาได้แก่ การทำโทษ

๘.๑๑ ปัญหาเด็กร่างกายพิการ (ได้แก่ การพูดจาอ่าง, ทาบอด, อาการกระดูก, กายตาไม่ดี, แขนขาพิการ, ชูคอใบซัด) นักศึกษามีวิธีการแก้ปัญหานี้ ดังแสดงตาราง ๑๖

ตาราง ๑๖ ตารางแสดงวิธีการที่ใดมดและไม่ใดมดซึ่งนักศึกษาระดับ ป.๑.เห็น ใช้แก้ปัญหา เด็กมีร่างกายพิการ

ลำดับที่	วิธีแก้ปัญหาที่ใดมด	ความถี่	ลำดับที่	วิธีแก้ปัญหาที่ไม่ใดมด	ความถี่
๑.	ให้ตอบคำถามจากชน	๓	๑.	ฝึกในค่านที่ทำการมากขึ้น	๖
๒.	ให้ทานเพื่อไม่ให้เหงา	๒	๒.	พาไปคาหมอ	๒
๓.	ขอความร่วมมือจากครูปกครอง	๒	๓.	พูดจาอ่อนหวาน	๒
๔.	ให้อ่านหนังสือบ่อย ๆ	๑	๔.	ห้ามไปให้เอนล่อ	๒
๕.	ให้กำหนดระเบียบ	๑	๕.	เปลี่ยนที่นั่งได้เหมาะสม	๑
๖.	พูดกับชน	๐	๖.	เขียนหนังสือตัวใหญ่ ๆ	๑
			๗.	ซักถาม	๑
			๘.	ทำโทษ	๑

จากตาราง ๑๖ แสดงว่าวิธีการที่ใดมดที่นักศึกษามีแก้ปัญหาคือเด็กมีร่างกายพิการมากที่สุด คือ การให้ตอบคำถามมากขึ้น รองลงมาได้แก่การให้ทานเพื่อไม่ให้เหงา การขอความร่วมมือจากครูปกครอง ส่วนวิธีการที่ไม่ใดมดที่ใช้มากที่สุดคือ การฝึกค่านที่ทำการไปให้มากขึ้น รองลงมาคือ พาไปคาหมอ การพูดจาอ่อนหวาน และการห้ามไปให้เอนล่อ

๕.๑๒ ปัญหาเด็กมาเรียนสาย (ได้แก่ การมาเรียนสาย, เข้าห้องเรียนช้า)

นักศึกษาได้ใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ใดมดและไม่ใดมดตามลำดับความถี่ดังตารางที่ ๑๗

ตาราง ๑๗ แสดงวิธีการที่ใดมดและไม่ใดมด ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.สนใจแก้ปัญหาเด็กมาเรียนสาย

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ใดมด	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ใดมด	ความถี่
๑.	ขอความร่วมือจากครูปกครอง	๔	๑.	ตักเตือน	๓
๒.	สอบถามและตักเตือน	๑	๒.	ทำโทษ	๓
			๓.	ขอความร่วมือจากครูปกครอง	๒
			๔.	ศึกษาความเป็นอยู่ของ เด็ก	๒
			๕.	ทำใบสนใจ	๑
			๖.	ให้รางวัลเด็กขยันมาเรียน	๑
			๗.	อธิบายให้เห็นประโยชน์ของการเรียน	๑

จากการาง ๑๗ แสดงว่า วิธีการที่ใดมดที่นักศึกษาใช้แก้ปัญหาเด็กมาเรียนสาย หมายถึงการขอความร่วมือจากครูปกครอง รองลงมาคือสอบถามและตักเตือน ส่วนวิธีการที่ไม่ใดมดที่ใช้มากที่สุดคือ การตักเตือนและการทำโทษ รองลงมาได้แก่การขอความร่วมือจากครูปกครองและการศึกษาความเป็นอยู่ของ เด็ก

✓ ๕.๑๓ ปัญหา เด็กลักขโมย (ได้แก่ ขโมยของครู ของเพื่อนในชั้น และของงานอื่น ๆ)
นักศึกษามีวิธีการแก้ปัญหานี้ ดังแสดงตามตาราง ๑๘

ตาราง ๑๘ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ได้ผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ศ. ใช้แก้ปัญหาลักขโมย

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	ซักถาม แนะนำ ตักเตือน	๖	๑.	ซักถาม	๔
๒.	ขอความร่วมมือจากเพื่อนเด็ก	๒	๒.	ชี้ให้เห็นโทษของการลักขโมย	๔
๓.	ทำโทษ	๒	๓.	ทำโทษ	๔
๔.	ให้ความคุ้มครอง	๑	๔.	ช่วยให้รู้จักรับผิดชอบ	๓
๕.	ยกย่องเมื่อทำดี	๑	๕.	ทำโทษสนใจ	๑

ตาราง ๑๘ แสดงว่าวิธีการที่ได้ผลที่นักศึกษามีแก้ปัญหาลักขโมยมากที่สุดคือการซักถาม แนะนำ ตักเตือน รองลงมาได้แก่การขอความช่วยเหลือจากเพื่อนเด็ก, การทำโทษ และในน้อยที่สุดคือ การให้ความคุ้มครองและยกย่องเมื่อทำดี ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผลและใช้มากที่สุดคือการซักถาม การทำโทษ และชี้ให้เห็นโทษของการลักขโมย รองลงมาคือการช่วยให้รู้จักรับผิดชอบ และการทำโทษสนใจ

๕.๑๘ ปัญหาเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของเด็ก (ได้แก่ พ่อแม่รักลูกไปเท่ากัน ทำให้ลูกทะเลาะกัน อารมณ์พ่อแม่, พ่อแม่แยกกันอยู่) นักศึกษาใช้วิธีการแก้ปัญหาที่แสดงตามตาราง ๑๕

ตาราง ๑๕ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ได้ผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ศน ใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของเด็ก

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
	-		๑.	ให้ความรักแก่เด็ก	๗
			๒.	ซักถาม ให้คำแนะนำ	๖
			๓.	ให้ของขวัญ	๒
			๔.	ขอความร่วมมือจากครู และครูปกครอง	๒
			๕.	หาอุปกรณ์การเรียนสอน ใจเด็ก	๑
			๖.	ห้ามเพื่อน ๆ ล้อล้อพ่อแม่	๑

จากตาราง ๑๕ แสดงว่าวิธีการที่ไม่ได้ผลที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ศน ใช้มากที่สุดคือ การให้ความรักแก่เด็ก รองลงมาได้แก่การซักถามให้คำแนะนำ การให้ของขวัญ และการขอความร่วมมือจากครูปกครอง ส่วนวิธีการที่ได้ผลนั้น นักศึกษาไปได้เขียนตอบมาเลย

๕.๑๔ ปัญหา เด็กสกปรก (ได้แก่ เด็กแต่งกายสกปรก, มีกลิ่นตัว, มีน้ำหนวก, ไม่สวมรองเท้า การแต่งกายไม่สะอาด) นักศึกษามีวิธีการแก้ปัญหานี้ ดังแสดงตาราง ๒๐

ตาราง ๒๐ แสดงวิธีการที่ใดมสจะทำได้ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น แก้ปัญหาเด็กสกปรก

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ใดมส	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ใดมส	ความถี่
๑.	ให้เงิน	๒	๑.	พาเด็กไปตรวจร่างกาย	๒
๒.	หางานให้ทำ	๑	๒.	พูดไม่ให้เด็กเกิดปมด้อย	๑
๓.	เสนอโรงเรียนเพื่อขอทุน	๑	๓.	ชักชวน	๑
๔.	ขอความร่วมมือจากครูปกครอง	๑			
๕.	ให้คำแนะนำ	๑			

ตาราง ๒๐ แสดงว่าวิธีการที่ใดมสที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น แก้ปัญหาเด็กสกปรกมากที่สุดคือการให้เงิน รองลงมาได้แก่ การหางานให้ทำ, การเสนอโรงเรียนเพื่อขอทุน การขอความร่วมมือจากครูปกครอง และการให้คำแนะนำ ส่วนวิธีการที่ใดมสที่ได้น้อยที่สุดคือการพาเด็กไปตรวจ, พูดไม่ให้เด็กเกิดปมด้อยและการชักชวน

๕.๑๖ ปัญหาเด็กอัจฉริยะ (ได้แก่การฉลาดเพื่อน, ชอบฟัง) นักศึกษาใช้
วิธีการแก้ปัญหาที่ ดังแสดงตามตาราง ๖๑

ตาราง ๖๑ แสดงวิธีการที่ใคร่และไม่ใคร่ ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหา
เด็กอัจฉริยะ

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ใคร่	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ใคร่	ความถี่
๑.	ชี้ให้เห็นความแตกต่างของกัน	๖	๑.	แนะนำ ถักเถื่อน	๕
๒.	ซักถามแนะนำ	๑	๒.	ให้ความรู้คุณเคย	๒
			๓.	รู้	๑
			๔.	หาไม่สนใจ	๑
			๕.	ดู	๑

ตาราง ๖๑ แสดงว่าวิธีการที่ใคร่ที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาเด็กอัจฉริยะคือ
ชี้ให้เห็นความแตกต่างของกัน และการซักถามแนะนำ (ความถี่เท่ากัน) ส่วนวิธีการที่ไม่ใคร่ที่
พบมากที่สุดคือการแนะนำ ถักเถื่อน รองลงมาคือการให้ความรู้คุณเคย การรู้ การหาไม่สนใจ
และการดู

๕.๑๑ ปัญหา เด็กขาดอุปกรณ์ในการเรียน (ได้แก่ การไม่มีอุปกรณ์ใช้ในการเรียน
เช่นสมุด ดินสอ วงเวียน) นักศึกษาใช้วิธีการแก้ปัญหา ดังนี้ ดังแสดงตามตาราง ๒๒

ตาราง ๒๒ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ไดผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.ศ.ศ.ท. ใช้แก้ปัญหาเด็กขาดอุปกรณ์
ในการเรียน

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	ชักถาม	๔			
๒.	จัดหาให้	๔			
๓.	ขอความร่วมมือจาก ผู้ปกครอง	๑			

จากตาราง ๒๒ แสดงว่าวิธีการที่ได้ผลที่นักศึกษาระดับ ป.ศ.ศ.ท. ใช้แก้ปัญหาเด็กขาดอุปกรณ์ในการเรียน
ที่พบมากที่สุดคือการชักถาม และการจัดหาให้ รองลงมาคือขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ส่วนวิธีการ
ที่ไม่ได้ผลนักศึกษาระดับ ป.ศ.ศ.ท. ไม่ได้นำมาใช้เลย

๕.๑๔ ปัญหา เด็กทำตัวเป็นกะเทย (ได้แก่ การทำตัวเหมือนชายหรือหญิง)
 นักศึกษาใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ใดบ้างแสดงภาพตาราง ๒๓

ตาราง ๒๓ แสดงวิธีการที่ใดผลและไม่ได้ผล ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชน ใช้แก้ปัญหาเด็ก
 ทำตัวเป็นกะเทย

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ใดผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
			๑.	ชี้การวางตัวของเด็ก	๒
			๒.	ซักถาม	๑
			๓.	ทำไมสนใจ	๑
			๔.	ให้ความสนทนากล	๑

จากตาราง ๒๓ แสดงว่าวิธีการที่ไม่ได้ผลที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ชน ใช้แก้ปัญหาเด็กทำตัวเป็นกะเทย
 พบมากที่สุดคือชี้แจงในการวางตัว รองลงมาคือการซักถาม การทำไมสนใจ และการให้
 ความสนทนากล ส่วนวิธีการที่ได้ผลนักศึกษาระดับ ป.กศ.ชน ไม่ได้นำมาใช้เลย

๕.๑๕ ปัญหา เด็กพูดปด (ได้แก่การพูดโกหก, พูดยั่ววางโต) นักศึกษา
ใช้วิธีการแก้ปัญหา แสดงความตาราง ๕

ตาราง ๕ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ไดผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.๑ศ.๓ ใช้แก้ปัญหา
เด็กพูดปด

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	ขอความร่วมมือจากครูปกครอง	๒	๑.	ทำโทษ	๒
๒	ให้ทราบบสนใจเพิ่มขึ้น	๑	๒	ศึกษาความเป็นอยู่ของเด็ก	๑
๓.	ชี้ให้เห็นโทษของการพูดปด	๑	๓.	ทำไมสนใจ	๑
			๔.	ให้รางวัลเด็กอื่นที่ไม่พูดปด.	๑
			๕.	หาหลักฐานทาง ๆ ให้เด็กรับผิดชอบ	๑

จากตาราง ๕ แสดงว่าวิธีการที่ได้ผลที่นักศึกษาระดับ ป.๑ศ.๓ ใช้แก้ปัญหาเด็กพูดปด พบมากที่สุดคือการขอความร่วมมือจากครูปกครอง รองลงมาคือการให้ทราบบสนใจเพิ่มขึ้น และการชี้ให้เห็นโทษของการพูดปด ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผลที่นักศึกษาระดับ ป.๑ศ.๓ ใช้แก้ปัญหานี้ที่พบมากที่สุดคือการทำโทษ รองลงมาได้แก่ การศึกษาความเป็นอยู่ของเด็ก ทำไมสนใจ ให้รางวัลเด็กอื่นที่ไม่พูดปด และการหาหลักฐานทาง ๆ ให้เด็กรับผิดชอบ

✓ ๕.๒๐ ปัญหา เด็กติดยาเสพติด (ได้แก่ การติดยา, ติดกัญชา) นักศึกษา
ใช้วิธีการแก้ปัญหานี้ ดังแสดงตาราง ๒๔

ตาราง ๒๔ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ไดผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ตน ใช้แก้ปัญหาเด็ก
ติดยาเสพติด

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
			๑.	ชี้ให้เห็นโทษ	๓
			๒.	ซักถาม	๒
			๓.	ตักเตือน	๑
			๔.	ทำโทษ	๑

ตาราง ๒๕ แสดงวิธีการที่ไม่ได้ผลที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ตน ใช้แก้ปัญหาเด็กติดยาเสพติด พบมาก
ที่สุดคือการชี้ให้เห็นโทษ รองลงมาคือการซักถาม การตักเตือน และการทำโทษ ส่วนวิธีการ
ที่ได้ผลนักศึกษามิได้เขียนตอบมา

๕.๒๑ ปัญหา เด็กทำตัวในหน้าของครูสาว (ได้แก่การรักครูฝึกสอน) นักศึกษามีวิธีการแก้ปัญหาที่แจ้งแสดงในการาง ๒๒

การาง ๒๒ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ได้ผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาเด็กทำตัวในหน้าของครูสาว

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	แนะนำ ทักเตือน	๒	๑.	วางตัวเฉย ๆ	๑
๒.	อธิบายให้รู้คุณลักษณะที่ดีของสตรี	๑			

จากการาง ๒๒ แสดงว่าวิธีการที่ได้ผลที่นักศึกษาใช้แก้ปัญหาเด็กทำตัวในหน้าของครูสาว พบมากที่สุดคือ การตักเตือน แนะนำ รองลงมาคือ การอธิบายให้รู้คุณลักษณะที่ดีของสตรี ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผล นักศึกษาเขียนมาวิธีเดียวคือวางตัวเฉย ๆ

๕.๒๒ ปัญหา เด็กขี้แกล้งไม่ยอมพูด นักศึกษามีวิธีการแก้ปัญหาที่แจ้งแสดงในการาง ๒๓

การาง ๒๓ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ได้ผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ใช้แก้ปัญหาเด็กขี้แกล้งไม่ยอมพูด

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
			๑.	ให้ความเอาใจใส่	๒
			๒.	ชักถาม	๑
			๓.	การทำเฉย ไม่ยื่นตอบ	๑

จากการาง ๒๓ แสดงว่าวิธีการที่ได้ผลที่นักศึกษาใช้แก้ปัญหาเด็กขี้แกล้งไม่ยอมพูด ไข่มากที่สุดคือให้ความเอาใจใส่ รองลงมาคือ การชักถาม และการทำเฉย ไม่ยื่นตอบ ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผลนั้น นักศึกษาไม่ได้เขียนตอบมา

๕.๓๓ ปัญหาเด็กประจวบฯ นักศึกษาใช้วิธีการแก้ปัญหานี้ ดังแสดงในตาราง ๒๔

ตาราง ๒๔ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ไดผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ตบ ใช้แก้ปัญหาเด็กประจวบฯ

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	ทำตัวออกจาก	๑			
๒.	ให้ความสนใจเด็กอื่นเท่า ๆ กัน	๑			
๓.	รับฟังความคิดเห็นของเด็ก	๑			

จากตาราง ๒๔ แสดงว่าวิธีการที่ได้ผลที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ตบ ใช้แก้ปัญหานี้ได้แก่ การทำตัวออกจากให้ความสนใจเด็กอื่นเท่า ๆ กัน และรับฟังความคิดเห็นของเด็ก ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผลนั้นนักศึกษายังไม่ได้เขียนตอบมา

๕.๓๔ ปัญหา เด็กทำงานสกปรก (ได้แก่การทำงานเลอะเทอะ ไม่มีระเบียบ) นักศึกษาใช้วิธีการแก้ปัญหานี้ ดังแสดงในตาราง ๒๕

ตาราง ๒๕ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ไดผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.กศ.ตบ ใช้แก้ปัญหาเด็กทำงานสกปรก

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	หมั่นดูแลอุปกรณ์การเรียนของเด็ก	๑			
๒.	หาถ้วยอ่างที่สะอาดให้เด็กดู	๑			

จากตาราง ๒๕ แสดงว่าวิธีการที่ได้ผลที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ตบ ใช้แก้ปัญหานี้ได้แก่ การหมั่นดูแลอุปกรณ์การเรียนของเด็ก และการหาถ้วยอ่างที่สะอาดให้เด็กดู ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผลนักศึกษายังไม่ได้เขียนตอบมา

✓ ๕.๕ ปัญหาเด็กไม่มีความมั่นใจในตัวเอง (ได้แก่การไม่กล้าทำอะไร กลัวผิด)
 นักศึกษาใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ ดังแสดงตามตาราง ๓๐

ตาราง ๓๐ แสดงวิธีการที่ได้ผลและไม่ไดผลซึ่งนักศึกษาระดับ ป.๗.๓ ไว้แก้ปัญหาเด็ก
 ไม่มีความมั่นใจในตัวเอง

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผล	ความถี่	ลำดับที่	วิธีแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล	ความถี่
๑.	ให้เด็กรับผิดชอบ	๑			

จากตาราง ๓๐ แสดงว่าวิธีการที่ได้ผลของนักศึกษาที่ใช้แก้ปัญหาเด็กไม่มีความมั่นใจ
 ในตัวเอง ก็อาจให้เด็กรับผิดชอบ ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผลนั้นนักศึกษาไม่ได้เขียนตอบมา

๖. วิธีการของผู้อื่น ๆ ซึ่งนักศึกษาระดับ ป.๗.๓ คิดว่าจะนำมาใช้แก้ปัญหาในแต่ละปัญหา

เนื่องจากนักศึกษาได้เขียนวิธีการแก้ปัญหาที่คิดว่าคนอื่น ๆ จะใช้บ้างก็อย่างใด แต่พอ
 จะรวบรวมได้บ้าง โดยจะแยกตามชนิดของปัญหาไว้ จากปัญหาที่พบมากที่สุดและอันดับรองลงไป
 เรื่อยๆตามลำดับแต่จะไม่บอกกรณีต่างๆที่จัดอยู่ในปัญหานี้ เพราะได้กล่าวมาแล้วในตารางก่อน

๖.๑ ปัญหาเด็กไม่สนใจการเรียน นักศึกษาระดับป.๗.๓ คิดว่าผู้อื่นจะใช้
 วิธีการต่างๆแก้ปัญหาเด็กที่ไม่สนใจการเรียน ดังแสดงในตาราง ๓๑

ตาราง ๓๑ แสดงวิธีการที่นักศึกษาในระดับ ป.กศ. ต้น คิควาผู้นจะใช้ในการแก้ปัญหาเด็กไม่สนใจในการเรียน

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ขอความร่วมมือจากครูปกครอง	๑๒
๒.	ซักถามเด็ก	๖
๓.	ให้ความเอาใจใส่	๖
๔.	ทำไม่สนใจ	๕
๕.	สอนพิเศษ	๕
๖.	ทำโทษ	๔
๗.	ขู่	๔
๘.	ให้ทำงานเพิ่ม	๔
๙.	พูดจาอ่อนหวาน	๓
๑๐.	ยกย่องเด็กเมื่อเด็กเรียนดีขึ้น	๓
๑๑.	ให้เปลี่ยนที่นั่ง	๒
๑๒.	ทำความเข้าใจ	๑
๑๓.	ทำให้เด็กรัก	๑
๑๔.	ตรวจงานเด็กบ่อยๆ	๑
๑๕.	ให้ความสนใจแก่เด็กอื่น	๑
๑๖.	ให้เรียนชั้นเดิมใหม่	๑
๑๗.	เปลี่ยนครูผู้สอน	๑
๑๘.	เข้มงวดกวดขันมากขึ้น	๑
๑๙.	ศึกษาสภาพของเด็ก	๑
๒๐.	ปรึกษาแพทย์	๑
๒๑.	ให้นักเรียนหญิงสอน	๑

จากตาราง ๓๑ แสดงว่า นักศึกษาที่มีความรู้จะใช้วิธีการแก้ปัญหาเด็กไม่สนใจเรียนมากที่สุดคือ การขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง รองลงมาได้แก่การซักถาม การให้ความสนใจใส่ใจ และการทำไม่สนใจตามลำดับ

๒.๒ ปัญหาเด็กเรียนอ่อน นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าคนอื่น ๆ จะใช้วิธีการต่างๆ แก้ปัญหานี้ ดังแสดงตามตาราง ๓๒

ตาราง ๓๒ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้แก้ปัญหาเด็กเรียนอ่อน

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	สอนพิเศษ	๑๒
๒.	วากล่าวัดเพื่อน	๑๐
๓.	ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง	๕
๔.	ให้ความสนใจเพิ่มขึ้น	๔
๕.	ให้ทำกิจกรรมมากขึ้น	๔
๖.	ขอความร่วมมือจากเพื่อน	๒
๗.	ทำโทษ	๑
๘.	ทำความคุ้นเคย	๑
๙.	พูดจาอ่อนหวาน	๑
๑๐.	ใช้อุปกรณ์การสอนเพิ่มขึ้น	๑

จากตาราง ๓๒ แสดงว่า นักศึกษามากกว่าครึ่งจะใช้วิธีการแก้ปัญหาเด็กเรียนอ่อนมากที่สุดคือ การสอนพิเศษ รองลงมาได้แก่ การวากล่าวัดเพื่อน การขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง และการให้ความสนใจเพิ่มขึ้นตามลำดับ

๒.๔ ปัญหาเด็กที่เรียนและขาดเรียน วิธีการต่าง ๆ ของนักเรียนที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ตน
คิดว่าจะทำให้แก้ปัญหานี้ แสดงดังตาราง ๓๔

ตาราง ๓๔ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ตน คิดว่าผู้อื่นจะใช้ในการแก้ปัญหา
เด็กที่เรียนและขาดเรียน

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ขอความร่วมมือจากครูปกครอง	๗
๒.	ให้ความสนใจเพิ่มขึ้น	๖
๓.	ทำโทษครูปกครอง	๔
๔.	พูดจูงใจ	๔
๕.	ให้ความรักความอบอุ่นเพิ่มขึ้น	๒
๖.	ให้กำลังใจ	๒
๗.	ทำโทษ	๒
๘.	ชี้ให้เห็นประโยชน์ของการเรียน	๑
๙.	ห้ามท.เรียนให้สนุก	๑
๑๐.	ชี้	๑
๑๑.	ให้งานเพิ่ม	๑
๑๒.	ให้รับผิดชอบ	๑

จากตาราง ๓๔ แสดงว่านักศึกษาคิดว่าผู้อื่นจะใช้วิธีการแก้ปัญหาเด็กที่เรียน
และขาดเรียนมากที่สุดคือ การขอความร่วมมือจากครูปกครอง รองลงมาได้แก่การให้ความสนใจ
เพิ่มขึ้น ทำโทษครูปกครอง และการพูดจูงใจ

๖.๕ ปัญหาเด็กช้อย วิธีการของคนที่นักศึกษาระดับ ป.กศ. น กิดว่าจะใช้แก้ปัญหา
ดังแสดงตามตาราง ๓๕

ตาราง ๓๕ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ. คนคิดว่าผู้อื่นไม่แก้ปัญหาเด็กช้อย

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง	๗
๒.	ทำโทษ	๗
๓.	ซักถาม	๔
๔.	ให้กิจกรรมเพิ่มขึ้น	๔
๕.	เอาใจใส่เพิ่มขึ้น	๓
๖.	ยกย่องเมื่อแสดงออก	๓
๗.	ทำไม่สนใจ	๒
๘.	ได้แสดงออกมากขึ้น	๒
๙.	ขอความร่วมมือจากครู	๑

จากการวาง ๓๕ แสดงว่านักศึกษาคิดว่าผู้อื่นจะใช้วิธีการแก้ปัญหาเด็กช้อยมากที่สุดคือ
การขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง และการทำโทษ รองลงมาได้แก่การซักถาม การให้ทำกิจกรรม
เพิ่มขึ้น และการเอาใจใส่มากขึ้น

๒.๒ นักศึกษาได้แสดงกริยาไม่สุภาพต่อครู วิธีการของครูคนที่เกิดกับวรรณะคือป.กต. ดังนั้นกว่าจะไ้แก้ปัญหาคือเด็กแสดงกริยาไม่สุภาพ ดังแสดงในตาราง ๓๒

ตาราง ๓๒ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กต. คนที่กว่าผู้อื่นจะไ้แก้ปัญหาคือเด็กแสดงกริยาไม่สุภาพต่อครู

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	วากล่าวตักเตือน	๔
๒.	เอาใจเด็ก	๔
๓.	ให้รางวัลเมื่อทำดี	๓
๔.	พูดจาอ่อนหวาน	๒
๕.	ชี้ให้เห็นประโยชน์ของความสุภาพ	๒
๖.	หมั่นตรวจงานเด็กบ่อยครั้ง	๒
๗.	ให้ความสนใจกับเด็กอื่น	๒
๘.	ทำโทษ	๒
๙.	ทำใบสนใจ	๒
๑๐.	เอาชนะเด็ก	๑
๑๑.	เข้มงวดกับนักเรียน	๑

จากตาราง ๓๒ แสดงว่านักศึกษาคิดว่าผู้อื่นจะไ้ใช้วิธีการแก้ปัญหาเด็กแสดงกริยาไม่สุภาพต่อครูมากที่สุดคือ การวากล่าวตักเตือน รองลงมาได้แก่การเอาใจเด็ก, ให้รางวัลเมื่อทำดี และการพูดจาอ่อนหวาน

๒.๗ ปัญหาเล็กน้อยในเวลาเรียน วิธีการของคนที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้นคิดว่า
จะใช้แก้ปัญหาที่ ดังแสดงตามตาราง ๓๗

ตาราง ๓๗ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้แก้ปัญหาเล็กน้อยในเวลาเรียน

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ทำโทษ	๒
๒.	ให้งานเพิ่ม	๔
๓.	ให้เปลี่ยนที่นั่ง	๒
๔.	ทำให้เด็กรัก	๑
๕.	ให้ตอบปัญหาบ่อย ๆ	๑

จากตาราง ๓๗ แสดงว่านักศึกษาคิดว่าผู้อื่นจะใช้วิธีการแก้ปัญหาเล็กน้อยในห้องเรียน
มากที่สุดคือการทำโทษ รองลงมาได้แก่ การให้งานเพิ่ม ให้เปลี่ยนที่นั่ง และการทำให้เด็กรัก

๒.๘ ปัญหาเล็กน้อยทำตัวเป็นจุดเด่น วิธีของผู้อื่น ๆ ที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น
คิดว่าผู้อื่นจะใช้แก้ปัญหาที่ ดังแสดงตามตาราง ๓๘

ตาราง ๓๘ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้แก้ปัญหาเล็กน้อยทำตัวเป็นจุดเด่น

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ได้วาบคุนเคย	๒
๒.	หาหนังสือให้อ่าน	๑
๓.	ทำไม่สนใจ	๑
๔.	แนะนำ	๑

จากการร่าง ๓๔ แสดงว่านักศึกษาก็คงจะพอใจวิธีการแก้ปัญหาเด็กทำตัวเป็นจุดเด่นมากที่สุดคือให้ควาญคนเกย รองลงมาคือหาหนังสือให้อ่าน ทำไม้สนใจ และการให้คำแนะนำ

๖.๕ ปัญหาเด็กพูดกำหยาบ วิธีการของคนที่นักศึกษาคิดว่าจะใช้แก้ปัญหานี้
 ดังแสดงตามตาราง ๓๕

ตาราง ๓๕ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.๖ คิดว่าผู้อื่นจะใช้แก้ปัญหาลูกพูดกำหยาบ

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ทำโทษ	๘
๒.	ให้ความรักเด็กมากขึ้น	๒
๓.	พูดจาไพเราะแก่เด็ก	๑
๔.	ชมเชยเมื่อพูดเพราะ	๑
๕.	สอนให้พูดเพราะ	๑
๖.	ดู	๑
๗.	ขอความร่วมมือจากพ่อแม่	๑
๘.	ตักเตือน	๑
๙.	ทำไม้สนใจ	๑

จากการร่าง ๓๕ แสดงว่านักศึกษาก็คงจะพอใจวิธีการที่ผู้อื่นใช้แก้ปัญหาลูกพูดกำหยาบมากที่สุดคือการทำโทษ รองลงมาคือให้ความรักเด็กมากขึ้น พูดจาไพเราะแก่เด็ก และการชมเชยเมื่อพูดเพราะ

๒.๐๐ ปัญหาเด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ วิธีการของคนอื่นที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น
คิดว่าจะใช้แก้ปัญหานี้ ดังแสดงในตาราง ๕๐

ตาราง ๕๐ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้นคิดว่าผู้อื่นจะใช้แก้ปัญหาเด็กปรับตัว
เข้ากับเพื่อนไม่ได้

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ขอความร่วมมือจากครูปกครอง	๕
๒.	ทำความเข้าใจกับเด็ก	๒
๓.	ขอความร่วมมือจากครูประจำชั้น	๑

จากตาราง ๑๐ แสดงว่านักศึกษาคิดว่าผู้อื่นจะใช้วิธีการแก้ปัญหาเด็กปรับตัวเข้ากับ
เพื่อนไม่ได้มากที่สุดคือการขอความร่วมมือจากครูปกครอง รองลงมาได้แก่ทำความเข้าใจกับเด็ก
และการขอความร่วมมือจากครูประจำชั้น

๒.๐๐ ปัญหาเด็กร่างกายพิการ วิธีการของคนอื่นที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น
คิดว่าจะใช้แก้ปัญหานี้ ดังแสดงตามตาราง ๕๑

ตาราง ๕๑ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้นคิดว่าผู้อื่นจะใช้แก้ปัญหาลูกกายพิการ

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ให้ทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ บ้างขึ้น	๒
๒.	ถักเถื่อน	๑
๓.	สอนพิเศษ	๑
๔.	ฉักถาม	๑
๕.	หาหมอ	๑

๖.๑๔ ปัญหาเกี่ยวกับสภาพทางบ้าน นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ถือว่าผู้อื่นจะใช้วิธีการแก้ปัญหานี้ ดังแสดงในตาราง ๔๔

ตาราง ๔๔ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ถือว่าผู้อื่นจะใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับสภาพทางบ้าน

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ทำความเข้าใจกับ	๒
๒.	สอนพิเศษ	๑
๓.	ทำให้เด็กกลืนใจบ้าน	๑

จากตาราง ๔๔ แสดงว่านักศึกษาคิดว่าผู้อื่นจะใช้วิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสภาพทางบ้าน มากที่สุดคือการทำความเข้าใจกับ ร้องลงบาได้แก่การสอนพิเศษ และการทำให้เด็กกลืนใจบ้าน

๖.๑๕ ปัญหาเด็กแฉ่งกายสกรอก นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ถือว่าผู้อื่นจะใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหานี้ ดังแสดงในตาราง ๔๕

ตาราง ๔๕ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ถือว่าผู้อื่นจะใช้แก้ปัญหาเด็กแฉ่งกายสกรอก

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ให้คำแนะนำในการแต่งกาย	๒
๒.	ทำความเข้าใจกับ	๒
๓.	ให้กำลังใจมากขึ้น	๑
๔.	ให้เสื้อผ้า	๑

ตาราง ๔๗ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้แก้ปัญหาเด็กทำตัวเป็นกระเทย

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ตำหนิ	๑
๒.	เอาใจเด็ก	๑

จากตาราง ๔๗ แสดงว่านักศึกษาคิดว่าผู้อื่นจะใช้วิธีการแก้ปัญหาเด็กทำตัวเป็นกระเทยได้แก่การตำหนิ และการเอาใจ

๒.๑๕ ปัญหาเด็กพูดปก นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น คิดว่าผู้อื่นจะใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหานี้ ดังแสดงในตาราง ๔๘

ตาราง ๔๘ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้นคิดว่าผู้อื่นจะใช้แก้ปัญหาเด็กพูดปก

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ตักเตือน วากล่าว	๑

จากตาราง ๔๘ แสดงว่านักศึกษาคิดว่าผู้อื่นจะใช้วิธีการตักเตือนในการแก้ปัญหาเด็กพูดปก

๖.๒๑ ปัญหาเด็กศึกษาเสียตัว สำหรับปัญหานี้แก้ที่นาระดับ ป.กศ.ต้น ไม่เขียนตอบ
การแก้ปัญหาที่ต่ำกว่าผู้สอนจะโง่บาเดียว

๖.๒๒ ปัญหาเด็กทำตัวในทำนองสุภาพ นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ก็ว่าผู้อื่นจะใช้
วิธีต่าง ๆ แก้ปัญหานี้ ถึงแต่งในการาง ๔๕

ตาราง ๔๕ แสดงวิธีการที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.ต้น ก็ว่าผู้อื่นจะใช้แก้ปัญหาเด็กทำตัวในทำนอง
สุภาพ

ลำดับที่	วิธีการแก้ปัญหา	ความถี่
๑.	ปล่อยเลยตามเลย	๑
๒.	ห้ฝึกเลี้ยง	๑

ตาราง ๔๕ แสดงว่า นักศึกษาก็ว่าผู้อื่นจะใช้วิธีการปล่อยปละละเลยและการห้ฝึกเลี้ยง
ในการแก้ปัญหาเด็กทำตัวในทำนองสุภาพ

๖.๒๒ ปัญหาเด็กนั่งยืง แต่ไม่ยอมพูด ปรากฏว่านักศึกษาไม่ได้เขียนตอบมาเลย

๖.๒๓ ปัญหาเด็กประจบภู่ ไปมีนักศึกษาเขียนตอบมาเลย

๖.๒๔ ปัญหาเด็กไม่สนใจในตัวเอง ปรากฏว่า นักศึกษาไปได้เขียนตอบมา

บทที่ ๔

สรุปผล อภิปราย และขอเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจ ปัญหาและวิวัฒนาการ ที่นักศึกษามีก่อนสอบและไร ในการฝึกสอน และเพื่อสร้างแบบจำลองของปัญหาไว้สำหรับฝึกนักเรียนครูให้รู้จักกับปัญหา

กลุ่มตัวอย่างและเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษา ป.กค.ต้น ปีที่ ๒ ของวิทยาลัยครูในส่วนกลาง คือ วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูพัทลุง และวิทยาลัยครูบางเขน กรุงเทพมหานคร จึงกำลังออกฝึกสอนนักเรียนในระดับ อนุบาล - ชั้นประถมศึกษา ๗ /แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น ๔๘๗ ชุด ได้รับคืน ๔๑๐ ชุด คิด เป็นร้อยละ ๘๔.๑๗ /เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งเป็น ๒ ตอน คือตอนที่ ๑ เป็นปัญหาที่พบและแก้ปัญหาได้เอง ตอนที่ ๒ เป็นปัญหาที่พบ และแก้ปัญหาไม่ได้เลย

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑/ ปัญหาที่นักศึกษามีก่อนสอบ

- ๑.๑ ปัญหาที่นักศึกษามีก่อนสอบมากที่สุดคือปัญหาเด็กไม่สนใจการเรียน รองลงมาได้แก่ปัญหาเด็กเรียนอ่อน เด็กเกเร และเด็กหนีและขาดเรียนตามลำดับ
- ๑.๒ เด็กเจ้าของปัญหาที่นักศึกษามีก่อนสอบนั้นเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง
- ๑.๓ ปัญหาที่นักศึกษามีก่อนสอบได้มากที่สุดคือปัญหาเด็กไม่สนใจการเรียน รองลงมาได้แก่ปัญหาเด็กเรียนอ่อน เกเร และเด็กแสดงกิริยาไม่สุภาพต่อครูตามลำดับ

๑.๔ เด็กเจ้าของปัญหาที่มักศึกษาฝึกสอนพบและแก้ปัญหาได้ผล เป็นเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง

๑.๕ ปัญหาที่นักศึกษาศึกษาฝึกสอนแก้ไขไม่ได้ผล พบมากที่สุดคือปัญหาเด็กไม่สนใจในการเรียน รองลงมาได้แก่ปัญหาเด็กเรียนอ่อน เกเร และเด็กหนีเรียน และขาดเรียน

๑.๖ เด็กเจ้าของปัญหาที่มักศึกษาฝึกสอนพบ และแก้ไขไม่ได้ผลเป็นเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง

๑.๗ ปัญหาที่นักศึกษาศึกษาฝึกสอนพบมากเพื่อเปรียบเทียบเป็นร้อยละแล้ว ปัญหาที่แก้ไขได้ผลและไม่ได้ผล มีค่าต่างกันมาก

๒/วิธีการแก้ปัญหาของนักศึกษาศึกษาฝึกสอนในแต่ละปัญหา

๒.๑ ปัญหาเด็กไม่สนใจการเรียน วิธีการที่ได้ผลของนักศึกษาศึกษาฝึกสอนที่ใช้แก้ปัญหานี้มากที่สุด คือ การให้ความสนใจ รองลงมาได้แก่ให้รวมกิจกรรมในการเรียนมากขึ้น ให้ความคุ้นเคยและการวางตัวตักเตือน ตามลำดับ ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผลใช้มากที่สุด คือ การซักถาม วางตัวตักเตือน รองลงมาได้แก่การทำโทษ ให้ความสนใจ และการสอนพิเศษไปตามลำดับ

๒.๒ ปัญหาเด็กเรียนอ่อน วิธีการที่ได้ผลของนักศึกษาศึกษาฝึกสอนที่ใช้แก้ปัญหานี้มากที่สุดคือการสอนพิเศษ รองลงมาได้แก่การให้ความสนใจ ซักถามเด็กทุก ๆ เวลาสอน และให้เด็กเรียนแข่งกับ ตามลำดับ ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผลที่ใช้มากที่สุดคือการให้ทำงานเพิ่มขึ้น รองลงมาได้แก่การให้ความสนใจ การซักถามวางตัวตักเตือน และการสอนพิเศษตามลำดับ

๒.๓ ปัญหาเด็กเกเร วิธีการที่ได้ผลของนักศึกษาศึกษาฝึกสอนที่ใช้แก้ปัญหานี้มากที่สุด คือ การซักถาม วางตัวตักเตือน รองลงมาได้แก่ การทำโทษ ให้ความสนใจ และการทำใบสนใจ ตามลำดับ วิธีการที่ไม่ได้ผลที่ใช้มากที่สุดคือการซักถามวางตัวตักเตือน รองลงมาได้แก่ ทำโทษ ซึ่งให้เห็นโทษของการเกเร และการชมเชยเมื่อทำดี ตามลำดับ

๒.๔ ปัญหาเด็กหนีเรียนและขาดเรียน วิธีการที่ได้ผลของนักศึกษาศึกษาฝึกสอนที่ใช้แก้ปัญหานี้มากที่สุด คือ ขอความร่วมมือจากครูปกครอง รองลงมาได้แก่การซักถาม วางตัวตักเตือน อธิบายให้เห็นความสำคัญของการเรียนและการให้ความสนใจตามลำดับ วิธีการที่ไม่ได้ผลใช้มากที่สุด คือ การซักถาม วางตัวตักเตือน รองลงมาได้แก่การขอความร่วมมือจากครูปกครอง ให้ความสนใจ และการชูตามลำดับ

๒.๕ ปัญหาเด็กขี้อาย วิธีการที่ไ้ผลของนักศึกษาฝึกสอนใช้แก้ปัญหา คือ การชักถาม วาดาว ตักเตือน รองลงมาได้แก่การเอาใจใส่เด็ก ให้เพื่อนชวนเด็กไปเล่นกวย และการขอความร่วมมือจากคุณปกครองตามลำดับ วิธีการที่ไม่ได้ไ้ผลมากที่สุดคือการชักถาม วาดาว ตักเตือน รองลงมาได้แก่การให้ทามุนเคย การให้ทำงานเพิ่ม และการทำโทษ ตามลำดับ

๒.๖ ปัญหาเด็กแสดงกริยาไปสู่สภาพตอกร วิธีการที่ไ้ผลของนักศึกษาฝึกสอนไ้มากที่สุด คือ การทำโทษ รองลงมาได้แก่การชักถาม ให้รวมกิจกรรมบางชั้น และการตักเตือน ตามลำดับ วิธีการที่ไม่ได้ไ้ผลไ้มากที่สุด คือการชักถาม รองลงมาคือไปเข้มงวดในการสอนและการทำโทษ

๒.๗ ปัญหาเด็กกุกในห้วงเรียน วิธีการที่ไ้ผลของนักศึกษาฝึกสอนไ้มากที่สุด คือ การทำโทษ รองลงมาได้แก่ตักเตือน ให้รับผิดชอบ และให้มกิจกรรมบางชั้น วิธีการที่ไม่ได้ไ้ผลไ้มากที่สุด คือ การชักถามและการทำโทษ รองลงมาคือเจ้านิทานประกอบการสอนและศึกษาความเป็นอยของเด็ก

๒.๘ ปัญหาเด็กทำตัวเป็นจุกเก้น วิธีการที่ไ้ผลที่นักศึกษาฝึกสอนไ้มากที่สุด คือ ให้ทามสนใจ รองลงมาได้แก่ หางานให้ทำให้ทำ ชักถาม ตักเตือน วิธีการที่ไม่ได้ไ้ผลไ้มากที่สุด คือการชักถาม ตักเตือน รองลงมาได้แก่แนะนำในการวางตัว การขู ทำไมสนใจ ทำโทษ

๒.๙ ปัญหาเด็กพูดคำหยาบ วิธีการที่ไ้ผลของนักศึกษาฝึกสอนใช้แก้ปัญหานี้มากที่สุด คือการวาดาวตักเตือน รองลงมาคือชักถามความเป็นอยทางบ้าน ข และการพูดจาอ่อนหวาน วิธีการที่ไม่ได้ไ้ผลไ้มากที่สุดคือ วาดาว ตักเตือน รองลงมาได้แก่การทำโทษ ชักถาม และปลอบทามลำดับ

๒.๑๐ ปัญหาเด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ วิธีการที่ไ้ผลของนักศึกษาฝึกสอนใช้แก้ปัญหานี้มากที่สุด คือได้แก่การขอความร่วมมือจากเพื่อน ให้ทามสนใจเพิ่มขึ้น และให้แสดงความสามารถ วิธีการที่ไม่ได้ไ้ผลไ้มากที่สุด คือ การชักถาม แนะนำ รองลงมาได้แก่การทำโทษ

๒.๑๑ ปัญหาเด็กร่างกายพิการ วิธีการที่ไ้ผลซึ่งนักศึกษาฝึกสอนใช้แก้ปัญหานี้ไ้ผลมากที่สุด คือ การให้ตอบคำถามมากขึ้น รองลงมาได้แก่ ขอดความร่วมมือจากผู้ปกครอง วิธีการที่ไม่ได้ไ้ผลไ้มากที่สุด คือ ฝึกไ้ตามที่ต้องการให้มากขึ้น รองลงมาได้แก่หาไปหาหมอ และพูดจาอ่อนหวาน

๒.๑๒ เด็กมาเรียนสาย วิธีการที่ไถ่ผลของนักศึกษาฝึกสอนใช้แก้ปัญหานี้ได้แก่ ขอความร่วมมือจากคุณครูอง การสอบถามและซักถาม วิธีการที่ไปไถ่ผลใช้มากที่สุดคือการ ซักถามและลงโทษ รองลงมาได้แก่การขอความร่วมมือจากคุณครูอง การศึกษาความเป็นอยู่ ของเด็ก

๒.๑๓ ปัญหาเด็กดื้อขโมย วิธีการที่ไถ่ผลที่นักศึกษาฝึกสอนใช้แก้ปัญหานี้ มากที่สุด คือการซักถามแนะนำซักถาม รองลงมาได้แก่การขอความร่วมมือจากเพื่อนเด็ก และการลงโทษ

๒.๑๔ ปัญหาเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ทางบ้าน วิธีการที่ไปไถ่ผลของนักศึกษา ฝึกสอนที่ไถ่ผลใช้มากที่สุดคือ การให้รางวัลรัก รองลงมาได้แก่การซักถาม ให้คำแนะนำและ การให้ของขวัญ ส่วนวิธีการที่ไถ่ผล นักศึกษาฝึกสอนไม่ได้เขียนตอบมา

๒.๑๕ ปัญหาเด็กสกปรก วิธีการที่ไถ่ผลของนักศึกษาฝึกสอนที่ไถ่ผลใช้มากที่สุด คือการให้เงิน รองลงมาคือการหางานให้ทำ การเสนอโรงเรียนเพื่อขอทุน วิธีการที่ไม่ ไถ่ผลใช้มากที่สุดคือการพาเด็กไปตรวจร่างกาย รองลงมาได้แก่การปลอบ และการซักถาม

๒.๑๖ ปัญหาเด็กอิจฉาเพื่อน วิธีการที่ไถ่ผลของนักศึกษาฝึกสอนที่ไถ่ผลใช้มากที่สุดคือ การให้ เห็นความแตกต่างของกัน และการซักถามแนะนำ วิธีการที่ไม่ไถ่ผลใช้มากที่สุดคือ การแนะนำ ซักถาม รองลงมาได้แก่ให้ความคุ้นเคย และการขู่

๒.๑๗ ปัญหาเด็กขาดอุปกรณ์ในการเรียน วิธีการที่ไถ่ผลที่ไถ่ผลใช้มากที่สุด คือ การซักถาม และการจัดหาให้ รองลงมาได้แก่การขอความร่วมมือจากคุณครูอง ส่วนวิธีการที่ไม่ ไถ่ผลนั้นนักศึกษาฝึกสอนไม่ได้เขียนตอบมา

๒.๑๘ ปัญหาเด็กทำตัวเป็นกะเทย วิธีการที่ไปไถ่ผลของนักศึกษาฝึกสอนที่ไถ่ผล ใช้มากที่สุด คือ ชี้แจงในการวางตัว รองลงมาได้แก่การซักถาม การทำไม่นใจ วิธีการ ที่ไถ่ผลนักศึกษาฝึกสอนไม่ได้เขียนตอบมา

๒.๑๙ ปัญหาเด็กพูดปด วิธีการที่ไถ่ผลของนักศึกษาฝึกสอนใช้แก้ปัญหานี้ คือ การขอความร่วมมือจากคุณครูอง รองลงมาได้แก่การให้ความสนใจเพิ่มขึ้น และการชี้ให้เห็น โทษของการพูดปด วิธีการที่ไม่ไถ่ผลที่ไถ่ผลใช้มากที่สุดคือการทำโทษ รองลงมาคือทำให้สนใจ ให้ รางวัณที่ไถ่ผลไม่พูดปด

๒.๒๐ ปัญหาเด็กดึกขี้ดเคี้ยว วิธีที่ไม่ได้ผลของนักศึกษาฝึกสอนที่ใช้มากที่สุดคือ การชี้ให้เห็นโทษ ร้องลงมาโต้เถียงการขัดขืน ถักเถื่อน และการทำโทษ ส่วนวิธีการที่ได้ผล นักศึกษาฝึกสอนไม่ได้เขียนตอบมา

๒.๒๑ ปัญหาเด็กทำตัวโง่เขลาของชู้สาว วิธีการที่ได้ผลของนักศึกษาฝึกสอนใช้ได้แก่การ แนะนำตักเตือน ร้องลงมาโต้เถียงการอธิบายในรูปคุณลักษณะของสตรี วิธีการที่ไม่ได้ผลได้แก่การวางตัวเฉย ๆ

๒.๒๒ ปัญหาเด็กขี้บ่นตลอดเวลา แต่ไม่ยอมพูด วิธีการที่ไม่ได้ผลของนักศึกษาฝึกสอนใช้มากที่สุดคือการให้ความเข้าใจใส่ ร้องลงมาโต้เถียงการขัดขืน และการทำเฉยไม่ยอมตอบ วิธีการที่ได้ผลนักศึกษาฝึกสอนไม่ได้เขียนตอบมา

๒.๒๓ ปัญหาเด็กประวนกร วิธีการที่ได้ผลของนักศึกษาฝึกสอนใช้แก้ปัญหานี้คือ ทำตัวออกห่าง การให้วางสนใจเด็กคนอื่น ๆ เท่า ๆ กัน และการรับฟังความคิดเห็นของเด็ก วิธีการที่ไม่ได้ผล นักศึกษาฝึกสอนไม่ได้เขียนตอบมา

๒.๒๔ ปัญหาเด็กทำงานสกปรก วิธีการที่ได้ผลของนักศึกษาฝึกสอนที่ใช้แก้ปัญหานี้คือการให้ดูแลอุปกรณ์การเรียนของเด็ก การหาตัวอย่างที่สะอาดให้เด็กดู วิธีการที่ไม่ได้ผล นักศึกษาฝึกสอนไม่ได้เขียนตอบมา

๒.๒๕ ปัญหาเด็กไม่มั่นใจในตัวเอง วิธีการที่ได้ผลของนักศึกษาฝึกสอนที่ใช้แก้ปัญหานี้ได้แก่ให้เด็กรับผิดชอบ ส่วนวิธีการที่ไม่ได้ผลนักศึกษาฝึกสอนไม่ได้เขียนตอบมา

๓. วิธีการของผู้อื่นที่นักศึกษาฝึกสอนคิดว่าใช้แก้ปัญหานี้ในแต่ละปัญหา

๓.๑ นักศึกษาฝึกสอนคิดว่าผู้อื่นจะใช้วิธีขอความร่วมมือจากบุคคลอื่นมากที่สุดในการแก้ปัญหาเด็กไม่สนใจการเรียน เด็กที่เรียน และขาดเรียน เด็กขี้อาย เด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ เด็กเข้าห้องเรียนสาย เด็กดื้อขี้นโมโห และเด็กขี้อิจฉา

๓.๒ นักศึกษาฝึกสอนคิดว่าผู้อื่นจะใช้วิธีว่ากล่าวตักเตือนมากที่สุดในการแก้ปัญหาเด็กเกเร เด็กแสดงกริยาไม่สุภาพต่อครู และเด็กพูดปด

๓.๓ นักศึกษาฝึกสอนคิดว่าผู้สอนจะใช้วิธีทำโทษ มากที่สุดในการแก้ปัญหา เด็กชอบคุยในห้องเรียน และเด็กพูดคำหยาบ

๓.๔ นักศึกษาฝึกสอนคิดว่าวิธีการที่ผู้สอนจะใช้มากที่สุดในการแก้ปัญหา เด็กเรียนอ่อนคือการสอนพิเศษ

๓.๕ นักศึกษาฝึกสอนคิดว่าวิธีการที่ผู้สอนจะใช้มากที่สุดในการแก้ปัญหา เด็กชอบทำตัวเป็นจุ๋มจิ๋ม โดดเดี่ยว ใจแกล้งให้ความยุ่งยาก

๓.๖ นักศึกษาฝึกสอนคิดว่าวิธีการที่ผู้สอนจะใช้มากที่สุดในการแก้ปัญหา เด็กร่างกายพิการ โดดเดี่ยว ใจทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ มากขึ้น

๓.๗ นักศึกษาฝึกสอนคิดว่าวิธีการที่ผู้สอนจะใช้มากที่สุด ในการแก้ปัญหา เกี่ยวกับสภาพทางบ้าน โดดเดี่ยว ทำความสนิทสนม

๓.๘ นักศึกษาฝึกสอนคิดว่าวิธีการที่ผู้สอนจะใช้มากที่สุด ในการแก้ปัญหา เด็กแต่งกายสกปรก โดดเดี่ยว การให้คำแนะนำในการแต่งกาย และทำความเข้าใจ

๓.๙ นักศึกษาฝึกสอนคิดว่าวิธีการที่ผู้สอนจะใช้ ในการแก้ปัญหา เด็กทำตัวเป็นกระเทย โดดเดี่ยว การทำพิธี และการเอาใจเด็ก

๓.๑๐ นักศึกษาฝึกสอนคิดว่า วิธีการที่ผู้สอนจะใช้ในการแก้ปัญหา เด็กทำตัวในทำนองขู่สาว กับผู้ฝึกสอนโดดเดี่ยว การปล่อยเลยตามเลย และการหลีกเลี่ยง

๓.๑๑ ปัญหาเด็กคิดช้า เฉื่อยช้าและ เด็กขาดอุปกรณ์การเรียน นักศึกษาฝึกสอนใจได้ให้วิธีการแก้ปัญหาที่คิดว่าผู้สอนจะใช้มาเลย

อภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาที่พบมากที่สุดในการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน

ผู้วิจัยขอนำผลจากการสำรวจปัญหาที่นักศึกษาพบในครั้งนั้นมา เปรียบเทียบกับผลการสำรวจของ ไพทาล อัมประเสริฐ, สิรินา เล็นกรูท และผลการสำรวจของศูนย์อื่นในเทก ที่สำรวจปัญหาที่เกิดจากเด็กชั้นประถมศึกษา เช่นกัน โดยจะเรียงจากความถี่สูงไปหาความถี่ต่ำ ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	ผู้วิจัย	ไพศาล	สิรินา	ศูนย์อื่นในเขต
๑	ไม่สนใจการ เรียน	ก้าวร้าว	ไม่ตั้งใจเรียน	พฤติกรรมก้าวร้าว
๒	เรียนอ่อน	ไม่สนใจการ เรียน	ชวนเพื่อนคุย	รบกวนขณะครูสอน
๓	เกเร	คุยเสียงดังในห้อง	ไม่ส่งการบ้าน	ขัดคำสั่ง, ระเบียบ ร.ร.
๔	เห็นเรียนและขาดเรียน	เรียกร้องความสนใจ	เรียนอ่อน	ไม่สนใจการ เรียน
๕	ซื่อๆ	เรียนอ่อน	ไม่เกรงกลัวครู	อึกขโมย
๖	แสดงกริยาไม่สุภาพต่อครู	ไม่ทำการบ้าน	พูดหยาบคาย	เรียนหนังสือไม่ตั้งใจ
๗	ชอบคุยในขณะเรียน	ขาดเรียน พักเรียน	การร้าวรังแกผู้อื่น	หนีโรงเรียน
๘	ทำตัวเป็นจุด เคน	ไม่ทำแบบฝึกหัด	แหย่เพื่อนในชั้นเรียน	ไม่สุภาพ ไม่เคารพครู
๙	พูดหยาบคาย	แหย่ รื้อเรียนเพื่อน	ชอบนอนในขณะเรียน	ไม่ทำการบ้าน
๑๐	ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้	ดองคึกกับครูฝึกสอน	ชิงหยอเยาะแหย่เพื่อน	ขัดแย้งกับครู
๑๑	ร่างกายพิการ	มีป เนือลอย ขมิ้ม	กอดกวนชั้น	ทุจริตเวลาสอบ

จากผลการ เปรียบเทียบปัญหาที่นักศึกษาฝึกสอนพบดังกล่าว แสดงว่าผลการวิจัยของผู้วิจัยใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ สิรินา เล็บกรทุ, ไพศาล อันประเสริฐ และของศูนย์อื่นในเขต กงตางก็เฉพาะลำดับที่เท่านั้น อาจเป็นเพราะผู้วิจัยแต่ละคนได้ใช้กลุ่มตัวอย่างต่างกัน ถึงเช่น สิรินา เล็บกรทุ วิจัยกับนักศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง ไพศาล อันประเสริฐ วิจัยกับนิสิตปริญญาตรี สาขาประถมศึกษา และศูนย์อื่นในเขตวิจัยกับครูประจำการ ดังนั้นการพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพสิ่งแวดล้อม ความรู้ของครูหรือนักศึกษาฝึกสอน และทางคานบคณิกภาพเช่น จากผลการศึกษาของ สบหมาย กระจางลิจิต (๒๕๐๘ : ๔๔ - ๔๕) ที่ว่า ปัญหาเด็กไม่เชื่อฟังครู เพราะคิดว่าไม่ไรกรประจำการของตบ ทำให้เกิดปัญหาในการควบคุมชั้น ถ้าหากเป็นครูประจำการ ก็อาจจะไม่พบปัญหาเช่นว่านี้ได้ หรือทางคานความรู้นักบสามารถที่จะเข้าใจว่าอะไรคือปัญหา

ก็แตกต่างกันไปว่าจะเป็นครูหรือนักศึกษามาก่อน เช่นนี้ نشانความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาฝึกสอน กับนักเรียนมีข้อบกพร่องเพราะขาดความเห็นอกเห็นใจ ขาดความเชื่อถือว่าความสามารถ ฯลฯ (ประเทิน มหาชัย; โรเนียว ; ๓๕) หรือหรือนักศึกษาฝึกสอนอาจให้ความหมายปัญหาและ ให้ความสำคัญไม่เท่ากัน ดังนั้นปัญหาที่พบกันกล่าวจึงมีลำดับความถี่มากน้อยไม่ตรงกันดังกล่าว

๑) จากปัญหาที่พบกันกล่าว ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาฝึกสอนพบกับเด็กเจ้าของปัญหาเป็นเด็ก ชายมากกว่าเด็กหญิง อาจอธิบายได้ว่า เด็กหญิงในสังคมไทยถูกอบรมสั่งสอนให้เป็นคนสงบ เสงี่ยมเรียบร้อย ต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่ และมักจะอยู่ในสายตาผู้ใหญ่เสมอ ซึ่งผิดกับเด็กชายที่อยู่ อย่อย่างเสรีร่าเริงองอาจในคานร่างกาย และมักหาเหตุเถียงกัน ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่หรือครู ทำให้ เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทำให้ให้นักศึกษาฝึกสอนพบเด็กเจ้าของปัญหาที่เป็นเด็กชายมากกว่า เด็กหญิง

๒) วิธีการแก้ปัญหาของนักศึกษาฝึกสอน

ผู้วิจัยพบว่าวิธีการต่าง ๆ ที่นักศึกษาฝึกสอนนำไปใช้แก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทั้งที่ ได้ผล และไม่ไดผล ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการต่อไปนี้

๑. การให้ความสนใจแก่เด็กมากขึ้น เช่น เรียกมาคุย *shaping*
๒. การให้คำอธิบายแนะนำ ชักถาม ตักเตือน
๓. การขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง เช่น ไปพบผู้ปกครองที่บ้าน, เชิญผู้ปกครอง มาที่โรงเรียน, ใช้จดหมายติดต่อกัน
๔. การทำโทษ เช่น เขียน, ให้อ่านหน้าชั้น, คุ, ให้งานใหม่, (ให้นักเรียนหญิงสอน) *punishment*
๕. ให้ความคุ้นเคยกับเด็ก เช่น ไปเยี่ยมบ้านเด็ก, ขนเด็กไปบ้าน, ให้เงิน
๖. ให้งานเพิ่ม เช่น ให้ทำแบบฝึกหัดเพิ่ม, ให้อ่านหนังสือเพิ่มขึ้น *overcorrection*
๗. เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนมากขึ้น เช่น ให้ออกไปทำแบบฝึกหัดบนกระดาน

ให้ตอบคำถามในชั้นมาก ๆ

๘. การชมเชย เช่น ขนเด็กมาห้องว่าขยัน, เก่ง *positive Reinforcement*

๕. ทำเป็นไขสไป เจอไม่ขึ้นตอบ, ไม่เรียกตอบคำถาม, ไม่มองเวลาสอน *exclusion*
 ๑๐. การสอนพิเศษ เช่นสอนตอนเช้าหรือพักกลางวัน ในการอ่าน การเขียน
 ๑๑. ให้เปลี่ยนที่นั่ง เช่น ไหนั่งอยู่กับครูเรียนเก่ง ไหนั่งอยู่กับคนที่ทำงานสะอาด *Modeling*

ผลการวิจัยนี้นำไปทำนองเกี่ยวกับผลการวิจัยของ ไพศาล อันประเสริฐ, สิริมา เล็บกรูท และผลการวิจัยของกฤษฎิ์อินโนแบคเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตไว้อย่างหนึ่ง ว่า ใบบัวจะเป็นการประจำการ นักศึกษาฝึกสอนระดับโลกก็ตาม มักจะใช้วิธีการแก้ปัญหาไปคอย แลกต่างกันคนกัน

จากปัญหาทั้งหมดเหล่านี้ ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นแบบจำลองของปัญหาไว้ ๒ ประเภท คือ การศึกษารายกรณี ๒๐ กรณี และกรณีแสดงบทบาท ๒๐ บทบาท รวมเป็นแบบจำลอง ของปัญหาทั้งหมด ๔๐ ชนิด ซึ่งครอบคลุมปัญหาต่าง ๆ (แบบจำลองของปัญหาได้แสดงไว้ใน ภาคผนวก)

แบบจำลองของปัญหาที่สร้างไว้ เพื่อเป็นอุปกรณ์ ในการฝึกให้นักเรียนครูได้รู้จักศึกษา วิเคราะห์ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน เป็นการเตรียมตัวให้นักเรียนครูได้เรียนรู้ และค้นหาหาวิธี แก้ปัญหาอันอาจจะเกิดได้ในห้องเรียน กลุ่มผู้วิจัยได้ร่วมกันลงนำแบบจำลองนี้ไปสอนแก่นิสิตชั้น ปีที่ ๒ ของวิทยาลัยวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๓๑ คน

วิธีสอนโดยใช้แบบจำลองนี้มีวิธีการดังต่อไปนี้

๑. การศึกษารายกรณี (Case Study)

๑.๑ การทำความเข้าใจเบื้องต้น เกี่ยวกับรายละเอียดที่จะให้นักเรียนเกี่ยวกับ

๑.๑.๑ ความหมายของการศึกษารายกรณี

๑.๑.๒ ความมุ่งหมายของการฝึกใช้การศึกษารายกรณี

๑.๑.๓ ให้นักศึกษารายถึงสิ่งที่เขาต้องทำ

๑.๒ นิสิตแต่ละคน ได้รับการศึกษารายกรณี คนละ ๑ ชุด และกระดาษเขียน ตอบวิธีแก้ปัญหา ให้นักศึกษาเรื่องราวในการศึกษารายกรณี และเขียนตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีการ แก้ปัญหา โดยต่างคนต่างทำไม่ต้องปรึกษากับคนอื่น

๘๖

๑.๓ กลุ่มผู้วิจัยได้เฝ้าคำตอบของนิสิตมาแจกแจงวิธีการแก้ปัญหาทั้งหมดที่ตอบมาไว้แล้ว และให้ทำการอธิบายถึงวิธีการแก้ปัญหานั้น ๆ หลังจากนั้นมีการสรุปวิธีการแก้ปัญหาไว้ด้วย ซึ่งจะใช้วิธีแก้ปัญหาดลาย ๆ แบบ ซึ่งอาจเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาวจริง

๒. การแสดงบทบาท (Role - Playing)

๒.๑ การทำความเข้าใจเบื้องต้น รายละเอียดที่กลุ่มผู้วิจัยจัดให้

๒.๑.๑ ความมุ่งหมายของการแสดงบทบาท

๒.๑.๒ ความมุ่งหมายของการฝึกใจการแสดงบทบาท

๒.๑.๓ บทบาทที่แสดง

๒.๒ การเตรียม และการแสดงบทบาท กลุ่มผู้วิจัยได้อธิบายถึงสถานการณ์ของบทบาท โดยแจกบทบาทของครู และนักเรียน ให้ให้ทุกคนในชั้นสำหรับผู้ที่ออกมาแสดงบทบาทนั้น แจกให้เฉพาะบทบาทที่ตนจะต้องแสดง เท่านั้น ในการทดลองครั้งนี้ทุกคนในชั้นมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทด้วย เมื่อแสดงเข้าใจในบทบาทของตนแล้ว ก็ให้ดำเนินการแสดง

๒.๓ หลังการแสดงบทบาท ให้ให้ใคร่ครวญแสดงกันอื่น ๆ เขียนวิจารณ์วิธีการแก้ปัญหา ซึ่งผู้แสดงเป็นครูใช้ในการแก้ปัญหานั้นที่เกิดขึ้นตามบทบาท เมื่อรวบรวมคำตอบแล้วได้อ่านข้อวิจารณ์ที่แสดงไว้ พร้อมทั้งชี้แจงให้เห็นว่าการใช้การแสดงบทบาทนั้นสามารถรวบรวมวิธีการแก้ปัญหาได้หลายวิธีเช่นกัน

๓. การสำรวจความคิดเห็นของนิสิตต่อการใช้แบบจำลอง กลุ่มผู้วิจัยได้แจกแบบสำรวจความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนด้วยวิธีการใช้แบบจำลอง ผลของการสำรวจจึงแสดงไว้ใน

ตาราง ๕๐ แสดงความคิดเห็นของนิสิตปี ๒ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ทอวิธ สอน
แก้ปัญหาโดยใช้แบบจำลองของปัญหา ๒ แบบ คือ การศึกษารายกรณี และการแสดง
 บทบาท โดย คิดเป็นร้อยละ

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ท่านคิดว่าวิธีการสอนนี้เพิ่มพูนความรู้ในการแก้ปัญหาของนักเรียนเพียงใด	๕.๕๖	๓๑.๕๐	๑๕.๐๐	—	—
๒. ท่านคิดว่าวิธีการสอนนี้สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้กี่เพียงไร	๔.๓๖	๔๓.๖๐	๓๔.๐๘	๕.๕๖	—
๓. ท่านคิดว่าวิธีการสอนนี้ช่วยให้ท่านอยากคิดแก้ปัญหาให้นักเรียนมากขึ้นเพียงใด	๒๔.๕๖	๕๓.๑๒	๕.๕๖	๔.๓๖	—
๔. ท่านคิดว่าวิธีการสอนนี้ช่วยให้สมาชิกมีส่วนร่วมเพียงใด	๑๕.๐๐	๔๒.๓๖	๒๓.๘๐	๔.๓๖	—
๕. ท่านคิดว่าแบบจำลองของปัญหาช่วยให้ท่านเกิดความรู้สึกว่าท่านเข้าไปแก้ปัญหาจริงๆ มากน้อยเพียงไร	๑๔.๒๔	๒๔.๕๖	๕๓.๑๒	—	—
๖. ท่านคิดว่าการใช้แบบจำลองของปัญหาจะสามารถรวบรวมวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนได้มากขึ้นเพียงใด	๔.๓๖	๖๖.๘๘	๓๓.๓๖	—	—
๗. ถ้าท่านได้ฝึกแบบจำลองของปัญหา ท่านคิดว่าท่านสามารถจะตัดสินใจแก้ปัญหาของนักเรียนได้เพียงใด	๔.๓๖	๓๓.๓๖	๕๒.๓๖	๕.๕๖	—
๘. ท่านเห็นด้วยกับวิธีสอนแก้ปัญหาของนักเรียนโดยใช้แบบจำลองของปัญหามากน้อยเพียงใด	๑๕.๐๐	๕๒.๓๖	๒๓.๘๐	๔.๓๖	—

ตาราง ๕๐ (ต่อ)

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๙. ท่านคิดว่าวิธีการฝึกแก้ปัญหา โดยวิธีแบบจำลองของปัญหานี้ ให้ความสนุกและเพลิดเพลินมากกว่าการบอกให้แก้ปัญหาจนจนเบื่อเพียงใด	๒๓.๘๐	๕๒.๘๔	๒๔.๕๖	๔.๓๖	—
๑๐. ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการสอนโดยวิธีแบบจำลองของปัญหาเช่นนี้ในสถาบันฝึกหัดครูมากน้อยเพียงใด	๕๒.๓๖	๒๔.๕๖	๑๔.๒๘	—	๘.๓๖

จากตาราง ๕๐ / แสดงว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าวิธีสอนแก้ปัญหาโดยวิธีแบบจำลองทั้ง ๒ แบบนี้ เป็นวิธีการที่ให้ประโยชน์ต่อการฝึกแก้ปัญหา บำรุงให้ทุกคนที่เรียนอยากฝึกแก้ปัญหา สามารถรวบรวมวิธีการแก้ปัญหาได้มาก ให้ความสนุกเพลิดเพลิน และควรนำวิธีการสอนแบบนี้มาใช้ในสถาบันฝึกหัดครู มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

๑. ควรทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น นักศึกษาวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค ครูประจำการ เพื่อจะได้ทราบว่าปัญหาที่เกิดจากนักเรียนในส่วนภูมิภาคนี้จะแตกต่างออกไปจากปัญหาที่เกิดจากนักเรียนในส่วนกลางหรือไม่ หรืออาจเปรียบเทียบกับปัญหาที่ครูประจำการพบอาจจะได้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นมากกว่านี้

๒. ควรมีการสำรวจบ้านนักเรียนอื่น ๆ ที่นักศึกษาฝึกสอนพบในขณะออกฝึกสอน ที่นอกเหนือไปจากปัญหาที่เกิดจากนักเรียนในชั้น เช่นปัญหาที่เกิดจากครูพี่เลี้ยง, จากอาจารย์ในเทศก์, จากตัวนักศึกษาเอง, จากสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกสอน

๓. การใช้แบบสอบถาม หลังจากใช้แบบสอบถามปลายเปิดตามวิธีการของ "พฤติกรรมวิกฤติ" (Critical Incident Technique) แล้ว / ควรนำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดนี้มาแจกแจงปัญหา วิธีการแก้ปัญหาล้วนนำมาสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกตอบ (Multiple Choice) เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

๔. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการแก้ปัญหาระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เคยฝึกแก้ปัญหาโดยใช้แบบจำลองของปัญหา กับกลุ่มที่ไม่ได้ใช้แบบจำลองของปัญหา ว่าจะมีผลการแก้ปัญหแตกต่างกันหรือไม่

ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

๑. ในสถาบันฝึกหัดครู ควรมีการสอนการฝึกแก้ปัญหาคือจะพบในการสอนให้นักศึกษา ก่อนที่จะออกฝึกสอน เพื่อเป็นการเตรียมตัวให้เขามีทักษะในการแก้ปัญหายิ่งขึ้น

๒. ควรนำแบบจำลองของปัญหาที่สร้างขึ้นนี้ไปใช้สอนการฝึกแก้ปัญหานักศึกษาฝึกหัดครู เพื่อให้เขามีประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด

๓. ควรให้นักศึกษาฝึกหัดครูได้มีความรู้ความเข้าใจ ในธรรมชาติ และลักษณะนิสัยของเด็กให้มากขึ้น ก่อนที่จะออกไปฝึกสอน เพื่อเขาจะได้ปรับตัวเข้ากับเด็กได้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

✓ ฉันทลักษณ์ ศิลินิลา, "บทบาทของอาจารย์ช่วยสอนที่มีต่อการฝึกสอน", วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์, ตัดตอนลงในวิทยาสาร, ๒ : ๑๒, ๔ ก.พ. ๒๕๑๖

✓ นันทพรชัย จันทรหอม, "ความมุ่งหวังของนักเรียนต่อครูในเรื่องการลงโทษและการให้รางวัล",

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๐๕,
๕๐ หน้า.

ประเทิน มหาจันทร์, คู่มือการฝึกสอน, โรเนียว, ๑๑๕ หน้า.

พนัส หันนากินทร์, ข้อเสนอแนะในการบริหารงานของสถาบันผลิตครู, โรเนียว, ๒๕๑๑,
๑๑๑ หน้า.

มณฑา ปิยะมาทา, "การสำรวจลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี" วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๑๑, ๑๑๓ หน้า.

ละออ การณะวนิช "สภาพการฝึกสอนของนิสิตสาขาประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ
อาชีวศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ภาคกลางปีการศึกษา ๒๕๑๑"
วิทยานิพนธ์, ๒๕๑๒, ๑๔๕ หน้า.

✓ ละเอียก จันทรกิตติวัฒน์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ ป.กศ. ตั้งแต่ปีการศึกษา
๒๕๐๕ - ๒๕๑๑ ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา ๑ และ ๒", วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๑๔, ๗๕ หน้า.

วิชัย วงษ์ใหญ่, "ฝึกสอน", วารสารทางการศึกษาแห่งชาติ, ๕ (๔) : ๔๔ - ๕๔, เม.ย.,
๒๕๑๔.

วิทยา นาทอง, "การสำรวจปัญหาครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา", วิทยานิพนธ์, รายชื่อ
วิทยานิพนธ์และบทความปริทัศน์ ของบัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
ปีการศึกษา ๒๕๐๕ - ๒๕๐๘, ๑๓๓ หน้า.

สมหมาย กระจำลีลิต, "เปรียบเทียบเจตคติ ก่อนและหลังการฝึกสอนของนิสิต
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา ๒๕๑๓", ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๑๔, ๗๐ หน้า.
สำเริง บุญเรืองรัตน์, "การศึกษาดุติกรรมการสอนของครูในหัวงเวียน", ศูนย์ศึกษา,
๒ : ๒๕๑๕.

- Cadenhead, Albert Kenneth, "A Study of A Selected Group of Teacher Education graduates from Lagrange College with Implication for Teacher Education at Lagrange College", Dissertation Abstracts, Vol. 25, No. 7, Jan, 1965.
- Caswel, Hollis, "The Education of Teachers in Sixties", Childhood Education, 40 : 447 - 451, May, 1964.
- Cherry, Kendrick Houck, "A Behavior Management simulation Model for Preservice Teacher Training", Dissertation Abstracts, Vol. 32, No. 9, Mar, 1972.
- David, Greer Tucker, "The Effect of A Simulation Treatment on Attitudes and Behavior of Student Teachers and Their Inner-City Classroom Pupils", Dissertation Abstracts, Vol. 33, No. 2, Aug., 1972
- Ely, Margot, "A Follow - up Study of University of Colorado Graduates Prepared to Teach in Elementary School", Dissertation Abstracts, Vol. 23, No. 6, Oct., 1962
- Fransis, Edward Summers, "A Seminar Approach as A Means of Alliviating Problems Encountered During The Student Teaching Experience", Dissertation Abstracts, Vol. 33, No. 6, Dec., 1972
- Haines, Aleye C., Guiding The Student Teaching Process in Elementary Educational, Chicago, Rand Mc. Nally, 1960, 227 pp.
- Halliwell, Joseph W., "A Review of the Research Comparing the Teaching Effectiveness of Elementary School Prepared in Extensive Teacher Training Programs and in The Regular Undergraduate Programs", The Journal of Teacher Education, 15 : 190 - 191, June, 1964
- INNOTECH, Teacher Training in Critical Classroom Behaviors, Vol. 1-2, Aug., 1972, 137 pp.
- Johanna, Selma Kasin Lemlech, "Affective Involment in Inquiry Methology Using Role - Playing in Teacher Education", Dissertation Abstracts, Vol. 31, No. 5, Nov., 1970.

- Leopoldo, Joseph Macias, "The Use of Simulation in foreign Language Teacher Education in Activity - Specific Teaching Situations", Dissertation Abstracts, Vol. 33, No. 4, Oct., 1972
- Martin, Gerald Charles, "A Study of The Adequacy of Professional Preparation for Teaching Disadvantaged Children as Perceived by Selected Elementary Teacher", Dissertation Abstracts, Vol. 27, No. 12, June, 1967.
- Marvin, Henry A., "The Relationship of Difficulties of Student Teachers to Selected Aspect of the Professional Sequence of Education", The Teacher College Journal, 35 : 45 - 49, Nov., 1963
- Michael, Eugene Carl, "The Self - Coding Accuracy of Student Teachers Using Selected Categories of Teacher Talk Form Guided Self - Analysis and Videotape Recordings", Dissertation Abstracts, Vol. 33, No. 5, Nov., 1972
- Osman, Robert V., "Associative Factors in Changes of Student Teacher's Attitudes During Student Teaching", Dissertation Abstracts, Vol. 20, No. 4, Oct., 1959
- Pires, Edward A., "Student Teaching Practices in Primary Teacher Training Institutions in Asia", UNESCO Regional Office for Education in Asia Bangkok, 1967, 148 pp.
- Ryans, David G., Characteristics of Teachers, Goege Banta Company, Manasha, 1960, 416 pp.

ภาคผนวก ก.

การศึกษากรณี (Case Study)

การใช้การศึกษารายกรณี

๑. การทำความเข้าใจเบื้องต้น ผู้สอนต้องเตรียมรายละเอียด (Information) ที่จะให้นักศึกษาเกี่ยวกับ

- ก. ความมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี
- ข. ความมุ่งหมายของการฝึกใช้การศึกษารายกรณี
- ค. ให้นักศึกษาทราบถึงสิ่งที่เขาจะต้องทำ

๒. การแก้ปัญหา นักศึกษาแต่ละคนจะได้รับแบบการศึกษารายกรณี กนละ ๑ ชุด และกระดาษที่จะเขียนตอบการแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องเขียนตอบ ๓ ข้อคือ

- ก. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการกระทำของครู
- ข. ถ้าท่านเป็นครูท่านจะทำอย่างไร
- ค. ท่านคิดว่ามีวิธีใดอีกบ้างที่จะแก้ปัญหานี้ได้

นักศึกษาจะต้องศึกษาเรื่องราวจากแบบการศึกษารายกรณีที่ได้รับ และเขียนตอบคำถาม ๓ ข้อข้างต้น โดยต่างคนต่างทำ ไม่ต้องปรึกษากัน

๓. การอภิปราย เมื่อนักศึกษาตอบคำถามแล้ว ผู้สอนเปิดให้มีการอภิปราย โดยให้นักศึกษาผู้หนึ่งอ่านคำตอบของตน และให้นักศึกษาคนอื่น ๆ ในชั้นวิจารณ์ ดี ชม และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ หลังจากการอภิปราย มีการสรุปการแก้ปัญหาไว้ด้วย ซึ่งจะได้อภิปรายถึงปัญหาต่างๆ กันหลายวิธีที่อาจประสบผลสำเร็จได้ ในการอภิปรายถึงการแก้ปัญหาแต่ละปัญหา ผู้สอนอาจจะเสนอหลักการหรือทฤษฎีที่จะใช้เป็นหลักในการปฏิบัติ และคำตอบทั้งหมดจะถูกรวบรวมไว้ เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือให้นักศึกษาเตรียมตัวและปรับปรุงตัวก่อนการฝึกสอน หรือระหว่างกำลังฝึกสอน.

ลำดับเรื่องของการศึกษารายกรณี

เรื่อง	หน้า
เด็กไม่สนใจการเรียน	(๔)
เด็กไม่สนใจการเรียน	(๕)
เด็กไม่สนใจการเรียน, ก่อความขึ้น	(๗)
เด็กเกเร ก่อความ ก้าวร้าว	(๘)
เด็กก้าวร้าวครู	(๑๐)
เด็กมีทัศนคติไม่ดีต่อครู	(๑๑)
เด็กขาดอุปกรณ์ในการเรียน	(๑๒)
เด็กมีปัญหาความเป็นอยู่ทางบ้านไม่ดี	(๑๔)
เด็กพูดหยาบคาย	(๑๕)
เด็กติดยาเสพติด	(๑๖)
เด็กสนใจครู	(๑๘)
เด็กสัสขโมย	(๑๙)
เด็กเรียนอ่อน	(๒๑)
เด็กเจียนขริม, เรียนอ่อน	(๒๒)
เด็กหัวแก้ว, เค้น อิจฉาเพื่อน	(๒๔)
เด็กพูดปด หัวแก้ว, เค้น	(๒๕)
เด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้	(๒๗)
เด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้	(๒๘)
เด็กขาดเรียน มาเรียนสาย	(๒๙)
เด็กขาดเรียน	(๓๑)

เก็บไปสนใจการเรียน

วนิดาเป็นครูใหม่ของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง เธอเพิ่งจบการศึกษา ระดับ ป.กศ.ต้น พอเริ่มเข้าทำงานก็ได้รับหน้าที่เป็นครูประจำชั้น ป.๔ ข. ในชั้นมีนักเรียน ๓๐ คน ชาย ๑๖ คน หญิง ๑๔ คน วนิดาเห็นว่านักเรียนทุกคนในชั้นน่ารัก เธอต้องการให้นักเรียนทุกคนมีผลการเรียนดี จึงกวัดขັນในเรื่องความสนใจในการเรียนของนักเรียนมากที่สุด ในจำนวนนักเรียนที่น่ารักทั้งหมด นิตินี้จะเป็นผู้ที่มีความเด่นมากกว่าเพื่อน เขาเพิ่งเข้าเรียนในชั้น ป.๔ ของโรงเรียนนี้ในปีนี้อเอง นิดาของเขาเป็นทูตไทยประจำต่างประเทศ เขาจึงอยู่กับคุณตาคุณยาย ซึ่งรักเขามาก นิตินี้เป็นเด็กหน้าตาดี แต่งตัวสะอาด มีอุปกรณ์ในการเรียนพร้อม มักมีของเล่นแปลก ๆ ใหม่ ๆ มาอวดเพื่อนเสมอ เขาเป็นคนใจกว้างเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน ๆ ในชั้น ฉลาด ช่างพูด มีคำถามแปลก ๆ มาถามวนิดาอยู่เสมอ แต่ในเวลาเรียน นิตินี้จะทำให้วนิดาหงุดหงิด เพราะเขาไม่ให้ความสนใจในบทเรียนเท่าที่วนิดาหวังไว้ บ่อยครั้งที่เขาเคี้ยวหมากฝรั่งในเวลาเรียน พอครูเตือนเขาก็หยุดเคี้ยว ต่อจากนั้นก็จะหันไปคุยกับเพื่อน ๆ ที่นั่งอยู่ข้าง ๆ เอาของเล่นขึ้นมาเล่น ขวนเพื่อนเล่นด้วย ถ้าเพื่อนไม่เล่นเขาจะเล่นคนเดียว ครูบอกให้เขาเก็บเขาก็เก็บ แต่ก็จะเอาขึ้นมาเล่นอีกในเวลาต่อมา มีบ่อยครั้งที่ครูเก็บของเล่นไปและคืนให้เวลาเลิกเรียน และบอกว่าถ้าเขาเอาขึ้นมาเล่นในเวลาเรียนอีก ครูจะยึดไว้เลย ไม่ให้คืน เขาก็เชื่อฟัง ไม่เอาของเล่นขึ้นมาเล่นในเวลาเรียน แต่จะนั่งเคาะโต๊ะบ้าง เอาขาขึ้นมา นั่งขัดสมาธิบนเก้าอี้บ้าง ร้องเพลง บางทีเอาไม้บรรทัดแหย่เพื่อนที่นั่งข้างหน้า เคาะหน้าแข้งเพื่อนที่นั่งข้างหลัง เขกหัวเพื่อนซึ่งทำให้เพื่อนเหล่านั้นไม่เป็นอันเรียน วนิดาไม่ต้องการทำโทษรุนแรง จึงให้นิตินี้ไปยืนหน้าชั้น เขากลับเห็นเป็นของสนุก ไม่เย็นเฉย ๆ ยืนกางขาบ้าง ยกคิ้วกับเพื่อนที่นั่งเรียน ทำหน้าแหย่กับเพื่อน ๆ จึงยิ่งทำให้นักเรียนในชั้นสนใจกับท่าทางของ นิตินี้มากกว่าสนใจครูที่สอน วนิดาเรียกนิตินี้ไปเตือนเป็นส่วนตัว เขาบอกกับครูว่า ที่ครูสอนเขารูหมดแล้ว เพราะอยู่ที่บ้านคุณตาสอนให้เลยเบื่อไม่อยากจะเรียน นั่งเฉย ๆ ก็เบื่ออีก เลยแหย่เพื่อนสนุกดี ต่อมาวนิดาจึงให้นิตินี้ทำงาน ทำแบบฝึกหัดมากกว่าคนอื่น เขาก็ทำเสร็จอย่างรวดเร็ว และถูกต้อง พอเสร็จเขาก็เริ่มหันแหย่เพื่อน รบกวนชั้นเรียนอีก ขณะนี้วนิดากำลังคิดว่า จะทำอย่างไรดี นิตินี้จะเลิกรบกวนเพื่อน ๆ และตั้งใจเรียนในขณะที่ครูสอน

เด็กไม่สนใจการเรียน

นิตยาเป็นครูประจำชั้นประถมปีที่ ๗ เธอได้รับคำบอกเล่าจากครูพิเศษหลายคน ที่สอนในชั้นนี้ว่า เด็กชายสมพงษ์ไม่สนใจการเรียนเลย ครูถามอะไรก็ตอบไม่ได้ งานที่ครูสั่งก็ไม่ทำ ไม่เคยส่งแบบฝึกหัดให้ครูตรวจเลย ครูวิทยาศาสตร์บอกว่า นอกจากชอบเหม่อลอย และหลับในเวลาเรียนแล้ว เมื่อมีการทดสอบ ซึ่งนักเรียนคนอื่นสนใจจนยกแต่สมพงษ์จะไม่กระตือรือร้นเลย ครูภาษาไทยบอกว่า สมพงษ์ทำงานช้ามาก ถ้าชั่วโมงใดจดงานจากกระดานคำ สมพงษ์จะจดไม่ค่อยทันแล้วก็ไม่ยอมจำ อ่านหนังสือก็ไม่ค่อยออก อ่านตะกุกตะกัก ถ้าครูดูว่า หรือตกเพื่อน สมพงษ์จะไม่พูดอะไรเลย จนทำให้ครูพิเศษบางคนเลิกเอาใจใส่ในตัวของเขา นิตยาเห็นว่าสมพงษ์มีพฤติกรรมดังที่ครูพิเศษอื่น ๆ บอกจริง นอกจากนั้นเคยพบว่ายังเป็นเด็กที่พูดหยาบคาย เวลาเล่นกับเพื่อนชอบเถียงอย่างรุนแรง เช่นชกต่อย บางทีแหย่เพื่อนแรง ๆ เช่นผลักจนเพื่อนล้มลง ถ้าเพื่อนพูดหรือทำอะไรให้เป็นที่ไม่พอใจ ก็จะทำร้ายเพื่อน แล้วถาโถมอย่างเหยาบคาย เสื้อผ้าที่สมพงษ์สวมใส่มาเรียนนั้น สกปรก เสื้อผ้าเป็นคราบ ไม่ค่อยสะอาด ซัก และไม่มีสีรองเท้าวาดเท้า ทุกอาทิตย์ที่มีการตรวจความเรียบร้อยของนักเรียนหน้าเสาธง สมพงษ์จะถูกจดชื่อไว้ด้วยเสมอ และบอกว่าเช็คชุดหยาบยังไม่ได้อีก รองเท้าหยาบ ทุกครั้ง สมพงษ์ถูกทำโทษอย่างที่สุด แต่ดูเหมือนเขาจะไม่ค่อยเดือดร้อนนัก เขายอมให้ครูเขียนโน้ต

สมพงษ์เป็นคนที่โตมโนงชาย ๒ คน พ่อเสียชีวิตเมื่อเขาอายุ ๖ ขวบ เขาอยู่กับแม่ซึ่งเป็นแม่ค้าขายเร่พักอยู่ในย่านสลัม ผลการเรียนปีที่ผ่านมาเขาได้เปอร์เซ็นต์ในการสอบ ๕๐ กว่าคะแนนแต่ไม่เคยสอบตก เมื่อใจคุยกับสมพงษ์นี้เขาทราบว่าเขารู้ตัวว่าได้เรียนเพียง ป. ๗ แล้วก็ต้องออกจากโรงเรียน เพราะฐานะไม่ดี ไม่สามารถเรียนต่อได้ทั้ง ๆ ที่เขาอยากเรียนต่อ เขาจึงเกิดความท้อถอย ไม่อยากเรียนวิชาใด ๆ ทั้งสิ้นเรื่องการแต่งตัวมีระเบียบของโรงเรียนนั้น เขาบอกว่าเข็มขัดของเขาเก่าและขาดแม่ยังไม่ให้ซื้อให้ ส่วนรองเท้าไม่ทราบว่าใครขโมยไปเมื่อตอนรองเท้าวางที่บ้าน จึงไม่มีรองเท้าใส่เขาต้องช่วยแม่ทำงานบ้านตั้งแต่หุงหาอาหาร ดูแลน้อง ซึ่งเรียน ป. ๔ และ ป. ๒ บางวันต้องไปคอยซักผลไม้กับแม่ตั้งแต่เช้ามือ อ่อนน้อมจึงต้องมานั่งหลับในชั้นเรียนแม่เป็นคนที่จุกจิกและตึงเครียดอย่างรุนแรง เมื่อถูกทำผิด

นิศยาให้คำตักเตือนเขาว่า อย่างไรก็ตามเขาคงตั้งใจเรียนเพื่อจะได้สอบผ่าน ป. ๗ ได้ และเขาเป็นคนโตการทำให้ได้ เรียนร้อยจะได้เป็นกำลังใจของแม่และ เป็นตัว-
อย่างแก่นอง เขารับฟังด้วยดี และก็ยืนยันความคิดที่อยากเรียนต่อในชั้น ม.ศ. ๑ ครูนิศยา
คิดว่า ถ้าสมพงษ์รู้ว่าได้เรียนต่อ เขาคงจะทำตัวดีขึ้น ในตอนเย็นเมื่อไปจ่ายตลาดก็ไปคุย
กับแม่ของสมพงษ์ซึ่งขายผลไม้ในคาวานั้น แม่ยืนยันว่าจะให้สมพงษ์ออกมาช่วยขาย อีกประการ
หนึ่งคงไม่มีทุนส่งให้สมพงษ์เรียนต่อไป เพราะครูอีก ๒ คนก็กำลังเรียน

รุ่งขึ้นสมพงษ์มาโรงเรียนตามวม. แดง, ครูนิศยาเรียกไปถามไถ่ความว่าถูกแม่ดู
และเห็นว่าสมพงษ์มาบอกครูว่าไม่ให้เรียน แม่โกรธที่สมพงษ์ไม่เชื่อฟังแม่ ครูตอบสมพงษ์ให้
ตั้งใจเรียนให้จบ ป. ๗ เสียก่อน เพราะยังเหลือเวลาอีกนานกว่าจะขึ้นปี แปดอาจเปลี่ยนใจก็
ได้ แต่สมพงษ์ไม่จู้จี้ขี้ใจยาก ยังคงไม่สนใจการเรียน นอกจากนั้นเพิ่มอาการเหม่อลอย ซึม
ถ้าถูกเพื่อน ๆ เขาแหย่ ก็จะแสดงอาการก้าวร้าวกับเพื่อน ๆ ทันที

เด็กไม่รักโรงเรียน

เด็กชายปักษ์ อายุ ๘ ปี เรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๒ ในชั้นเรียนนี้มีนักเรียน ๓๘ คน ชาย ๑๘ คน หญิง ๒๐ คน ปักษ์เป็นลูกคนสุดท้อง มีพี่ ๑ คน พ่อตายแม่มีสามีใหม่ ปักษ์กับพี่อาศัยกับยาย ในชั้นเรียนปักษ์เป็นผู้ที่ทำให้ครูหนักใจมากที่สุด เกี่ยวกับการเข้าเรียน และความสนใจในการเรียน ถ้าเขาเข้าเรียนเขาจะไม่สนใจเรียนฟังครูสอน เขาชวนเพื่อนที่นั่งอยู่ข้างเคียงคุย แต่คุยไม่คั่งนัก บางวันในขณะที่ครูกำลังสอน เขาจะเดินออกนอกห้อง เดินไปตามห้องต่างๆ บางครั้งก็วิ่งเข้าวิ่งออก ห้องเรียนไม่มีความเคารพครู ครูประจำชั้นเคยตักเตือนและดุเขาค็ดี่ขึ้น ถ้าครูดุดมาก ๆ ปักษ์จะร้องไห้ และจะร้องดั่งซี้ดทุกที ครูเคยเอาไม้เรียวมาจะเขี่ยนแต่ยังไม่ทันเขี่ยน ปักษ์นอนลงกับพื้น และร้องไห้ตะโกนเสียงดัง กลิ้งตัวไปมาครูจึงไม่เขี่ยน ในเวลาพักกลางวัน หรือเลิกเรียน เขาจะเป็นหัวโจกนำเพื่อนผู้ชายคุยกันไล่กอด นักเรียนหญิงในชั้นเดียวกัน นักเรียนหญิงมาฟ้องครูประจำชั้น เมื่อเรียกปักษ์มาจะทำโทษ เขาจะใช้วิธีเค็ม คือนอนลงกับพื้นและร้องไห้กลิ้งตัวไปมาครูประจำชั้น เคยเรียกเขามาซักถามเป็นส่วนตัว แต่เขาไม่ยอมพูด เมื่อถูกครูซักไชรหนักเขา เขาก็ร้องไห้ ครูจึงต้องปล่อยเขาไป บางครั้งที่เขาออกไปยืนนอกห้องครูก็ดี่ปล่อยคิดว่าเมื่อเขาออกไปนอกห้องเพื่อเขาเขาก็จะเข้าเรียนเอง แต่ก็ไม่เป็นไปตามที่ครูคิด เขาไปเขาห้องเรียน จะเลยไปหาเพื่อนนักเรียนห้องอื่น จนครูประจำชั้นอื่น คุมมาฟ้องว่า ปักษ์ไปก่อกวนการสอน ครูประจำชั้นของปักษ์จึงต้องประณามเขาหนัก ๆ ว่าจะแก้ความประพฤติของปักษ์อย่างไรดี.

เด็กเกรว ก่อววน ก้าว้าว

สายใจบรรจุนเป็นครูในปีแรก เธอได้ประจำชั้นประถมปีที่ ๑ เธอพอใจมากเพราะเธอมีนิสัยรักเด็กเล็ก ๆ อยู่แล้ว ในชั้นของเธอนักเรียน ๓๐ คน ชาย ๑๕ คน หญิง ๑๕ คน สายใจคิดว่าเธอจะรักนักเรียนทุกคนเท่า ๆ กัน เมื่อสอนได้ประมาณ ๓ สัปดาห์ สายใจก็พอจะรู้ถึงลักษณะนิสัยของนักเรียนในชั้นของเธอ เด็กชาย พงษา อายุ ๗ ปี เป็นศิษย์ที่เธอคิดว่ามีลักษณะนิสัยและพฤติกรรม ที่จะต้องแก้ไขมากที่สุด.

พงษาเป็นลูกชายคนเดียวของพ่อแม่ พ่อเป็นนักธุรกิจฐานะมั่งคั่ง เขาได้รับการตามใจจนเคยตัว ต้องการสิ่งใดต้องได้สิ่งนั้น นิสัยนี้ติดมาที่โรงเรียนด้วย กับเพื่อน ๆ เขาชอบแสดงตัวเป็นใหญ่ ทำอะไรเพื่อน ๆ ต้องตามใจเขา ถ้าไม่พอใจสิ่งใดจะแสดงออกทันที สิ่งที่ถูกใจเขาที่สุดคือการแหย่เพื่อน ๆ โดยเฉพาะผู้หญิงและคนที่ตัวเล็กกว่า ในเวลาเรียนเขาจะก่อความรำคาญแก่เพื่อน ๆ ในชั้น ที่หัวบาง เอาหนังสือดินสอ สมุด ของเพื่อนไปซ่อน แต่มิใช่ลักษณะของการขโมย บางทีก็ส่งเสียงแปลก ๆ ขณะที่สายใจกำลังสอน เขาจะชอบบิ๊ยะขึ้นถ้าสามารถ แหย่เพื่อนคนใดใคร่ให้ได้ บางทีเพื่อนกำลังรับประทานขนมเขาจะไปแย่ง ถ้าเพื่อนชักขึ้นเขาก็ทำตอแย เอาของเล่นกับเพื่อนแรง ๆ เคยเอาไม้เลาดินสอแทงเพื่อน บอกว่าปูกี้และบ่อยครั้งที่เอาดินสอแหลม ๆ แทะเพื่อนบอกว่าเขาเป็นหมอฉีดยาให้เพื่อน รู๊วว่าเพื่อนกลัวอะไรชอบเอาสิ่งนั้นมาแหย่ เคยเอาจิ้งจก งู และตัวหนอนที่เห็นข้างนอกเพื่อน ๆ ทั้งนอกเวลาและในเวลาเรียน ทำให้เกิดความไม่สงบในชั้นเรียน.

ครั้งแรกที่เขาวิ่งแกล่เพื่อน และก่อวุ่นขึ้นเรียนสายใจก็ดูและตักเตือน เขาก็สงบไปไ้พักหนึ่งเท่านั้น เมื่อเธอใช้วิธีเขียน พงษา แสดงความไม่พอใจ บางครั้งก็ร้องไห้และว่าจะฟ้องพ่อให้ เอาตำรวจมาจับครู เมื่อสายใจเขียนเขาย่อยครั้งเขาเขาจะตีเธอตอบ ถ้าสายใจตีเขา ๑ ที เขาจะตีสายใจ ๑ ที ถ้าตีเขา ๒ ที เขาจะตีตอบ ๒ ที บางครั้งเมื่อถูกทำโทษเขาจะไปแสดงออกกับเพื่อน ๆ เช่น เอาสมุด หนังสือ ของเพื่อนมาฉีก เอาไม้บรรทัดมาหัก ถ้าเจ้าของสิ่งที่เขาทำลายร้องไห้เขาจะยื่นออกทันที.

สายใจเห็นว่า วิธีเขียนคงไม่สามารถใช้แก่นิสัยของพงษาได้ จึงได้พยายามเรียกพงษามาคุยด้วยบ่อย ๆ ให้เขาคุยเรื่องเกี่ยวกับทางบ้านให้ฟัง และบอกให้เขารู้ว่าเด็กที่ดีจะ

ให้รู้รักกัน ต้องเรียบรอยไม่รังแกเพื่อน เชื้อพันธุ์ เขาได้รับฟังด้วยดีเมื่อเขา ก่อความไม่สงบ รังแกเพื่อน สายใจเรียกกว่าแต่ไม่ให้อพยพคำรุนแรงรู้สึกว่าเขาจะเชื่อฟังมากขึ้น แต่ก็ยังละนัยที่เป็นอยู่ไม่ได้ และถ้าครั้งใดเขารังแกเพื่อน หรือก่อกวนชั้น ถ้ารู้ด้วยคำพูดรุนแรง หรือถ้าเขาถูกทำโทษแล้วเขาจะนางอ กลับมาขวางสนทนาค้นของตนเอง ไม่ยอมเรียน สำหรับการเรียนของเขานั้น สายใจเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง สิ่งที่สายใจต้องการแก้ไขที่สุดก็คือนิสัยของพงษา.

เด็กกาวราวต่อครุ

ข้าพเจ้าเป็นครูฝึกสอนในชั้นป. ๑ ในชั้นของข้าพเจ้านักเรียนอยู่ ๓๖ คน ชาย ๒๐ คน หญิง ๑๖ คน ในชั้นนี้ พัฒน์ เป็นเด็กที่ซุกซนและเกเรมากที่สุด ในชั้นตามสายตาของข้าพเจ้า การแต่งกายสกปรก พุดจาหยวนคาย ข้าพเจ้าเคยคุยกับครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับเรื่องของพัฒน์ ก็ทราบว่ามีเพื่อนอยู่ด้วยกัน พ่อแม่ไปทำงานต่างจังหวัด ยายมีอาชีพขายถ่าน หัวยาย และพ่อแม่มีฐานะค่อนข้างยากจน และที่ความประพฤติของพัฒน์เป็นเช่นนี้ เพราะขาดการอบรม

เมื่อได้ทราบเรื่องของพัฒน์ ข้าพเจ้ารู้สึกสงสารมาก จึงพยายามให้ความเอาใจใส่ และให้ความคุ้นเคยกับพัฒน์เป็นพิเศษ แต่แทนที่พัฒน์จะดีขึ้นกลับขาดความเกรงกลัวข้าพเจ้า บางครั้งก็มากระตักเสื้อ หรือเข็มขัด จนข้าพเจ้าโมโหจะคิดทำอะไรไม่พึงระยะหลัง ๆ ข้าพเจ้าต้องถือไม้ไผ่ดวย เพื่อเตรียมไว้ตีพัฒน์แต่พัฒน์แย่งไม้ไปจากข้าพเจ้า และเอาไม้มาตีข้าพเจ้า ครูพี่เลี้ยงทราบเรื่องที่พัฒน์ทำกับข้าพเจ้าจึงให้พัฒน์มาขอโทษ แต่แก้ไม่ยอม แม่ครูพี่เลี้ยงจะเขียนสั่งทำไรก็ตาม จากนั้นข้าพเจ้าพยายามไม่สนใจพัฒน์ แกล้งเพิ่มความไม่เกรงกลัวข้าพเจ้า ในขณะที่ข้าพเจ้า สอนอยู่ แกจะกระโดดไปบนโต๊ะของเพื่อน ๆ และวิ่งไปมาบนโต๊ะ ทำให้เพื่อนรำคาญ และได้รับความเดือดร้อนแม่ข้าพเจ้าจะดุว่าและเขียนทำไร แกก็ทำเหมือนไม่เจ็บ และไม่เชื่อฟังคำสั่ง จะทำโทษหนักไปก็ส่งสารเพราะรู้ถึงสภาพทางบ้าน และเห็นว่าแกยังเป็นเด็กอยู่มาก จึงจะพยายามหาทางแก้ไขที่ไม่รุนแรงนักและให้โดยลึกลับบ้าง แต่ก็ยังคิดหาวิธีแก้ปัญหาของพัฒน์ไม่ได้.

เด็กมีทัศนคติไม่ดีต่อครู ✓

อนงค์เป็นนักเรียนฝึกสอน ซึ่งได้สอนในชั้นประถมปีที่ ๖ อาทิตย์แรกของการฝึกสอนอนงค์รู้สึกท้อใจ ซึ่งมีสาเหตุมาจาก เด็กชายสถาพร ซึ่งตั้งตัวเป็นอันขลาดประจำห้อง ขณะทำการสอน สถาพรไม่ยอมตั้งใจเรียนชวนเพื่อนคุยดาเพื่อนไม่คุยด้วยจะนั่งคุยคนเดียว บางทีก็พูดจาเป็นภาษาอังกฤษเช่น 'Yes', 'No' หรือ 'I don't have' เป็นต้นบางครั้งจะร้องเพลงสากลดังลั่นห้องเพื่อน ๆ ที่นั่งเรียนอยู่จะหันไปดูและพากันหัวเราะ สถาพรยิ่งชอบใจแรก ๆ อนงค์ก็คิดเตือนแต่เขาทำท่าไม่เชื่อถือนอนงค์สอนต่อเขาก็จะนั่งทำหน้าล้อเลียน ไม่ทำงานที่ครูสั่งไม่ส่งการบ้าน มีครั้งหนึ่งอนงค์คาดโทษนักเรียนในชั้นว่าถ้าใคร ไม่ส่งงาน จะทำโทษ นักเรียนทุกคนส่ง ยกเว้นสถาพรคนเดียว ครูถามว่าทำไมไม่ได้อะไร เขาบอกว่าการบ้านง่ายมากแต่เขาไม่อยากจะทำเมื่ออนงค์ทำโทษโดยการเขียน สถาพรแสดงท่าไม่พอใจ จ้องหน้าครู ขำเล็งสายตาและขยับเขม้นคือนอนงค์รู้สึกไม่สบายใจที่สถาพรทำท่าเช่นนั้น และคิดว่า ต่อไปจะไม่ใช้วิธีเขียนนักเรียน จากนั้น สถาพรยังมีท่าทางแข็งกระด้างกับอนงค์ยิ่งขึ้น พูดล้อเลียนในเวลาสอนนอกจากนั้นยังยุยงเพื่อนไม่ให้เชื่อฟังอนงค์นักเรียนในห้องก็ออกจะกลัวสถาพรถ้าใครไม่ทำตามใจเขาจะต้องเจ็บตัว เวลาที่เขาวิ่งแกลเพื่อนเขาจะใช้ทั้งศอกเข่าและเท้า เพื่อนไม่ค่อยกล้าฟ้องครูเพราะกลัวเขา บางครั้งอาหารกลางวันที่เขาเพื่อนนำมาจากบ้าน เขาจะแย่งเอาไปกินหน้าตาเฉย และยังคุยอวดเพื่อน ๆ ว่าเขาจะแกล้งครูฝึกสอนให้ร้องไห้ เท้าที่ผานาของศรทราบบว่าสถาพรเคยแกล้งครูฝึกสอนร้องไห้มาแล้ว

อนงค์พยายามทำตัวสนิทสนมกับสถาพร คุยคุย แต่สถาพรก็ยังมีท่าทางหนึ่งอวดดีอยู่ และยังเข้าไปคุยกับเพื่อนว่าครูฝึกสอนมาเอาใจเขาเพราะกลัวเขาจะทำให้ร้องไห้ แต่อนงค์ไม่เอาใจใส่กับคำพูดและท่าทางของสถาพร ยังพยายามพูดคุยเพื่อทำตามเป็นมิตรกับสถาพรเพื่อให้เขาได้เห็นว่ครูไม่ได้โกรธและเกลียดที่เขาแสดงท่าทางเช่นนั้นตัวครูพยายามปรับปรุงการสละของตนเองให้ดีขึ้นเพื่อให้เด็กเข้าใจและมีความเชื่อถือในตัวครูยิ่งขึ้นในระยะหลัง ๆ อนงค์สังเกตได้ว่าสถาพรมีที่ท่าต่อเธอดีขึ้น แต่ยังมีบางครั้งที่เขาแสดง ท่าทางอวดดีกับเธออยู่ แต่อนงค์ก็คิดว่ายังดีขึ้นกว่าเดิม

เด็กขาดอุปกรณ์ในการเรียน

ข้าพเจ้าเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ในชั้นเรียนมีนักเรียน ๓๕ คน เป็นชาย - ๒๐ คน หญิง ๑๕ คน การเรียนและสอนในแต่ละวันดำเนินไปไ้ราบรื่นพอสมควร แต่มีนักเรียนคนหนึ่งมีพฤติกรรมเป็นที่น่าสนใจ คือเด็กชาย เสนาะ เด็กชาย เสนาะ เป็นเด็กเงียบขี้อายในการเรียนแต่ละวิชา เสนาะไม่เคยทำสมุดหรือหนังสือมาตรงกับวิชาที่เรียนเลย นอกจากวิชาวาดเขียนวิชาเดียว ที่ เสนาะจะมีอุปกรณ์การเรียนครบครัน ตั้งแต่สมุดวาดเขียน คินสอสี สีเทียน ไม้บรรทัดที่เจาะเป็นรูปร่าง ๆ และตั้งใจเรียนในวิชานี้มากที่สุด ในวิชาอื่น ๆ เสนาะจะฟังครูสอนเป็นบางครั้งและชอบนำกระดาษมาวาดภาพต่าง ๆ ในขณะที่ครูกำลังสอน เมื่อบอกให้เก็บกระดาษนั้นและฟังครูสอน เสนาะก็จะทำตาม และมักจะหลับในเวลาต่อมา ด้านการเรียน เสนาะเรียนค่อนข้างอ่อน อ่านหนังสือไม่ค่อยออก แต่เขียนหนังสือได้สวยแต่ถ้าให้เขาให้เขียนคำบอกก็เขียนไม่ค่อยถูก นอกจากจะให้เขียนตามแบบ จากการตรวจสอบจดงานปรากฏว่าจดงานไม่ทันเกือบทุกวิชา เพราะไม่ได้เอาสมุดจดงานมาในวันที่เรียน เมื่อถามว่าทำไมไม่เอาสมุดหนังสือมา ก็บอกว่าลืมเสมอ เท่าที่สังเกตเมื่อมีเวลาว่าง เสนาะจะเอากระดาษมาวาด ภาพเล่น ไม่ชอบ รวมกลุ่มกับเพื่อน และไม่ชอบพูดคุยเขาเข้ากับเพื่อน ๆ เหมือนคนอื่น ๆ ในชั้นไม่ชอบแสดงตัว

ข้าพเจ้าพยายามให้ความช่วยเหลือเด็กชาย เสนาะ โดยเอาใจใส่ในเรื่องการตรวจสอบจดงาน วิชาใดที่จดไม่ทันก็ให้ไปขอยืมจากเพื่อนและให้นำมาส่งครูทุกชั่วโมง ที่เรียนวิชานั้นว่าจดไปได้เพียงใดแล้ว ในด้านการอ่านการเขียนนั้นก็ให้ให้ความช่วยเหลือโดยให้ เสนาะออกไปอ่านหนังสือหน้าชั้นบ่อย ๆ เขียนคำยากบนกระดานดำและให้ได้ตอบคำถามง่าย ๆ เพื่อให้ เสนาะได้แสดงออกบ้างนอกจากการช่วยเหลือนี้ปรากฏว่างานการอ่านและการเขียนดีขึ้น คือ เสนาะอ่านหนังสือได้คล่องขึ้นกว่าเดิม และเขียนหนังสือได้ถูกต้องขึ้น แต่เรื่องการจดงานไม่ทันและการนำสมุดมาตรงตามวิชาที่เรียนนั้นจะไม่เป็นผลเลย เมื่อถาม เสนาะก็จะบอกว่าจดแล้วแต่ลืมเอาสมุดมา พอบอกว่าพรุ่งนี้ให้นำสมุดจดงานมาให้ตรวจ เสนาะก็จะนำสมุดเล่มใหม่มาและบอกว่าเล่มเก่าหายไปแล้วเพิ่งซื้อใหม่ เหตุการณ์จะเป็นเช่นนี้เสมอ เมื่อเคยชวนเขา เสนาะก็จะขาดเรียนไป ๑-๒ วัน

จึงยังทำให้จดงานไม่ทันเพื่อนมากยิ่งขึ้น แม่ชวาทา สมุดจดงานทุกวิชาไม่เรียบร้อยในเวลา
ที่กำหนดให้จะทำโทษ แต่ก็ไม่ได้ผล เพราะเสนาะยอมถูกทำโทษ เมื่อแก้ปัญหาไม่ตกชาว
เจ้าจึงไปที่บ้านของเสนาะเพื่อขอความร่วมมือในเรื่องนี้จากคุณปกครองของเสนาะ พบกับ
แม่ของเสนาะแม่เล้าให้ชาวเจ้าฟังว่า หลอนก็สนใจในเรื่องนี้เหมือนกัน เพราะเมื่ออยู่
ที่บ้านเสนาะไม่ค่อยจะทำงานชอบวาดภาพฝึกกระดาษจากสมุดมาวาดบ้าง วาดลงในสมุดก็
บ้าง ไปแต่สมุดของคนเท่านั้นสมุดของน้อง ๆ ถูกแอบหนีมาวาดภาพเล่น และแม่ของเสนาะ
ได้นำทั้งสมุดและเศษกระดาษที่เสนาะวาดภาพไว้มาให้ชาวเจ้าดูฝีมือของเสนาะเข้าชั้น
พอใช้ทีเดียวในการวาดภาพภาพที่วาดส่วนมากเป็นการ์ตูน จากภาพยนตร์ในโทรทัศน์ แม่
ของเสนาะเล่าว่า แม่จะดูจะดีเท่าไรเสนาะก็ยังประพฤติเช่นนี้อยู่ หลอนเองก็สนใจ
เมื่อเสนาะขอเงินไปซื้อสมุดใหม่ให้ไปทุกครั้ง และกำชับว่าอย่าเอาไปวาดการ์ตูนเล่น
แต่เสนาะก็ไม่เคยปฏิบัติตามเลย ชาวเจ้าจึงจากบ้านของเสนาะมาพร้อมกับปัญหาว่าทำอย่าง
ไร เสนาะจึงจะมีสมุดหนังสือมาเรียนครบให้ตั้งใจเรียนมากขึ้นและลด ความสนใจในการ
วาดการ์ตูนลงบ้าง

เด็กปีศาจหาความแม่แฉะทางบ้านไม้

ในชั้นประถมปีที่ ๕ ที่ทัศนียไปฝึกสอนอยู่นั้น มาลีเป็นนักเรียนคนหนึ่งที่น่าสนใจมาก มาลีเป็นเด็กหญิงรูปร่างใหญ่กว่าเด็กหญิงทั้งหมดในชั้น ผิวดำ ผมหยิก ตาโต ปากหนา เมื่อดูจะทราบได้ทันทีว่ามีส่วนผสมของ ปิโกรอยู่ โตะเรียนที่มาลีนั่งอยู่ท้ายสุดของห้อง ในเวลาเรียน ทัศนียสังเกตเห็นว่า มาลีไม่ค่อยฟังครูสอนมักเหม่อลอย เมื่อครูเรียกให้ตอบคำถามมักสะดุ้ง เมื่อได้ยินตอบจะมีอาการประหม่อมั่นปากสั่น บางครั้งพูดไม่ออก ถ้าพูดก็เสียงเบามาก และครั้งใดที่ครูเรียกมาลี เพื่อน ๆ จะหันไปมองหัวเราะ มักมีเสียงพูดขึ้นมาว่า "นิโกรจุกแล้ว" การทำปฏิกิริยาของเพื่อน ๆ ในชั้นยิ่งทำให้มาลีเกิดความประมา ถ้าครูเร่งเร้าให้ตอบคำถาม มาลีจะร้องไห้ ในช่วงพัก มาลีจะแยกอยู่ตามลำพัง และไม่ยอมมีใครสนิท จะเรียกมาลีเข้าร่วมวง เล่นควมทัศนียพยายามจะค้นหาสาเหตุ เพื่อแก้ไข สถานะในชั้นเรียนของมาลีให้ดีขึ้นจึงได้นำเรื่องนี้ไปคุยกับครูพี่เลี้ยง ได้ทราบว่า มาลีมีพ่อเป็นนิโกร แม่เป็นไทยแต่ขณะนี้ไม่ทราบว่าพ่อย้ายไปไหน จึงอยู่กับแม่ซึ่งทำงานเป็นคนรับใช้ผู้มีฐานะดี มาลีก็อยู่ในบ้านนี้ด้วย ฐานะเดียวกับแม่ ก่อนมาโรงเรียนและในเวลาเย็น มาลีจะต้องทำงานก่อนและไปบางครั้งถ้าทำงานไม่เป็นที่พอใจหรือทำความผิดจะถูกนายจ้างดุว่า บางครั้งก็ถูกเขียนตีอย่างรุนแรง จนถึงน้องแตกเป็นแนวรอยที่เลี้ยงบอกว่า การที่มาลีถูกทำโทษบ่อย ๆ ทำให้มีประสาทไม่คงปกติ ถ้าถูกครูถาม หรือเรียกว่ามาดุ สติจะละอะเหวี่ยงไป พูดไม่ค่อยรู้เรื่อง

ทัศนียพยายามหาทางที่จะช่วย มาลีให้เป็นคนเข้ากับพวกเพื่อน ๆ ได้ โดยจัดให้มีกิจกรรมในเวลาเรียน ให้มาลีได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ให้มาก พูดให้นักเรียนคนอื่น ๆ ในชั้น เข้าใจและสงสารมาลี เด็กอ่อนโยนในสิ่งที่ทำให้มาลีเสียใจ ซึ่งก็ได้ผลเล็กน้อย เพื่อน ๆ เด็กอ่อนโยนในสิ่งที่เป้นปกติของมาลีบ้าง นอกจากนั้นยังให้ความอบอุ่นใจแก่มาลี โดยให้ความสหายพูดคุยกับมาลีเสมอ แต่สำหรับสิ่งแวดล้อมทางบ้านที่มาลีอาศัยอยู่นั้น ทัศนียไม่สามารถเข้าถึงได้ มาลีดีขึ้นในการเข้ากับเพื่อนในชั้นเรียน แต่อาการประมา ตกใจ เมื่อต้องพูดกับครูนั้นยังเหมือนเดิม

✓ เด็กศึกษาเสพยา

เด็กชาวยวพันธ์ อายุ ๑๔ ปี เรียนชั้นประถมปีที่ ๗ ในชั้นมีนักเรียน ๕๐ คน ชาย ๒๗ คน หญิง ๒๓ คน ยวพันธ์ตัวโตที่สุดในชั้นเรียน และเป็นคนเดียวที่เรียนวิชาชั้นประถมปีที่ ๗ ในปีการศึกษา ยวพันธ์ได้รับเลือกจากนักเรียนในชั้นให้เป็นหัวหน้า เพราะเห็นว่าโตกว่าเพื่อน และเคยเรียนประถม ๗ มาแล้ว ๑ ปี แต่ยวพันธ์ไม่ยอมรับตำแหน่งนี้โดยไม่อ้างเหตุผลใด ๆ ทั้งสิ้น เขาเป็นเด็กเงียบขี้น ไม่ทำตัวก่อกวนในเวลาสอน แต่เกือบทุกชั่วโมงที่เปลี่ยนวิชาเรียน เขาจะต้องออกไปนอกห้อง และเขามาท่องเรียนชาเสมอ บางครั้งเหลือเวลาอีก ๒๐ นาที จะหมดชั่วโมงเขาจึงเข้าห้องเรียน เมื่อครูถาม เขาบอกว่าไปห้องน้ำ ครูเคยให้นักเรียนในชั้นตามไปดู เมื่อเขาออกจากห้องไป ก็ปรากฏว่า เขาไปเข้าห้องน้ำจริงอย่างพยาม

ในด้านการเรียนในชั้น ยวพันธ์นั่งฟังครูสอนดี แต่ทำงานที่ครูสั่งเป็นบางครั้ง ครูก็มีได้ชมเชยวพันธ์เพราะเห็นว่าเคยเรียนมาแล้วหนึ่งแล้ว และสังเกตจากงานที่เขาส่งครู และการตอบคำถามในเวลาเรียนก็เห็นว่าการเรียนของเขาพอใช้ได้ เมื่อมีการทดสอบกลางเทอม ครูต้องฝึกคิด เพราะคะแนนการทดสอบของยวพันธ์ต่ำมาก หลังจากการทดสอบแล้ว ครูเพิ่มความสนใจและชมเชยวพันธ์มากขึ้น และบอกกับเขาว่า วันหนึ่งจะอนุญาตให้เขาไปห้องน้ำ ๒ ครั้ง คือในภาคเช้าครึ่งหนึ่ง และภาคบ่ายครึ่งหนึ่ง ยวพันธ์ก็ได้ตั้งใจประการดี ในตอนบ่ายวันหนึ่ง ขณะกำลังเรียนวิชาสังคมศึกษา ครูสังเกตเห็นว่าเขามีอาการกระสับกระส่าย ตอนท้ายของชั่วโมง เขามาขออนุญาตไปห้องน้ำยังไม่ทันที่ครูจะกล่าวอนุญาต เขาก็รีบผุนผืนออกไป ครูจึงเดินตามไปห่าง ๆ เห็นยวพันธ์หายเข้าไปในห้องน้ำสักครู ก็มีวันจาง ๆ ลอยออกมาทางช่องลมของห้องน้ำ ครูจึงยืนรออยู่ เมื่อยวพันธ์ออกจากห้องน้ำ เขาคิดใจมาก เมื่อพบครูยืนอยู่ เมื่อครูให้เขาไปพบสอบถามก็ตอบว่า ทุกครั้งที่เขาไปห้องน้ำ เขาไปสูบบุหรี่ใ้สภานุ ซึ่งซื้อมาจากเพื่อนต่างโรงเรียน เขาสูบวันละประมาณ ๔ - ๕ มวน เมื่อสูบแล้วรู้สึกสบาย ถ้าไม่สูบเขาจะกระวนกระวายหงุดหงิดไม่อยากเรียน เขาเริ่มสูบบุหรี่ชนิดนี้มาตั้งแต่ปีที่แล้วโดยที่พ่อแม่ไม่รู้ เขาขอรองครูไม่ให้บอกเรื่องกับพ่อแม่ ก้าวว่าจะทำให้ท่านผิดหวังเพิ่มขึ้นจากที่เขาสอบตก และให้สัญญากับครูว่าจะทำตัวให้ดีขึ้น

พ่อแม่ของยวพันธ์เคยมาที่โรงเรียนเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการเรียนของลูกชายคนเดียว ซึ่งพ่อแม่เป็นห่วงมาก เพราะในระยะหลัง ๆ สังเกตได้ว่าลูกชายเงียบขี้นไป

ฉิบปที ถามผู้ว่าไม่ไ้เป็นอะไร ครุยังทักสินใจไม่ได้ว่าจะบอกกับพ่อแม่ของวรพันธุ์
หรือไม่ในเรื่องการติคุหรือของเขา และครุก็ไม่แน่ใจว่าวรพันธุ์จะเลิกสูบบุหรืดังกล่าว
ได้สำเร็จหรือไม่

เด็กสนใจครู

ปรีชาเป็นนักศึกษาฝึกสอน ประจำชั้นประถมปีที่ ๔ ในชั้นเรียนมีนักเรียนทั้งหมด ๓๒ คน ชาย ๑๗ คน หญิง ๑๕ คน ในการสอน ปรีชาพยายามทำตัวเป็นครูที่ดี ให้ความเอาใจใส่นักเรียนทุกคน เขาเป็นที่รักของนักเรียนทุกคนในชั้น ปรีชาพบว่าเด็กหญิงวลีเป็นนักเรียนที่ควรให้ความสนใจมากกว่าทุกคน เพราะสังเกตได้ว่า วลีไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนในห้องไม่ว่าจะเป็นการเล่นหรือการเรียน วลีอายุ ๑๔ ปี ซึ่งมากกว่าทุกคนในชั้น เพราะเรียนชั้นประถมปีที่ ๒, ๓, และ ๔ ชั้นละ ๒ ปี วลีเองก็ทำตัวเป็นสาวเกินอายุ ชอบเล่นกับเด็กผู้ชาย มีเพื่อนชายอยู่ชั้น ป. ๗ หลายคนไม่ค่อยชอบคบกับเพื่อนผู้หญิง เรียนอ่อน ระเบียบแรก ๆ ที่ปรีชาไปฝึกสอนนั้น วลีมักขาดเรียนเป็นประจำ ส่งใบลาเป็นบางครั้ง เวลาครูสอนไม่ค่อยให้ความสนใจ มักนั่งเหม่อลอย ครูพี่เลี้ยงบอกปรีชาว่า เมื่อปีที่แล้วก็เป็นเช่นนี้ ครูพี่เลี้ยงเคยเรียกมาตักเตือน แต่ก็ไม่ไฉนผล ตามความคิดของปรีชาเห็นว่า คุณลักษณะทางของวลีก็ไม่น่าจะเป็นเด็กคือ สอนยาก เมื่อมีเวลาว่าง จึงรีบกวัดมาพูดคุยซักถามถึง ความเป็นไปต่าง ๆ เกี่ยวกับตัววลี ความเป็นอยู่ทางบ้าน เพื่อหาทางช่วยให้อวลีเข้ากับเพื่อนๆ ได้ สนใจการเรียน และเลิกการขาดเรียนโดยไม่จำเป็น วลีพอใจมากที่ปรีชาให้ความสนใจซักถามความเป็นอยู่ของเธอ หลังจากนั้นเธอพยายามเข้ามาพบและพูดคุยกับปรีชาเสมอ รอคอยกลับบ้านพร้อมกับปรีชา ในทุก ๆ เย็น เพราะทางไปบ้านปรีชาไปทางเดียวกันกับบ้านของเธอ

การแสดงออกของวลีต่อปรีชานั้น ครูจะนึกแปลกไปจากศิษย์ฟังแสดงต่อครู จนเป็นที่สังเกตของนักเรียนอื่น ๆ ในชั้น เพื่อนในชั้นทุกคนพากันล่อว่า ปรีชากับวลีเป็นคู่รักกัน แต่เมื่อปรีชารู้เรื่อง ก็ตกใจมาก เพราะไม่คิดว่าเจตนาดีของเขาจะกลายเป็นเช่นนี้ นักเรียนในชั้นเรียนเริ่มคอยความรักระหว่างเขาเอง เขากำลังคิดว่าจะจัดการอย่างไรกับปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น และจะช่วยเหลือวลีด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสม

เด็กลักขโมย

เด็กชายสมชาย อายุ ๕ ปี อยู่ชั้น ป. ๒ ค. พ่อแม่หย่ากัน พ่อมีภรรยาใหม่ และมีสามใหม่ ลูกของสมชาย ซึ่งเป็นพระจึงเอาสมชายมาอยู่ด้วยทั่วตัว การเรียนของสมชายอยู่ในเกณฑ์ไม่ค่อยดีนัก เมื่อมีโอกาสไปฝึกสอนในชั้นนี้จึงจัดที่พักของครูฝึกสอนไว้หลังชั้นเรียน เพื่อให้ได้อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน สติหาได้รับคำเตือนจากครูพี่เลี้ยงว่าให้ระวังสมชายให้ดี เพราะเขาชอบหยิบของผู้อื่นไปเป็นกรรมสิทธิ์เสมอ เพราะของของนักเรียนในชั้นนี้หายบ่อย แม่ของครูประจำชั้นเอง บางครั้งลืมกินสอ ผาเซ็กหน้า ไวบนโต๊ะก็หายไป และจับได้ว่าสมชายเป็นคนเอาไป และสมชายเคยถูกทำโทษบ่อย ๆ ในเรื่องขโมยของ ครูพี่เลี้ยงบอกว่าพยายามแก้ไข จะทำโทษตักเตือนหรือภาคโทษอย่างไร แต่สมชายก็ไม่สามารถละทิ้งนิสัยขโมยได้

สติหาสังเกตพฤติกรรมของสมชาย ก็เห็นว่า เป็นเด็กที่รักยาทาทาง ค่อนข้างกระด้าง ทั้งกับครูและกับเพื่อน สติหาคิดว่าอาจเป็นเพราะแกยังเด็กอยู่และต้องแยกจากพ่อแม่เพื่อน ๆ ในห้องไม่ค่อยชอบคบกับสมชาย ทุกคนรู้ว่าสมชายเป็นคนชอบขโมยของของเพื่อน แต่สมชายไม่เคียดรอนในเรื่องนี้ เพราะมีเพื่อนทั่วทั้งห้องเป็นเด็กด้วยกันหลายคน

ในการจะหยิบของของเพื่อนนั้น ถ้าเพื่อนเผลอก็จะหยิบไปเฉย ๆ ถ้าเพื่อนเห็นก็จะบอกว่า ขอยืมเดี๋ยวแล้วักหยิบไป ถ้าเพื่อนไม่ให้ก็จะเอาของนั้นขวางเพื่อน ในเวลาพักกลางวัน สมชายชอบอยู่ในห้องเรียน สติหาเคยเข้ามาพบว่าสมชายกำลังเปิดกระเป๋าน้ำดื่มของเพื่อน เมื่อถามก็ได้รับคำตอบว่า กระเป๋าสวยดีเลยเปิดดู สติหาที่ตักเตือนว่าทำเช่นนั้นไม่ดี เพราะถ้าของเพื่อนหาย จะต้องโทษสมชาย และถือโอกาสคุยกับสมชาย จากนั้นก็คุยให้ความสนิทสนมกับสมชายเรื่อย ๆ จนรู้สึกว่สมชายรักและให้ความสนใจในตัวสติหามากขึ้น จึงถามสมชายว่านิสัยของตนเองใหม่ว่าเป็นอย่างไร สมชายก็ยอมรับว่าชอบหยิบของคนอื่น เมื่อถามว่าไม่มีของเหล่านี้หรืออย่างไร สมชายบอกว่า เด็กวัดในกลุ่มของสมชายนั้นมีเด็กตัวโตทำตัวเป็นหัวหน้า และให้พวกตนเอาของเพื่อน ๆ ไปให้เขา ถ้าใครไม่ทำตามเขาจะถูกแกล้ง ๆ ตาต่าง ๆ จะฟ้องหลวงลุงก็ไม่กล้าเพราะกลัวคำขู่ เด็กคนนี้เรียนอยู่ป.๗ ของอีกโรงเรียนหนึ่ง

แต่เท่าที่สัทธาคุยกับนักเรียนคนอื่นในชั้น ก็ได้รับคำบอกเล่าว่า สมชายขโมยของไป
 ไซ้เอง เพราะบางครั้งเขาจำคินสอของเขา ซึ่งสมชายเอาไปแปรสภาพโดยเอาน้ำคียีคให้ เป็นรอย
 ใต้ สัทธาจึงคิดว่า จะลองไปดูความเป็นอยู่ของสมชายที่วัดกุ แต่วันใดที่เขานัดกับสมชายว่าจะไป
 วัดกุวย สมชายจะหนีกับเพื่อนทุกวัย ในวันอาทิตย์สัทธาจึงไปที่วัดเอง และพบหลวงลุงของสมชาย
 ก็ทราบว่า สมชายขโมยขโมยเป็นนิสัย เคยขโมยสตางค์ของพระไปบ่อย ๆ แม่จะทำโทษ
 พร่ำสอนอย่างไร ก็แก้ไม่หาย หลวงลุงฝากสัทธาว่า ให้ช่วยแก้นิสัยของสมชายให้ควย ในวันที่
 สัทธาไปวัดนั้นไม่พบสมชายไม่ทราบว่าไปเล่นอยู่ที่ไหน วันจันทร์สมชายขาดเรียน วันอังคารมาเรียน
 แต่ไม่ยอมดูหน้าสัทธาตั้งแต่แรกจนมากพยายามหลีกเลี่ยงที่จะพบกับสัทธาอยู่เสมอ ๆ

เด็กเรียนอ่อน

รัชสีเป็นครูฝึกสอนชั้นป. ๒ ค. นักเรียนในชั้นนี้มีนักเรียน ๓๖ คน ชาย ๑๘ คน หญิง ๑๘ คน ในจำนวนนักเรียนทั้งหมด รัชสีลงความเห็นว่ สมหมายเรียนอ่อนที่สุดในชั้น อ่านหนังสือเกือบจะเรียกได้ว่าอ่านไม่ออก แม้บางครั้งจะอ่านมาแล้วให้สมหมายอ่านตาม เขาก็ยังอ่านตะกุกตะกัก เขาเขียนหนังสือไม่เป็นตัว รัชสีเคยจับมือให้เขียนบ่อย ๆ แต่ก็ไม่เห็นผลสักเลย ในเวลาเรียน สมหมายไม่ค่อยสนใจเรียนเท่าที่ควร มีนิสัยเกเร เช่น ศีรษะเพื่อนขณะที่เพื่อนกำลังเรียนหนังสือ แอบหยิบหนังสือของเพื่อนมาซ่อน และถ้าอารมณ์ไม่ดีก็มักทำลายของของเพื่อน ๆ ในระยะแรก ๆ รัชสีแก้ปัญหาความประพฤติของสมหมาย โดยการทำโทษ ไขการตีบ้าง หักบาง แต่ไม่ไฉนผล เพราะสมหมายไม่สะทกสะท้าน รัชสีจึงเปลี่ยนวิธีใหม่โดยทำไม่สนใจสมหมาย และบอกเพื่อน ๆ ในชั้นไม่ให้เล่นกับสมหมาย จนกว่าเขาจะเลิกเกเรกับเพื่อน ๆ แล้ววิธีหลังนี้ ทำให้สมหมายยังมีพฤติกรรมเกเรยิ่งขึ้น รัชสีจึงนำปัญหาของสมหมายไปปรึกษากับครูพี่เลี้ยง ครูพี่เลี้ยงได้ให้ฟังว่า สมหมายเป็นเด็กที่พ่อแม่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน คือพ่อติดคุก แม่มีสามีใหม่ จึงอยู่กับปู่ และป้า ปู่มีอายุมากแล้วและหลง ๆ ลืม ๆ ส่วนป้าก็ไม่ค่อยไค่อยู่บ้าน ต้องออกไปค้าขาย ในด้านการเรียน สมหมายเรียนอยู่ในชั้นป. ๑ ถึง ๓ ปี จึงได้ขึ้นมาเรียนชั้นป. ๒ ในปีนี้

รัชสีเข้าใจว่า สมหมายขาดความอบอุ่นจากทางบ้าน จึงได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษ พยายามให้ความเป็นกันเอง เพื่อให้สมหมายเข้าใจว่า ครูให้ความอบอุ่นแก่เขา รักเขา ต่อมาเมื่อเขาทำผิด รัชสีก็พูดตักเตือนเขาคอยถอยคำอ่อนโยน สอนหนังสือให้อย่างใกล้ชิด แต่ไม่ไค่ผล เพราะบางครั้งสมหมายจะท้างอน เพื่อให้ครูพูดง้อ เอาอกเอาใจจนเกินเหตุ รัชสีจึงรู้สึกเบื่อว่รัชสี ขณะนั้นเขายังคิดไม่ออกว่าจะใช้วิธีการใดจึงจะทำให้ทั้งด้านความประพฤติและทางด้านการเรียนของสมหมายดีขึ้นกว่าเดิม

เด็กเงียบขี้นม เรียนอน

เด็กชายสาธุ อายุ ๑๐ ปี เรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๓ ฐานะจำชั้นสังเกตได้ว่า สาธุมีพฤติกรรมผิดแปลกจากเด็ก ๆ ในวัยเดียวกัน เพราะไม่ว่าจะอยู่ในชั้นเรียนหรือในเวลาพัก สาธุจะเงียบขี้นม ไม่ชอบคุยหรือเล่นกับเพื่อน ๆ มีบางเวลาเขาจะคุยหรือเล่นกับเพื่อน ๆ บาง แต่เขารู้ว่าใครกำลังมองเขา หรือสนใจเขา เขาจะเลิกเล่นทันที ในเวลาเรียน เขา นั่งฟังครูสอน แต่พอครูเรียกให้ตอบคำถาม เขาจะลุกขึ้นยืนแต่ไม่ตอบครู บางทีก็พิมพ์คำตอบเบา ๆ ไม่กล้าพูดออกมาดัง ๆ เพื่อนที่นั่งใกล้ ๆ ต้องช่วยตอบ ถ้าครูหรือเพื่อนพูดชม เขาจะแสดงท่าทางเอียงอายอย่างมาก เพื่อน ๆ ในห้องลอกริยาท่าทางของเขาว่าเป็นกระเทย แม้จะถูกเพื่อนล้อหรือเหมายอย่างไร เขาก็ไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบ

ด้านการเรียน ครูสังเกตว่าเขาตั้งใจเรียน แต่การอ่านเขียน และทำเลขยัง จักอยู่ในเกณฑ์อ่อน อ่านหนังสือไม่ค่อยออก ตะกุกตะกัก ถ้าครูให้อ่านคนเดียวเขาออกเสียงเบามาก ถ้าอ่านพร้อม ๆ กันทั้งชั้น เขาจะทำปากขมขมตามเพื่อน ในการทำงานที่ครูให้ ถ้าครูไปยืนดูอยู่ใกล้ ๆ เขาจะหยุดทำนั่นเฉย ถ้าเพื่อน ๆ ไปดูเขาจะเอามือปิดงานที่ทำ การทำงานขามาก และไม่คอยส่งการบ้าน เมื่อครูขอคุยสรุปก็พบว่า เขาทำทุกครั้งที่ครูสั่ง แต่ทำไม่เสร็จ เมื่อจะทำครั้งต่อไป ก็เว้นกระดากไว้ แล้วขึ้นหน้าใหม่ ครูซักถามเขาบอกว่าทำไมไม่ทำ แต่ไม่กลาถามครู เมื่อมีการทดสอบ เขาโคะคะแนนต่ำมาก เพราะอ่านคำถามไม่ออก

ครูพยายามให้เขาร่วมกิจกรรมของชั้นบ่อย ๆ แต่แทนที่เขาจะมีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น กลับเป็นว่าครูทำให้เขาเกิดความทุกข์เมื่อต้องแสดงตัวทุกครั้ง ครูเคยให้สาธุออกไปทำเลขง่าย ๆ หน้าชั้น เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่เขา แต่เขาหน้าซีด ตัวสั่น มือสั่นไม่สามารถเขียนหนังสือได้ แม้ครูจะช่วยไ้ให้เขามองแล้วครูเป็นผู้เขียน เขาก็บอกไม่ได้ ครั้งใดที่ครูให้เขาแสดงตัวให้กิจกรรมของชั้น หลังจากนั้นเขาจะหวาดผวาทไปเกือบตลอดชั่วโมง ครูเคยคิดว่าให้หนึ่งเรียนไปเฉย ๆ ดีกว่า

ครูพยายามช่วยเหลือการเรียนของเขาโดยสอนพิเศษให้หลังจากโรงเรียนเลิก และได้ให้ความสนิทสนมคุ้นเคยกับเขา สาธุเรียนตอนเย็นได้ ๒ วันก็บอกกับครูว่า แม่ให้กลับบ้านทันที เมื่อโรงเรียนเลิก เพราะเขาต้องช่วยงานทางบ้าน คือเมื่อกลับบ้านเขามือหน้าที่ทำความสะอาด

สะอาบ้าน ให้ข้าวหมู และกล้วย ๔ คน พ่อแม่ชายของอยู่ที่ตลาด เมื่อครูประจำชั้นไปเยี่ยมบ้านเขา ก็พบว่าสิ่งที่เขาบอกนั้นเป็นความจริง จึงเปลี่ยนเวลาสอนพิเศษจากเย็นมาเป็นกลางวัน แต่ก็ไม่มีเวลามากนัก ได้ผลก็ขึ้นเพียงเล็กน้อย เพราะเมื่ออยู่ที่บ้าน วิชาไม่มีเวลาสำหรับการเรียน พ่อแม่ก็ไม่เคยเอาใจใส่กับการเรียนของเขา เขาเป็นเด็กเรียบร้อย เอาใจใส่ต่อการเรียนในชั้นที่ ครูจึงอยาก ให้ผลการเรียนของเขาก็น่าขึ้นกว่านี้ และต้องการให้เขากลับมาเรียนมากกว่าที่เป็นอยู่.

เด็กทำตัวเกิน อัจฉาเพื่อน

ข้าพเจ้าเป็นครูฝึกสอนอยู่ในชั้นประถมปีที่ ๓ ก. ในชั้นนี้เป็นชั้นของเด็กเก่ง มีนักเรียนทั้งหมด ๓๓ คน ชาย ๒๐ คน หญิง ๑๓ คน มีเด็กที่เรียนเก่งมาก อยู่ ๒ คน คือ ค.ช. ัญญา กับ ค.ช. สันติ ทราบจากครูประจำชั้น ป. ๒. ก. ว่าทั้ง ๒ คนนี้เรียนเก่งกันมาตั้งแต่อยู่ชั้นป. ๒ แล้ว แต่สันติมักสอบได้ที่ ๑ และัญญาเป็นที่ ๒ โดยคะแนนไล่เลี่ยกันอยู่เสมอ เพราะสันติเป็นรอบคอบกว่าในการทำข้อสอบ สันติได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าชั้น และัญญาเป็นรองหัวหน้าชั้น

ในการเรียนและพฤติกรรมทุกอย่างในห้อง ทั้ง ๒ คนนี้จะแข่งขันกันอยู่เสมอ พยายามทำตัวให้เป็นที่น่าสนใจของครู ถ้าข้าพเจ้าชมเชยคนอื่น หรือแสดงความสนใจคนอื่น ที่เขาทำ เขาจะแสดงท่าทางไม่พอใจ พุทกระแหมกระเทียบยุที่ข้าพเจ้าชม ถ้าข้าพเจ้าให้สันติ ออกมาทำกิจกรรมหน้าชั้น เช่น นำเพื่อนอ่านหนังสือ หรือทำเลขบนกระดานดำ แล้วไม่เรียกัญญา หรือถ้าเรียกัญญาแล้วไม่เรียกสันติ หรือถ้าเรียกคนอื่นแล้วไม่เรียก ๒ คนนี้ เขาก็จะมีท่าทางไม่พอใจ หน้างอ และจะไม่สนใจกิจกรรมที่เพื่อนทำ จนกว่าจะเรียกเขา ัญญาดูเหมือนจะมากกว่าสันติ ถ้าวันใดครูไม่เรียกเขาตอบ เขาจะโกรธครูไม่พูดกับครูเลย และเป็นคนชอบฟ้องครูว่าคนโน้นคนนี้ทำผิด

นิสัยที่ไม่ค่อยดีของทั้ง ๒ คนนี้ ก็ไม่ค่อยไว้ใจเพื่อน บางครั้งเพื่อนบางคน ลืมหนังสือ ให้มาอ่านถวายเขาจะหน้างอ แล้วบนเพื่อนคนนั้น จนเพื่อน ๆ ไม่อยากยุ่ง ข้าพเจ้าคิดว่า การที่ทั้ง ๒ คนนี้ แข่งขันกัน ในการเรียนนั้นเป็นการดี แต่การที่เขาทำตัวเกินและอิจฉาซึ่งกันและกัน กับนิสัยขาดความเอื้อเฟื้อนั้น ถ้าแก้ไข เขาทั้ง ๒ จะเป็นเด็กที่ไม่มีขอบพรวง จึงได้เรียกมาเตือนทีละคน พูดยให้เขาเข้าใจการอิจฉาเพื่อน หรือใจแคบนั้นไม่ดี เขาเป็นผู้นำของห้อง ควรทำตัวเป็นคนใจกว้าง เพื่อน ๆ ในห้องจะรัก เขาก็ว่าดี เขาจะใจกว้างอย่างที่ข้าพเจ้าแนะนำ แต่รู้สึกวานิสัยนี้จะติดตัวเขามานาน เขาจึงยังเหมือนเดิมอยู่ ข้าพเจ้าจึงคิดว่า จะสร้างสถานการณ์อะไรขึ้นดี จึงจะทำให้เขาเปลี่ยนนิสัยส่วนที่บกพร่องของเขาได้

เด็กพูดปด ทำตัวเกิน

เด็กหญิงอุบล อายุ ๑๐ ปี เรียนชั้นประถมปีที่ ๔ ข. เป็นลูกคนที่ ๓ ของพ่อแม่ มีพี่ ๒ คน น้อง ๒ คน ฐานะทางบ้านปานกลาง การเรียนอยู่ในชั้นพอใช้ได้ เป็นเด็กช่างพูด ชอบไขว่คว้าสนใจ และเอาใจตน มักเอาของเล่นใหม่ ๆ ของตนมาอวดเพื่อน แต่ไม่ยอมให้เพื่อนเล่น นี่คือการละเอียดเกี่ยวกับตัวเด็กหญิงอุบล ซึ่งข้าพเจ้าทราบจากสมุดประจำชั้นและจากครูพี่เลี้ยง

เมื่อข้าพเจ้ามาทำการฝึกสอนใหม่ ๆ อุบลก็ให้ความสนใจในตัวข้าพเจ้าเป็นพิเศษ เมื่อข้าพเจ้านั่งตรวจงานอยู่ เขาจะเข้ามาถามสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวข้าพเจ้า เช่น ครูมีชื่อเล่นว่าอะไร มีพี่น้องกี่คน บ้านอยู่ที่ไหน และทำอะไรชอบฟัง ซึ่งบางครั้งก็ไม่มีสาระ เช่น "ครูชา นายคนนั้นเขาเหล่านิสอ" "หญิงคนนี้ไม่เปิดหนังสือ" ต่าง ๆ จนบางครั้งข้าพเจ้าเองก็รำคาญ ในเวลาเรียน อุบลมักไม่ค่อยตั้งใจเรียน จะคอยมอง แต่เพื่อน ๆ เพื่อจะฟังครูว่าเพื่อนคนไหนทำอะไรบ้าง ข้าพเจ้าจึงทำไม่สนใจกับอุบลเสียบ้าง เพื่อเธอจะได้ลดนิสัยวางฟอง และทำตัวให้ครูสนใจลง

อุบลก็เลิกแสดงนิสัยดังกล่าวกับข้าพเจ้า กลับไปคุยกับเพื่อน ๆ มีนักเรียนคนอื่นในชั้นบอกอุบลคุยว่าข้าพเจ้าพาอุบลไปเที่ยวบ้าน เลี้ยงขนมต่าง ๆ เอาของเล่นมาให้เล่น และมีหนังสือการ์ตูนมากมาย เด็กอื่น ๆ วิ่งเฝ้าปากไม่ห่าง เมื่อถึงชั่วโมงที่ข้าพเจ้าสอน จึงถาม อุบลตอบหาเพื่อนทั้งชั้น ว่าอุบลเคยไปบ้านข้าพเจ้าเมื่อไร อุบลหน้าเสีย แต่สักครู่กับบอกว่า เธอบอกเพื่อนว่าเธอคิดฝันไปไม่ได้บอกว่าไปจริง ๆ เพื่อน ๆ ยืนยันว่าอุบลบอกว่าไปจริง ๆ ครูเลยเตือนว่าถ้าจะพูดอะไรก็ให้พูดจริง ๆ เพราะการโกหกเป็นการไม่ดี อุบลแสดงหน้าไม่พอใจที่เพื่อน ๆ และครูว่าเธอพูดไม่จริง ข้าพเจ้าจึงแสดงความไม่สนใจในตัวของอุบล เพราะคิดว่าเพื่อให้เป็นการฝึกนิสัยของเธอ แต่อุบลกลับมีพฤติกรรมด้านไม่ดีเพิ่มขึ้น ชอบก่อเรื่องทะเลาะกับเพื่อน ที่นักเรียนชายในชั้น บางทีก็เตะเด็กผู้ชายให้เพื่อน ๆ พอดีเด็กคนนั้นทำร้ายเอาบางก็จะฟ้องครู ในชั่วโมงที่ครูพี่เลี้ยงสอนอุบลก็จะเรียนอย่างปกติ แต่ในชั่วโมงที่ข้าพเจ้าสอน อุบลจะไม่สนใจ บางทีไม่เอาสมุดขึ้นมาเรียน ข้าพเจ้าจึงคิดว่าวิธีที่ข้าพเจ้าทำเป็นไม่สนใจในตัวเธอนั้นคงไม่ได้ผล แต่ยังไม่ทันที่จะหาวิธีใหม่ ในตอนเย็นวันหนึ่งคนงานของโรงเรียนก็มาถามข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าว่าเขาเอาของอะไรของโรงเรียน

ไปให้ที่บ้านและเอาไปขายหรือ ข้าพเจ้าจึงเพราะไม่ทราบเรื่อง ข้าพเจ้าก็ได้อ่านว่าเรื่องนี้มาจากอุบลอีก ข้าพเจ้าจึงนำเรื่องนี้ไปปรึกษาครูพี่เลี้ยง ๆ เรียกอุบลมาถาม อุบลไม่ยอมพูด จึงถูกทำโทษ โดยเขียน ๔ ครั้ง และคาดโทษว่า ถ้าพูดอีกจะทำโทษหนักกว่านี้ ข้าพเจ้าคิดว่า จะมีทางใดที่จะทำให้อุบลตั้งใจเรียนในชั่วโมงของข้าพเจ้า เลิกทำตัวให้เป็นที่สนใจของผู้อื่น จนเกินไป และเลิกนิสัยพูดปด

เด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้

เด็กชายชื่อนอายุ ๑๔ ปี เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เป็นเด็กพิการคือเป็นโปลิโอ ทำให้ขาข้างซ้ายลีบ แต่พอเดินได้ ตามตัวเป็นโรคผิวหนัง และหูเป็นน้ำหนวกและเป็นเด็กกำพร้า บิดามารดาปัจจุบันเอามาเลี้ยงไว้เป็นบุตรบุญธรรม บิดามารดาไม่มีเวลาเอาใจใส่มากนัก เพราะมีอาชีพค้าขาย ต้องออกขายของแต่เช้า บ้านอยู่ในเขตสลัมแห่งหนึ่ง บิดามารดาที่นำอ้อนมาเลี้ยงมีฐานะไม่ค้ำนัก อ้อนไม่ชอบมาโรงเรียน ชอบออกไปชอทานกับเพื่อนๆที่อยู่ด้วยกันในสลัม เมื่อมาโรงเรียนก็เป็นที่ล้อเลียนของเพื่อนๆในเรื่องความสกปรกของร่างกายและการไปชอทาน ยิ่งทำให้อ้อนไม่ยอมมาโรงเรียน พฤติกรรมของอ้อนที่โรงเรียนนั้นเป็นเด็กก่อกวน ความสงบของห้อง ชอบทำตัวให้เป็นที่สนใจของเพื่อน เช่นชอบเล่าเรื่องตลก บางครั้งก็เป็นเรื่องหยามคาย ให้เพื่อนๆฟัง แต่เพื่อนๆไม่ชอบฟัง เพราะรังเกียจความสกปรกและการไปชอทานของอ้อน เขาจึงมักชกต่อยกับเพื่อนในชั้นเป็นประจำเพื่อเรียกความสนใจ จึงยิ่งทำให้เพื่อนๆไม่ชอบยิ่งขึ้น ไม่มีใครอยากนั่งใกล้เขาบอกว่าเหม็นน้ำหนวก ในเวลาเรียนอ้อนมักจะหลับ ถ้าไม่หลับก็จะก่อกวนผู้อื่นเสมอ ชอบตะโกนดังๆในเวลาเรียน และชอบขโมยของผู้อื่นในชั้นเสมอ

ครูประจำชั้นเคยเรียกอ้อนมาคุย ชักถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากตัวเขาก็ทราบว่า ชอบตะโกนดังๆ ชกต่อยกับเพื่อนนั้นเพื่อลบปมค้อยในความพิการและโรคผิวหนังของเขา ที่หลับในชั้นเรียนบ่อยๆเพราะนอนดึก ครูพูดให้อ้อนเข้าใจว่าเพื่อนๆไม่ได้ล้อความพิการของอ้อนเป็นปมค้อย ถ้าอ้อนรักษาความสะอาดของร่างกายให้มากกว่านี้เพื่อนๆจะรักอ้อน เรื่องนิสัยขโมยนั้นอ้อนเคยถูกจับได้หลายครั้ง และต่อมาเมื่อมีของหายเพื่อนๆจะโทษอ้อนไว้ก่อน ยิ่งทำให้อ้อนเกิดความรู้สึกว่ามีปมค้อยและเบื่อโรงเรียน ครูก็ได้ชี้แจงให้อ้อนเข้าใจต่อไปว่า ถ้าอ้อนทำตัวให้เป็นที่ไวใจของเพื่อนละนิสัยขโมยเสียเพื่อนๆก็จะไม่โทษอ้อน แม้ครูจะเรียกอ้อนมาคุยสร้างความสนิทสนมด้วยบ่อยๆ แต่อ้อนก็ยังเหมือนเดิม ครูไม่คิดจะลงโทษด้วยการเขียนตี เพราะสงสารว่าเป็นเด็กพิการ เกยแก่กว่าและบอกเพื่อนๆในชั้นไม่ให้ล้ออ้อน แต่การกระทำของครูไม่เป็นผล ครูจึงขอความร่วมมือจากทางบ้านให้ควบคุมความสะอาดและการมาโรงเรียนของอ้อน บิดามารดาบอกว่าอ้อนมาโรงเรียนทุกวันโดยไม่รู้ว่าอ้อนไปชอทานและเรื่อง เป็นโรคผิวหนังและน้ำหนวก เมื่อถามว่าทำไม แต่อ้อนไม่ค่อยสนใจรักษาตัวเอง บิดามารดายอมรับว่าตนไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่มากนัก แต่ก็ช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ครูจึงต้องรับหน้าที่ในการแก้ไขปัญหนี้อ้อนต่อไป

เด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้

เด็กชายประเวศอายุ ๑๐ ปี เรียนชั้นป.๓ ข. อยู่กับแม่และพ่อเลี้ยง มีน้องต่างบิดา ๒ คน ลักษณะทั่วไป ประเวศเป็นเด็กแข็งแรงกระฉับ ชอบก่อเรื่องทะเลาะวิวาทและ툽ตีกับเพื่อน ครูประจำชั้นสังเกตได้ว่าในชั้นป. ๓ข. ไม่มีนักเรียนคนใดชอบประเวศเลย ไม่มีใครยอมนั่งกับเขา เขาต้องนั่งคนเดียว ไม่ว่าเพื่อนจะเล่นอะไรก็อยู่พอประเวศเข้าไปเพื่อนๆจะเลิกเล่นทันที หรือมีจะนั้นก็พยายามกีดกันไม่ให้ประเวศเล่นด้วย

ครูประจำชั้นเคยเรียกประเวศมาซักถามถึงพฤติกรรมของเขาก็ได้เรื่องว่า ปัญหาที่มีสาเหตุมาจากทางบ้าน คืออยู่บ้านมีเรื่องทะเลาะกับน้อง ๒ คนเสมอๆ เมื่อเกิดการทะเลาะวิวาทกับพ่อเลี้ยงจะเข้าข้างและโถมย่นอง ๒ คน ถ้ามีการทะเลาะรุนแรงประเวศจะถูกทำโทษเสมอ จนในที่สุดประเวศเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าต่อล้อต่อเถียงกับน้องๆต้องยอมให้เสมอ และเก็บความอึดอัดตันใจไว้คนเดียว เมื่อมาโรงเรียนเพื่อนคนใดทำไม่ถูกใจเพียงเล็กน้อย ความอึดอัดก็ระบายออก ครูจึงชี้แจงให้ประเวศเข้าใจว่าการกระทำของเขานั้นจะทำให้เพื่อนๆ ไม่พอใจและเกลียดเขาในที่สุด ถ้าเขาทำตัวดีๆ พุดจาเล่นกับเพื่อนๆ เพื่อนก็จะรักและยอมให้เขาเล่นด้วย เขาก็รับฟังด้วยดี ในเวลาที่ประเวศไม่อยู่ในชั้นเรียนครูบอกกับนักเรียนในชั้นให้เข้าใจในตัวประเวศว่าเป็นคนที่น่าสงสาร ให้ยอมรับเขาเป็นเพื่อน ยอมเล่น พุดจาด้วย และให้นักเรียนในชั้นอภัยในความเกรงของเขา จะเป็นการทำให้เขามีนิสัยดีขึ้น จากคำขอร้องของครู เด็กบางคนพยายามทำตัวเป็นเพื่อนกับประเวศ ซึ่งในกลุ่มเพื่อนดังกล่าว ประเวศก็จะทำตัวดีขึ้น แต่กับเพื่อนที่วางตัวเฉยๆกับเขา เขาก็ยังคงแสดงความเกรงอยู่เหมือนเดิม ครูประจำชั้นคิดว่าจะพยายามแก้ไขให้ประเวศเข้ากับเพื่อนทุกคนในชั้นให้ได้.

เด็กขาดเรียน, มาเรียนสาย

เด็กหญิงแก่ง้อย อายุ ๑๓ ปี นักเรียนชั้น ป.๖ เป็นลูกคนโตของพ่อแม่ มีน้อง ๓ คน อายุ ๘, ๘, และ ๒ ปีตามลำดับ ปิการามารามีอาชีพเป็นนักแสดงนาฏกนกริ ผลการเรียนของเด็กหญิงแก่ง้อยในชั้นที่ผ่านมา อยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมของเธอไม่มีอะไรผิดปกติ เข้ากับเพื่อนในชั้นเรียนได้ดี

ครูประจำชั้นเริ่มได้ความสนใจแก่ง้อย เพราะในปีที่เธอขาดเรียนบ่อย และถ้ามาเรียนก็มีมาสายเป็นประจำ ในการขาดเรียนนั้น เธอมีใบลาจากผู้ปกครองมาส่งทุกครั้ง แต่สิ่งที่เป็ปัญหาถือ เมื่อขาดเรียนบ่อยทำให้เรียนไม่ทัน สังเกตได้จากคะแนนในการทดสอบ เธอได้คะแนนต่ำมาก ครูเคยเรียกมาตักเตือน เธอก็ว่าที่ขาดเรียนนั้นเพราะจำเป็นจริงๆ คือพ่อแม่ต้องไปแสดงนาฏกนกริต่างจังหวัด ไปมีโกรดูแลน้องคนต้องอยู่ดูแล เมื่อปีที่แล้ว ยายมาอยู่ด้วย จึงไม่ต้องหยุดเรียน ตอนนี้ยายไปอยู่กับอาที่ต่างจังหวัด และที่มาเรียนสาย เพราะพ่อแม่ตื่นสาย เธอก็ต้องเป็นแทนหุงหาอาหารและทำงานบ้านบางอย่าง แล้วจึงมาโรงเรียน บางครั้งเธอก็ตื่นสายด้วย

สังเกตว่าการเรียนของแก่ง้อยตกต่ำลง แม้เธอจะจดงานจากเพื่อน ทุกครั้งที่ขาดเรียน แต่บางวิชาก็ไม่เข้าใจ ครูก็คิดว่าถ้าแก่ง้อยยังต้องขาดเรียนบ่อยๆ เช่นนี้คงจะสอบตกแน่ๆ บ่ายวันหนึ่ง พ่อของแก่ง้อยมาที่โรงเรียน เพื่อขออนุญาตให้เธอกลับไปเฝ้าบ้าน ครูขอให้พ่อของแก่ง้อยคุยด้วยสักครู่ ซึ่งเจถึงเรื่องการขาดเรียนของแก่ง้อยและผลเสียที่จะตามมาให้ฟัง พ่อของแก่ง้อยบอกว่า เขาก็ไม่ยากให้ลูกขาดเรียน แต่อาชีพของเขาเป็นเช่นนี้ และเขาก็เอาใจใส่เกี่ยวกับการเรียนของแก่ง้อย อุปกรณ์การเรียนเขาซื้อให้ครบทุกอย่าง และเตือนให้แก่ง้อยทำการบ้านเสมอ ครูชี้แจงให้ฟังว่า ถึงจะมีอุปกรณ์แต่ถ้าขาดเรียนบ่อยๆ เรียนไม่ทัน ก็จะทำให้ผลการเรียนเสียไปได้ และถามว่า ไปก็จะหาคนมากอยุ่ดูแลบ้านและน้องๆ ของแก่ง้อยบ้างหรือ เขาบอกว่าเคยกิดเหมือนกัน แต่แม่ของแก่ง้อยไม่เห็นด้วย บอกว่าสมัยนี้หาคนที่ไว้ใจได้ยากกลัวว่าไปต่างจังหวัดแล้วจะก่อภัยเป็นกังวลถึงบ้าน เลยไม่หาคนมาดูแล เห็นว่าแก่ง้อยก็โตพอจะดูแลได้ ก่อนกลับไป พ่อของแก่ง้อยบอกว่า จะพยายามให้แก่ง้อยขาดเรียนน้อยลง และมาโรงเรียนให้เข้าชั้น ถ้ามีปัญหาอะไรจะมาคุยกับครูใหม่

แต่หลังจากนั้น แกงค้อยยังคงมาโรงเรียนสายบ่อยๆ และขาดเรียนเหมือนเดิม ในเดือนหนึ่งๆ แกงค้อยจะต่องขาดเรียนอย่างน้อย ๓ วัน ครูเป็นห่วงว่า นอกจากผลการเรียนจะไม่ดีแล้ว เวลาเรียนจะไม่พอด้วย ถ้าเวลาเรียนไม่พอ แกงค้อยจะไม่มีสิทธิ์เข้าสอบไล่ปลายปี.

เด็กขาดเรียน

ภารทีเป็นครูฝึกสอนในชั้น ป.๕ฯ ตลอดเวลาที่ฝึกสอน ภารทีรู้สึกว่าการเด็กหญิงสุภาขาดเรียนบ่อยมาก อาทิตย์หนึ่งๆต้องขาดเรียนอย่างน้อย ๒ วัน บางครั้งสุภาขาดเรียน ๑ สัปดาห์เต็มๆ ภารทีสอบถามนักเรียนในชั้นดูก็ไม่พบใครทราบ นักเรียนบางคนบอกว่าสุภาออกจากโรงเรียนแล้ว แต่อาทิตย์ต่อมาสุภาก็มาโรงเรียน และไม่พิจักหายลาครูตามเคย ภารทีจึงไต่ถามสุภามาพบ ภารทีสังเกตว่า สุภาสุภาเป็นเด็กหญิงรูปร่างเล็ก ผอม หน้าตาซีด ท่าทางซึมมาก เมื่อถามว่าทำไมจึงขาดเรียนบ่อย สุภาไม่ยอมตอบ เมื่อถูกซักถามมากขึ้นก็ร้องไห้ และบอกว่าน้องไม่สบายมาก ต้องอยู่ดูแลน้อง ภารทีจึงซักถามปัญหาเกี่ยวกับที่บ้าน ทราบว่าสุภามีพี่ชาย ๒ คน น้อง ๓ คน ชาย ๑ หญิง ๒คน พ่อแม่แยกกันอยู่เมื่อต้นปีนี้ และต่างก็ไปปีกรรยาและสามีใหม่ บ้าของสุภาซึ่งแต่งงานแล้วไม่มีลูก จึงรับสุภา กับพี่น้องทั้งหมดไปอยู่ด้วย บ้ามีอาชีพค้าขาย ไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่หลานๆ และบ้าเป็นกณดู หลานๆเกรงกลัวมาก สุภาบอกภารทีว่า ที่ขาดเรียนบ่อยๆนั้น เป็นเพราะไม่อยากมาเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน คิดว่าเพื่อนๆในชั้นไม่ชอบตน เพราะตนยากจน และมีปัญญเกี่ยวกับพ่อแม่

ภารทีจึงบอกว่าต่อไปนี้ถ้าเรียนวิชาใดไม่ทัน และไม่เข้าใจเรื่องอะไรให้มาถามครู เกี่ยวกับเรื่องการเงินก็จะพยายามช่วย ขอให้มาโรงเรียนทุกวัน อย่าขาดเรียนโดยไม่จำเป็น และภารทีก็นำเรื่องของสุภาไปเล่าให้ครูพี่เลี้ยงฟัง ขอให้ครูพี่เลี้ยงช่วยเหลือเกี่ยวกับเรื่องทุน ครูพี่เลี้ยงก็รับจะช่วย แต่ภารทีสังเกตว่า ในระยะต่อมาสุภาถึงปฏิบัติเหมือนเดิม คือขาดเรียนเสมอ เมื่อเรียนมาซักถาม ก็ได้รับคำตอบว่า ไม่อยากมาเรียน ไม่มีเพื่อน เพื่อนในชั้นรังเกียจเธอ ภารทีสังเกตดู ก็เห็นเพื่อนในชั้นวางตัวเป็นปรกติ สุภาเองเป็นฝ่ายที่ไม่ยอมเปิดโอกาสให้เพื่อนเข้ามาพูดคุย เล่นหัวด้วย จึงพยายามให้สุภาคมองดูตัวเองในเรื่องนี้ แต่สุภาไม่ยอมเข้าใจ คงยืนยันความคิดเดิมของตนเองว่า เพื่อนๆรังเกียจความยากจนและความเป็นอยู่ทางบ้านของเธอ และก็ยังงกขาดเรียนอยู่ต่อมา.

ภาคผนวก ข.

การแสดงบทบาท (Role-Playing)

การใช้การแสดงผลบทบาท

๑. การทำความเข้าใจเบื้องต้น รายละเอียด (Information)
ที่ผู้สอนต้องจัดให้นักศึกษา

- ก. ความหมายของการแสดงผลบทบาท
- ข. ความมุ่งหมายของการฝึกใช้วิธีการแสดงผลบทบาท
- ค. บทบาทที่นักศึกษาต้องแสดง (บางคนแสดงผลบทบาทของครู บางคนแสดงผลบทบาทของนักเรียน และบางคนเป็นผู้สังเกตการณ์)
- ง. การเตรียม ผู้สอนอธิบายถึงสถานการณ์ของบทบาทที่จะให้นักศึกษาแสดงให้แก่ทุกคนในชั้นให้เป็นอย่างดี ไม่ต้องเล่าถึงรายละเอียดซึ่งผู้แสดงผลบทบาทโดยเฉพาะเท่านั้นที่ควรรู้ เมื่ออธิบายแล้ว ผู้สอนก็จะให้นักศึกษาที่อาสาสมัคร รับแบบแสดงบทบาทซึ่งแต่ละคนแสดงไป (บทบาทของครูและบทบาทของนักเรียน) ในการแสดงผลบทบาทบางเรื่อง นักศึกษาทุกคนในชั้นต้องแสดงด้วย

เมื่อผู้สอนมอบบทบาทให้แก่นักศึกษาที่จะแสดงแล้ว ก็กำหนดเวลาให้เขาได้อ่าน ทำความเข้าใจกับบทบาทที่เขาจะแสดงแล้วลงมือแสดง ผู้ที่ไม่ได้แสดงจะเป็นผู้สังเกตการณ์ เมื่อดูการแสดงผลบทบาทจบลงแล้ว ผู้สังเกตการณ์จะต้องเขียนตอบคำถามต่อไปนี้

- ก. ท่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้แสดง เป็นครูอย่างไร
 - ข. ถ้าท่านได้รับบทบาทเป็นครู ท่านจะปฏิบัติอย่างไร
 - ค. บทบาทที่ครูแสดงนั้นมีคอนโคือเป็นจุดเด่น คอนโคือเป็นจุดอ่อน
- เวลาที่ให้นักศึกษาเตรียมตัวนั้น ต้องยืดหยุ่นให้พอเพียงให้ผู้ได้รับบทบาทได้ศึกษาปัญหาให้เข้าใจโดยตลอด เพื่อให้เขาได้มีเวลาในการฝึกฝนวิธีการต่างๆ ในกรณีที่เขาจะต้องใจในการแสดงผลบทบาทนั้น และในบทบาทเดียวกัน ผู้สอนอาจให้นักศึกษาคนอื่นๆ แสดงซ้ำอีกก็ได้

๓. การอภิปราย ภายหลังการแสดงผลจะมีการอภิปรายถึงการแสดงผลบทบาททั้งผู้แสดง ผู้สังเกตการณ์ และผู้สอน เขาจะช่วยเหลือกันวิเคราะห์ขบวนการของการแสดงผลบทบาท จากประสบการณ์ที่ได้รับ นักศึกษาจะนำตัวอย่างและแบบของพฤติกรรมและการแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนได้

ลำดับเรื่องของการแสดงบทบาท

เรื่อง	หน้า
เด็กเกเร	(๓๕)
เด็กเกเร	(๓๖)
เด็กก่อกวนชั้นเรียน	(๓๗)
เด็กอวดดี	(๓๘)
เด็กไม่เคารพครู	(๓๙)
เด็กอิจฉาเพื่อน	(๔๐)
เด็กทำตัวเป็นจุดเด่น	(๔๑)
เด็กผูกพยาบาท	(๔๒)
เด็กขากเรียน, มาเรียนสาย	(๔๓)
เด็กมาเรียนสาย	(๔๔)
เด็กหนีเรียน	(๔๕)
เด็กหลับในเวลาเรียน	(๔๖)
เด็กไม่ยอมพูดกับครู	(๔๗)
เด็กหัวงานช้า	(๔๘)
เด็กเรียนอ่อน	(๔๙)
เด็กสักขโมย, ขโมย	(๕๐)
เด็กติดยาเสพติด	(๕๑)
เด็กพูดติดอ่าง	(๕๒)
เด็กสนใจครู	(๕๓)
เด็กทำตัวเป็นกะเทย	(๕๔)

เก็กเกเร

บทบาทของครู

คุณเป็นครูประจำชั้นประถมปีที่ ๕. เก็กชายกิจจา เป็นนักเรียนในชั้นนี้ เขาชอบรังแกเพื่อนไม่ว่าจะทำอะไร เขาจะต้องทำตัวให้เกินกว่าเพื่อนๆ เสมอ เพื่อสนองความต้องการของเขา คุณจึงต้องบังคับให้เขาเป็นหัวหน้าชั้น วันหนึ่งมีนักเรียนไปยื่นมาฟ้องคุณว่า ลูกกิจจาเตะต้อย และโยนกระเป๋าสั่งออกนอกหน้าต่าง คุณเรียกกิจจามาถามว่าทำไมทำเช่นนั้น เสียงของคุณที่ถามค่อนข้างจะเกร็ง เก็กก็ตอบว่า "ก็ครูให้ผมเป็นหัวหน้าทำไมล่ะ"

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อกิจจา เป็นนักเรียนชั้นป.๕ คุณเป็นลูกคนที่ ๓ ของพ่อแม่ในจำนวนพี่น้อง ๕ คน คุณรู้สึกว่าคุณไม่เคยได้รับความสนใจจากใครเลย คุณจึงพยายามทำตัวให้เป็นจุดเด่น เพื่อให้ใครๆ จะสนใจคุณ ที่โรงเรียน คุณพยายามทำตัวเป็นหัวหน้าเสมอ เมื่อครูประจำชั้นตั้งให้คุณเป็นหัวหน้าชั้น คุณก็พยายามทำหน้าที่ของคุณอย่างเต็มที่ คุณต้องการให้นักเรียนในชั้นเชื่อฟังคุณในฐานะที่คุณเป็นหัวหน้า วันหนึ่งมีนักเรียนในชั้นส่งเสียงดัง ในขณะที่ครูไม่อยู่ คุณจึงห้ามแค่เขาเพียงคุณ คุณไม่พอใจที่จะต้อย และเอากระเป๋าสั่งของเขาโยนออกนอกหน้าต่างๆ นักเรียนผู้นั้นไปฟ้องครูประจำชั้น ครูเรียกคุณไปถามว่าทำไมถึงทำเช่นนั้น คุณรู้สึกว่าคุณถามเป็นเชิงคำทนาย จึงตอบด้วยความน้อยใจว่า "ก็ครูให้ผมเป็นหัวหน้าทำไมล่ะ"

เด็กเกเร

บทบาทของครู

คุณเป็นครูฝึกสอนในชั้นประถมปีที่ ๓ ครูพี่เลี้ยงมอบอำนาจในการปกครองชั้นให้แก่คุณอย่างเต็มที่ ในชั้นของคุณ เด็กชายใหญ่ เป็นผู้สร้างความหนักใจให้แก่คุณมากที่สุด คุณจะต้องมีเรื่องตักเตือนเด็กชายใหญ่ทุกวัน เนื่องมาจากการรังแกเพื่อน ไม่ตั้งใจเรียน แอ้งตัวดกปรก และพูดหยาบคาย แต่เขาก็มีใจหาตัวให้ก็ขึ้นเลย วันหนึ่งขณะที่คุณกำลังสอนอยู่ เด็กชายใหญ่แย่งดินสอของเพื่อนมาเขียน เพื่อนไม่ยอมให้ เขาจึงก่าและดุกขึ้นเตะเพื่อนคนนั้นจนตกจากเก้าอี้ คุณเรียกเด็กชายใหญ่ออกมา ดู และใช้ไม้บรรทัดตี ๑ ครั้ง เด็กชายใหญ่มองหน้าคุณอย่างโกรธแค้น ก่าคุณด้วยถ้อยคำหยาบคาย และใช้มือตีคุณ ๑ ครั้ง

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อเด็กชายใหญ่ อาศัยอยู่กับป้า พ่อแม่หย่ากัน ไปมีภรรยาและสามีใหม่ ตั้งแต่คุณยังเล็กๆ อยู่ คุณคิดว่าไม่ได้รับความรักจากป้าหรือใครๆ เลยในโลกนี้ คุณเห็นทุกคนในโลกไม่เป็นมิตรกับคุณ แม่แกป้า เพราะป้าก็ดูและตีคุณเสมอ ที่โรงเรียน คุณไม่ชอบใครเลย แม้แต่ครู - ถ้าผู้ใดทำให้คุณไม่พอใจคุณจะก่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย หรือทำร้ายเขาทันที เพราะคุณเชื่อว่าเขาทำตัวเป็นศัตรูกับคุณ วันหนึ่ง ขณะที่ครูกำลังสอน คุณเอาดินสอของคุณกกลงกับโต๊ะเรียน แอ้งดินสอจึงหัก คุณเห็นเพื่อนที่นั่งข้างหลังมีดินสอ ๒ แท่ง คุณจึงหยิบมาแท่งหนึ่งเพื่อจะเอามาเขียน แต่เพื่อนคนนั้นแย่งคืนไป คุณไม่พอใจจึงก่า และดุกขึ้นเตะเพื่อนคนนั้นอย่างแรง จนเพื่อนตกจากเก้าอี้ ครู(ฝึกสอน)เรียกคุณออกไปดู และเอาไม้บรรทัดตี ๑ ครั้ง คุณไม่พอใจที่ครูไม่ถามถึงสาเหตุก่อน คุณจึงก่าครูและตีคืนไป ๑ ครั้ง

เด็กก่อกวนชั้นเรียน

บทบาทของครู

คุณเป็นครูฝึกสอนในชั้นประถมปีที่ ๖ ในขณะที่คุณกำลังสอนวิชาประวัติศาสตร์ อยู่ คุณสังเกตเห็นว่าเด็กชายแก้ว ซึ่งนั่งโต๊ะแถวหลังสุดของชั้น ไม่สนใจในบทเรียนที่คุณสอน ก็มลงเอาไม้บรรทัดแหย่เข้าเพื่อนที่นั่งข้างหน้า แต่เพื่อนไม่โต้ตอบ คุณยังได้จัดการประการใด ทำการสวนต่อไป เมื่อคุณให้นักเรียนจดงานจากกระดานลงในสมุด เด็กชายแก้วไม่จด เขย่าเก้าอี้เพื่อนที่นั่งข้างหน้า เมื่อเพื่อนไม่ยุ่งด้วย เด็กชายแก้ว ก็เอาไม้บรรทัดเคาะศีรษะเพื่อนโดยแรง คุณเห็นว่าเด็กชายแก้ว มีได้มีความเกรงกลัวว่ามีครูอยู่ข้างหลัง คุณจึงเรียกเด็กชายแก้วออกมาหน้าชั้น

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อเด็กชายแก้ว เรียนอยู่ชั้น ป. ๖ การเรียนของคุณอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะวิชาประวัติศาสตร์ เพราะบิดาของคุณเป็นครูสอนวิชาประวัติศาสตร์อยู่ในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง ในชั้นของคุณมีครูฝึกสอนมาสอนวิชาประวัติศาสตร์ บทเรียนที่ครูสอนในแต่ละชั่วโมงนั้น เป็นสิ่งที่คุณรู้อยู่แล้วเกือบทั้งสิ้น คุณจึงไม่สนใจฟังสิ่งที่ครูสอน และคุณก็ไม่รู้จะทำอะไร จึงเอาไม้บรรทัดแหย่เพื่อนที่นั่งข้างหน้าบ้าง เขย่าเก้าอี้เพื่อนบ้าง แก่เพื่อนที่คุณแหย่ก็ทำเฉย คุณจึงเอาไม้บรรทัดตีศีรษะเพื่อนโดยแรง เพื่อจะรู้ว่า เขายังนั่งเฉยอยู่ต่อไปหรือไม่ ครูฝึกสอนเห็นการกระทำของคุณ และเรียกคุณออกไปหน้าชั้น

เด็กอวกาศ

บทบาทของครู

คุณเป็นครูฝึกสอนในชั้น ป. ๙ ในชั่วโมงแรกของการสอน คุณสอนวิชาภาษาไทย คุณมีแผนภูมิคำที่มักเขียนผิดมาแสดงให้เด็กดู ตั้งแต่นั้นชั่วโมงคุณสังเกตเห็นว่าเด็กชายรัฐ ซึ่งนั่งโต๊ะแถวหน้าสุดนั่งทำหน้าและท่าทางล้อเลียนคุณ เมื่อคุณเรียกให้เขาคำถาม เขาก็ลุกขึ้นยืนตอบ เพื่อตอบแล้วเขาก็ยกมือ และพูดว่า "น่าจะถามเด็ก ป. ๔ มากกว่า" คุณเห็นว่าเขาคอบถุก และเป็นชั่วโมงแรกของการสอน จึงมิได้ดู หรือว่ากล่าวแต่ประการใด รัฐนั่งลง มองการสอนของคุณด้วยท่าทางที่ไม่เชื่อถือ บางครั้งก็หันไปพยักหน้า ทำท่าทางมูบไ้กับเพื่อนที่นั่งข้างหลัง เมื่อถึงตอนที่คุณจะให้เอาแผนภูมิติดบนกระดานคำ คุณเอาคินน้ำมันที่จะใช้ติดแผนภูมิขึ้นมาวางไว้บนโต๊ะ หันไปเอาแผนภูมิวางทับกับกระดานคำ คุณได้ยินเสียงนักเรียนในชั้นหัวเราะ เมื่อหันกลับมาจะหยิบคินน้ำมัน ปรากฏว่าหายไปเสียแล้ว คุณเห็นรัฐกำลังนั่งปั้นคินน้ำมันเล่นอยู่ คุณทราบทันทีว่า เขาต้องหยิบไปขณะที่คุณหันหลังให้ฉัน คุณจึงเรียกรัฐออกมาหน้าชั้น

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อรัฐ เป็นนักเรียนชั้น ป. ๙ ในเทอมนี้ วิชาภาษาไทยมีครูฝึกสอนเป็นผู้สอน คุณต้องการเรียนวิชานี้กับครูคนเก่า เพราะสอนสนุก คุณจึงไม่พอใจที่ครูฝึกสอนจะมาสอน ในชั่วโมงแรกที่ครูเข้าฝึกสอน คุณจึงทำท่าทางต่างๆ ล้อเลียนให้ครูฝึกสอนรู้ว่าคุณไม่ต้องการเรียนวิชานี้กับเขา แต่ครูฝึกสอนกลับไม่สนใจในท่าทางของคุณ เรียกให้คุณตอบคำถาม คุณก็ตอบได้ และพูดประชดว่า "น่าจะถามเด็ก ป. ๔ มากกว่า" เพราะคุณคิดว่าคำถามนั้นง่ายไปสำหรับคุณ ครูฝึกสอนก็ไม่ว่าอะไร เมื่อครูจะให้เอาแผนภูมิขึ้นมาติด คุณจึงหยิบคินน้ำมันที่จะใช้ติดแผนภูมิที่ครูวางไว้บนโต๊ะ เมื่อครูหันหลังให้ฉันเรียนเพื่อติดแผนภูมิ และเอามาปั้นเล่น ครูหันมาเห็นจึงเรียกคุณออกไปหน้าชั้น

เด็กไม่เคารพครู

บทบาทของครู

คุณเป็นครูฝึกสอนในชั้น ป. ๔ ในการสอน คุณให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนทุกคน คุณไม่เคยดุหรือทำโทษนักเรียนเลย วันหนึ่ง ขณะที่คุณกำลังสอน และหันไปเขียนกระดานดำอยู่ เด็กชายวิเชียรก็วิ่งออกมาตีกันคุณ ๑ ครั้ง แล้ววิ่งไปนั่งที่นักเรียนในชั้นทุกคนหัวเราะ วิเชียรก็หัวเราะก๊วย

บทบาทของนักเรียน

คุณเชื่อเด็กชายวิเชียร เป็นนักเรียนชั้น ป. ๔ มีครูฝึกสอนมาสอนในชั้นของคุณ ครูฝึกสอนใจดีมาก ไม่เคยดุหรือตีนักเรียนเลย ครูชอบเข้าหาพูดคุยเสมอ คุณเองก็มีนิสัยชอบเข้าหาเพื่อน และนี่ก็อยากเข้าหาครูฝึกสอนเหมือนกันแต่ยังไม่มีโอกาสเหมาะ วันหนึ่งขณะที่ครูกำลังหันไปเขียนกระดาน คุณฝึกสนุกขึ้นมา จึงวิ่งออกไปตีกันครู ๑ ครั้ง แล้ว วิ่งกลับไปนั่งที่เดิม เพื่อนๆ ของคุณหัวเราะการกระทำของคุณ คุณก็หัวเราะก๊วย.

เด็กอัจฉริยะ

บทบาทของครู

คุณเป็นครูสอนวิชาวาดเขียนชั้นป. ๕ ค.ศ. การราสนใจในวิชาที่คุณสอนมาก ในเวลาที่คุณให้วาดภาพ ระบายสี การวาดภาพวาดมาให้คุณดูทุกครั้งจะมีผลการวาดเขียนของการวาดอยู่ในระดับปานกลาง ชั่วโมงหนึ่งคุณได้นักเรียนวาดภาพเหมือนโดยให้วาดแจกันดอกไม้วางอยู่บนโต๊ะ การนำภาพที่วาดมาให้คุณดูบ่อยๆตามเคย คุณดูการวาดของนักเรียนในชั้น เห็นภาพที่เด็กหญิงคนหนึ่งวาด จักว่าอยู่ในขั้นสวย คุณจึงพูดชมกัๆ เมื่อคุณเห็นครูเด็กอื่น การไปดูภาพของเด็กที่คุณชม แล้วเอาดินสอขีดลงบนภาพที่เด็กหญิงผู้นั้นวาด จนดูสกปรก แล้วบอกว่าไม่เห็นสวยเลย

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อค.ศ. การา เรียนอยู่ชั้นป. ๕ ในจำนวนครูทั้งหมดยกคุณชอบการวาดเขียนมากที่สุด คุณพยายามให้ครูวาดเขียนสนใจคุณ เช่นเอาภาพวาดไปให้ครูดูบ่อยๆ พยายามวาดภาพให้สวยที่สุด คุณไม่ต้องการให้ครูวาดเขียนสนใจใครมากกว่าคุณ ในชั่วโมงหนึ่งครูได้วาดภาพแจกันใส่ดอกไม้ ซึ่งครูนำของจริงมาวางไว้ให้คุณพยายามวาดอย่างสุดฝีมือและนำไปให้ครูดูบ่อยๆ ครูก็ดูแต่ไปได้ว่าอย่างไร แต่เมื่อครูไปดูภาพของเพื่อนคนอื่นๆในชั้น และชมภาพที่วาดว่าสวย คุณไม่ชอบที่ครูชมพรรณา เมื่อครูเดินเลยโต๊ะบรรดาไป คุณจึงดูไปดูภาพที่บรรดาวาด เห็นว่าสวยจริง คุณจึงเอาดินสอขีดบนภาพของบรรดา และพูดกัๆเพื่อให้เพื่อนคนอื่นๆได้ยินว่า ไม่เห็นสวยเลย

เด็กทำตัวเป็นลูกเล่น

บทบาทของครู

คุณเป็นครูฝึกสอนในชั้นป. ๓ ในชั้นของคุณมีก.ญ. อุบล อายุ ๑๐ ปี เป็นผู้
ที่สนใจในตัวคุณมาก เข้ามาพูดคุยกับคุณเสมอ คุณสังเกตได้ว่าเป็นเด็กที่ตามใจตัวเอง
มากและทำตัวสนิทสนมกับคุณ เจนเกินกว่าเด็กอื่นๆ เช่นนำของมาให้ดู ชวนคุณไปเที่ยวบ้าน
แล้วเลี้ยงอาหารจนคุณรู้จักคุ้นเคยกับพ่อแม่ของอุบล ในชั่วโมงที่คุณสอนอุบลตั้งใจเรียนดีมาก
แต่ถ้าอุบลทำงานผิด คุณให้ทำใหม่ อุบลจะไม่พอใจ มันเซิบเซิม วันหนึ่งในชั่วโมงพักไทย
อุบล ได้คุยกับเพื่อน และกล่าวก๊วยก๊วยพูดหยามกาย คุณบอกให้หยุด และดูทั้งสองคน
รู้ว่าถ้าไม่หยุดจะทำโทษ พอรุ่งขึ้น คุณตรวจสมุดงาน พบสมุดอุบลเขียนก๊วยหยาม คำคุณ
และคำเพื่อนที่ทะเลาะก๊วยเขี้ยววัน ในวันนี้อุบลมาโรงเรียนแต่ไม่ยอมเข้าชั้นเรียน

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่ออุบลเรียนชั้นป. ๓ อายุ ๑๐ ปี ในชั้นของคุณมีครูมาฝึกสอน คุณชอบให้
ผู้อื่นสนใจในตัวคุณ จึงทำตัวสนิทสนมกับครูฝึกสอน เข้าไปพูดคุยด้วย เกยหน้าขนม กอกไม้มา
ให้ครูฝึกสอน เกยชวนครูไปเที่ยวบ้าน จนคุ้นเคยเป็นอย่างดี คุณคิดว่าครูฝึกสอนต้องรักและ
สนใจคุณ ไม่กล้าคุณหรือทำโทษคุณ ถ้าคุณทำผิดและถูกครูฝึกสอนตำหนิคุณจะไม่พอใจ
วันหนึ่งในชั่วโมงพักไทย เพื่อนที่นั่งข้างๆคุณไม่ได้มาสมุดพักไทยมาคุณจะฟ้องครูฝึกสอน
จึงขัดใจกันและทะเลาะกันอย่างรุนแรง ทั้งคุณและเพื่อนถูกครูฝึกสอนดุและว่าจะทำโทษ
คุณไม่พอใจมากที่ครูฝึกสอนไม่เอาใจคุณ คุณอย่างไม่วัหน้ารวมกับความไม่พอใจที่ครูฝึกสอน
เคยตำหนิว่าคุณทำเลขผิดมาก คุณจึงเขียนกล่าวครูฝึกสอนและคำเพื่อนที่ทะเลาะกับคุณลงใน
สมุดพักไทยและส่งสมุดให้ครูตรวจ วันรุ่งขึ้นคุณรู้สึกกลัวความผิด เมื่อคุณมาโรงเรียน
จึงไม่กล้าเข้าชั้นเรียน

เก็กพุดหยาบกาย

บทบาทของครู

คุณเป็นครูฝึกสอนในชั้นประถมปีที่ ๑ มะยมเป็นนักเรียนที่ถูกลึกกว่าปากจัดที่สุด เพราะคุณจะได้ยินมะยมคำเพื่อนในชั้นเดียวกันทุกวัน ไม่ว่าใครทำให้มะยมไม่พอใจแม้แต่เพียงนิดเดียว เธอจะคำออกมาทันที ในการพูดกับคุณ มะยมก็พูดด้วยเสียงหัวเราะวันหนึ่ง คุณเรียกให้มะยมตอบคำถาม มะยมตอบ แต่คุณได้ยินไม่ชัด จึงให้พูดตอบอีกครั้งหนึ่ง มะยมบ่นกับเพื่อนข้างๆซึ่งคุณได้ยินว่า "หูตึงฉิบหายเลย" คุณจึงถามมะยมว่า พูดกับเพื่อนว่าอย่างไร

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อมะยม เป็นนักเรียนชั้น ป. ๑ พ่อมีอาชีพขับสามล้อเครื่อง แม่ขายของอยู่ในตลาด ตั้งแต่คุณโตขึ้นมา ได้ยินพ่อแม่ก้ากันเสมอ บางครั้งแม่การหยอกล้อกันก็แทรกคำคำไว้อภัย เพื่อนเล่นของคุณซึ่งเป็นลูกแม่ก้าในตลาดด้วยกัน ก็พูดกันด้วยภาษาหยาบกาย แต่คุณเห็นว่าเป็นสิ่งธรรมดา พ่อแม่พูดกับคุณด้วยถ้อยคำไม่ไพเราะ คุณก็พูดกับพ่อแม่ด้วยถ้อยคำไม่ไพเราะเช่นกัน เมื่อมาโรงเรียน คุณพูดกับเพื่อนๆด้วยคำพูดที่เก๋ขิ้น วันหนึ่งครูเรียกให้คุณตอบคำถาม คุณตอบแล้ว แต่ครูไม่ได้ยินให้พูดตอบอีกครั้ง คุณจึงบ่นกับเพื่อนข้างๆว่า "หูตึงฉิบหายเลย" ครูถามคุณว่า คุณพูดกับเพื่อนว่าอย่างไร

เด็กชายเรียน, มาเรียนสาย

บทบาทของครู

คุณเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ สุน เป็นนักเรียนคนเดียวที่เรียนช้าชั้น เขาขาดเรียนเสมอ และถ้ามาเรียนก็มักเข้าห้องเรียนสาย บางครั้งมาตอนเช้า ตอนบ่ายหายไป ในเวลาเรียนเขาไม่ตั้งใจเรียน เหม่อลอย ไม่ค่อยทำงานที่ครูสั่ง คุณทราบจากนักเรียนในชั้นว่า ที่เขาขาดเรียน มาสาย หรือหายไปในตอนบ่ายนั้น เขาไปตีปิงปองอยู่ที่วัดใกล้ๆ โรงเรียน เมื่อสุนมาโรงเรียน คุณจึงเรียกเขามาสอบถามถึง การไม่มาโรงเรียนของเขา แต่สุนนิ่งไม่ตอบคำถามของคุณ

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อสุน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ คุณสอบตก และเรียนช้าชั้น ใน ชั้นเรียนคุณไม่มีเพื่อนเลย เพื่อนของคุณจบชั้น ป.๔ ไปหมดแล้ว คุณชอบการตีปิงปอง เป็นชีวิตจิตใจ คุณเบื่อการเรียน เพราะเคยเรียนมาแล้ว เพื่อนของคุณที่อยู่วัดใกล้ๆ โรงเรียนชวนคุณไปตีปิงปองที่วัดเสมอ บางวันคุณขาดเรียนเพื่อไปตีปิงปองกับเพื่อน เมื่อคุณมาเรียนหนังสือ ขณะที่ครูกำลังสอน คุณมักจะกิดถึงโต๊ะปิงปอง จนบางวันคุณต้อง หนีเรียนในตอนบ่าย ไปตีปิงปอง วันหนึ่ง ครูประจำชั้นเรียกคุณไปพบ ชักถามคุณ เกี่ยวกับเรื่องการขาดเรียนและหนีเรียนของคุณ คุณบอกเล่าบอกความจริงว่า คุณเบื่อการเรียนช้าๆ เพื่อสภาพของห้องเรียน คุณชอบการตีปิงปองมากกว่าการเรียน เพราะ กลัวว่าครูจะโกรธ คุณนึกไม่ออกว่า จะตอบคำถามของครูอย่างไรดี จึงนั่งอยู่

เด็กมาเรียนสาย

บทบาทของครู

คุณเป็นครูฝึกสอนในชั้นประถมปีที่ ๕ เมื่อคุณสอนมาได้ ๓ อาทิตย์ คุณสังเกตเห็นว่า เด็กหญิงกำไร ไม่เคยมาทันโรงเรียนเช้าเลย อย่างเร็วที่สุดก็มาหลังจากครูสอนไปแล้วประมาณครึ่งชั่วโมง บางวันก็สายกว่านั้น ในเวลาเรียน กำไรพยายามอย่างเต็มที่ที่จะตั้งใจเรียน แต่เธอมักจะหลับเผลอๆ คุณเคยเตือนกำไรให้มาโรงเรียนเช้ากว่าที่เป็นอยู่ เธอก็รับคำ แต่ก็ยังมาสายเหมือนเดิม สมุดจดงานของกำไรไม่เรียบร้อย มีหลายวิชาอยู่ในเล่มเดียวกัน และจดงานไม่ทันบางวิชา นอกจากนั้น คุณยังสังเกตเห็นว่า กำไรไม่ชอบเล่นหรือคุยกับเพื่อนๆ ในชั้น ไม่มีความร่าเริงเหมือนเด็กหญิงในวัยเดียวกัน คุณคิดว่าน่าจะมีทางช่วยเหลือกำไรได้ คุณจึงเรียกกำไรมาพบ

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อเด็กหญิงกำไร เรียนอยู่ชั้นป. ๕ เหมอนี้ มีครูฝึกสอนมาสอนในชั้นของคุณ คุณชอบครูฝึกสอนจึงพยายามตั้งใจเรียน แต่คุณมีปัญหาอยู่ว่า คุณเป็นลูกคนโตของพ่อแม่ซึ่งขายของอยู่ที่ตลาด ก่อนเข้าคุณมีหน้าที่นำอาหารไปส่งให้พ่อแม่ในตลาด ซึ่งอยู่ไกลจากบ้านพอสมควร บางครั้งก็ช่วยพ่อแม่จัดของที่จะขาย แล้วจึงไปโรงเรียน

ทำให้คุณไปโรงเรียนไม่ทันทุกวัน แม้บางวันคุณจะรีบอย่างที่สุดก็ตาม กลางคืนบางครั้งรถนำของมาส่ง คุณต้องช่วยพ่อแม่นับของจนดึก ทำให้ต้องมานั่งหลับในห้องเรียน ครูฝึกสอนเคยเตือนคุณเรื่องมาโรงเรียนสาย คุณก็รับว่าจะพยายามมาแต่เช้า แต่ไม่สำเร็จ บางวันคุณรีบไปโรงเรียน ไม่มีเวลาตรวจทานตารางเรียน คุณจึงลืมสมุดจดงานบางวิชา หรือนำสมุดผิดไปบ้าง คุณจึงต้องวุ่นวายปะปนกัน บางวิชาก็จดไม่ทัน แต่คุณไม่กล้ายื่นของเพื่อน เพราะคุณไม่สนิทกับเพื่อนคนใดเลย คุณมีความคิดว่าคุณเป็นพี่คนโต ต้องทำตัวเป็นตัวอย่างของน้องๆ คุณจึงพยายามวางตัวเป็นผู้ใหญ่ ไม่เล่นสนุกสนานกับเพื่อนๆ ในชั้นวันหนึ่ง คุณมาโรงเรียนสายตามเคย ครูฝึกสอนเรียกคุณไปพบ

เด็กหนีเรียน

บทบาทของครู

คุณเป็นครูประจำชั้นประถมปีที่ ๖ ในชั้นของคุณ สุระเป็นนักเรียนที่ตัวโตที่สุด ในตอนบ่ายเขาบักจะหายไปจากชั้นเรียนในสองชั่วโมงสุดท้ายเสมอ เคยมีนักเรียนในชั้นบอกคุณว่าเขาแอบไปสูบบุหรี่ แต่คุณไม่เชื่อ เมื่อเขาหายไปจากห้องเรียนบ่อยครั้งเข้า คุณรู้สึกเป็นห่วง วันหนึ่งคุณจึงเรียกเขามาพบ

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อสุระ เป็นนักเรียนชั้นป.๖ คุณรู้ว่าคุณตัวโตที่สุดในชั้นเรียน คุณเกิดบ่มก้วยในเรื่องนี้มาก คุณจึงไม่คบเพื่อนที่อยู่ในชั้นเดียวกัน เพราะทุกคนตัวเล็กกว่าคุณ บ้านของคุณอยู่ไวย่านสลัมแห่งหนึ่ง คุณมีเพื่อนที่อยู่ใกล้เคียงกับ ๓-๔ คน ตัวโตได้เปรียบกับคุณ เพื่อนพวกนี้ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือ ในตอนบ่ายๆของทุกวัน พวกเพื่อนกลุ่มนี้จะนัดกันไปสูบบุหรี่ที่บ้านของเพื่อนคนหนึ่ง คุณมักจะหนีเรียนไปร่วมด้วยเสมอๆ วันหนึ่งครูประจำชั้นเรียกคุณให้ไปพบ.

เด็กหัดขับในเวลาเรียน

บทบาทของครู

คุณเป็นครูฝึกสอนในชั้นป.๔ ในชั้นนี้ เด็กชายเอิบได้ชื่อว่าเป็นคาราหัดขับ ขณะที่ครูสอน เขาจะหัดขับเป็นประจำ วันหนึ่ง ในช่วงโมงภาษาไทย ครูเล่านิทานให้นักเรียนฟัง นักเรียนทุกคนสนุกสนาน และสนใจกับเรื่องที่ครูเล่าอย่างมาก แต่เอิบกลับนั่งหัดขับ คุณจึงเรียกเอิบให้ลุกขึ้นมาหน้าชั้น

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อเอิบ เป็นนักเรียนชั้น ป.๔ คุณเป็นลูกคนโตของพ่อแม่ มีน้อง ๔ คน บ้านคุณมีฐานะยากจน ในเวลากลางวัน คุณต้องออกไปวางเบ็ดกับพ่อ ตอนเช้าก็ต้องตื่นเข้ามิดไปดูปลาที่อุ้ดเบ็ด เพื่อแม่จะได้นำไปขายที่ตลาด ถ้าวันใดได้ปลามาก คุณจะนำข้าวมากินกลางวันที่โรงเรียนกับปลาย่าง ถ้าวันใดได้ปลาน้อยคุณจะออกหาหริอกกลางวัน กลางคืนคุณมีเวลาน้อยมาก กลางวันคุณจึงหัดขับในเวลาเรียนเสมอ วันหนึ่งในช่วงโมงภาษาไทย ครูเล่านิทานให้ฟัง คุณรู้สึกง่วงมากสุดที่จะฝืนได้จึงหัดขับไป คุณตกใจตื่นเมื่อครูเรียกและให้ออกไปหน้าชั้น

เด็กไม่ยอมพูดกับครู

บทนำของครู

คุณเป็นครูฝึกสอนนักเรียนชั้นอนุบาล ในระยะเวลาที่คุณสอน ๑ อาทิตย์ ค.ช. วิชาไม่พูด กับคุณเลย เวลเรียนก็นิ่งเฉย ในวันแรกๆคุณคิดว่านี่เป็นเพราะวิชา ยังไปเคยชินกับการมาโรงเรียน แต่เมื่อ เวลาผ่านไป วิชาก็ยังยังไม่ยอมพูด วันหนึ่ง คุณเรียกให้วิชาตอบคำถาม แต่วิชาไม่พูดและไม่มองหน้าคุณด้วย คุณจึงเดินไปใกล้ๆ แล้วจับตัววิชา วิชาสะบัดไม่ยอมให้คุณจับตัว

บทนำของนักเรียน

คุณชื่อค.ช. วิชาเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลและเป็นลูกคนสุดท้องของพ่อแม่ คุณไม่อยากมาโรงเรียนเลย คุณอยากอยู่บ้านกับแม่มากกว่า เมื่อคุณมาโรงเรียน คุณจึงไม่ยอมพูดจากับใคร ไม่ยอมทำอะไรทั้งสิ้นทั้งวันที่คุณอยู่โรงเรียนคุณรู้สึกว่ามีอารมณ์ ชื่นมื่น เพื่อนๆในห้องไม่มีใครถูกใจคุณเลย แต่ถ้าคุณไม่มาโรงเรียน คุณจะถูกคุณพ่อคุณ และทำโทษ คุณจึงต้องมาโรงเรียนทุกวัน วันหนึ่งครูเรียกให้คุณตอบคำถาม แต่ คุณไม่อยากพูดจึงไม่ตอบ ครูจึงเดินเข้ามาหาคุณ จับตัวคุณ คุณมีอารมณ์ไม่ดีจึง สะบัดไม่ยอม ให้ครูจับตัว .

เด็กทำงานช้า

บทบาทของครู

คุณเป็นครูฝึกสอนในชั้น ป.๔ ในสัปดาห์แรกของการฝึกสอน คุณสังเกตเห็นว่าเด็กชายมานะทำงานช้ากว่าทุกคนในชั้น โดยเฉพาะเมื่อได้จกวิชาที่ครูเขียนบนกระดานลงในสมุด มานะจะจกช้ามาก และเขียนผิดๆด้วย การอ่านหนังสือก็ไม่ค่อยคล่อง เมื่อคุณให้อ่าน เขียนหนังสือ หรือทำแบบฝึกหัด เขาจะทำหน้านี้น้ำคิ้วขมวด และทำงานช้า จนคุณรำคาญ ถ้าเขาทำแบบฝึกหัดหรือจกงานแล้วคุณไม่ยั้งดู เขาจะหยุดทำ เมื่อคุณถามว่าทำไมไม่ทำต่อ เขาจะไม่พูด ยิ้มเฉยอยู่ ในการทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ คุณเขียนโจทย์ลงในกระดาน ๑๐ ข้อ เมื่อหมดชั่วโมง ทุกคนในชั้นทำเสร็จทั้ง ๑๐ ข้อ แต่มานะเพิ่งทำเสร็จเพียง ๕ ข้อ คุณจึงเรียกเขามาพบ

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อมานะ เป็นนักเรียนชั้น ป.๔ ในนี้ที่คุณรู้สึกที่ว่า การมองดูสิ่งต่างๆ ของคุณ ไม่ค่อยชัดเจนนะ ในเวลาเรียนคุณมองตัวหนังสือที่ครูเขียนบนกระดานไม่ค่อยชัด ถ้าฟังดูสิ่งใดมากๆ จะปวดศีรษะ การจกงานหรือทำแบบฝึกหัด คุณทำได้ช้ามาก เพราะต้องใช้เวลาฟังดูตัวหนังสือนานกว่าปรกติ ถ้าคุณปวดศีรษะเพราะใช้สายตา คุณมักจะทำคิ้วขมวด เมื่อคุณทำแบบฝึกหัดหรือเขียนหนังสือ ถ้าครู มาดูคุณจะไม่กล้าเขียนต่อไป เพราะกลัวครูจะเห็นว่าคุณเขียนผิด คุณไม่กล้าบอกครูว่าคุณมองเห็นตัวหนังสือไม่ชัด เพราะถามปรกติกูเป็นกนชื้อาย

ในการทดสอบวิชาเลข ครูเขียนโจทย์เลขลงในกระดาน ๑๐ ข้อ คุณมองเห็นไม่ชัด จะถามเพื่อนก็ไม่กล้า จึงพยายามเง่งดูโจทย์เลขบนกระดาน เมื่อหมดชั่วโมง คุณทำเลขเสร็จเพียง ๔ ข้อ เมื่อครูเห็นเช่นนั้นจึงเรียกคุณไปพบ.

เด็กเรียนอ่อน

บทบาทของครู

คุณเป็นครูใหม่ประจำชั้น ป.๔ สุนี๊เป็นนักเรียนที่อายุมากที่สุดในชั้นของคุณ คืออายุ ๑๔ ปี นอกจากนั้นการเรียนยังอ่อนมาก สังเกตได้จากในเวลาเรียนเมื่อให้สุนี๊ตอบคำถาม เธอไม่เคยตอบได้เลย คำตอบที่ติดปากสุนี๊ก็คือ "หนูไม่ทราบค่ะ" และสุนี๊ไม่เคยพยายามจะคิดหาคำตอบที่ถูกต้องเลย งานที่ครูให้ทำ ไม่ว่าจะเป็นงานในชั้น หรือการบ้าน สุนี๊จะทำไม่ได้ แต่ไม่เคยถามคุณ คะแนนการทดสอบ เธอได้ต่ำกว่าเพื่อน สุนี๊มักลืมอุปกรณ์ในการเรียน เช่น หนังสืออ่านไทย สมุด ไม้บรรทัด จึงต้องอาศัยใช้ร่วมกับเพื่อน เธอมีนิสัยขี้ขลาด ในโอกาสที่ต้องอ่านหนังสือร่วมกับเพื่อน ยืมอุปกรณ์เพื่อนใช้ เป็นโอกาสให้เธอชวนเพื่อนคุย บางครั้งเธอคุยจนไม่สนใจบทเรียนที่ครูสอน ทำให้เรียนไม่รู้เรื่องยิ่งขึ้น ครูเคยเตือนเธอเสมอให้นำอุปกรณ์ในการเรียนมาให้ครบ และเลิกคุยในเวลาที่ครูสอน แต่เธอก็ไม่ดีขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้บ่อยครั้งคุณคิดว่าทำให้การเรียนของสุนี๊ล่าช้าลงเรื่อยๆ คุณจึงเรียกสุนี๊มาเพื่อพูดคุยถึงเรื่องความประพฤติของเธอ

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อสุนี๊ เป็นนักเรียนชั้น ป.๔ อายุของคุณ ๑๔ ปี ซึ่งมากกว่าทุกคนในชั้น คุณรู้สึกว่ามันเหนื่อยใจในบทเรียนที่ครูสอน เมื่อครูถาม คุณตอบไม่ทันได้ เพราะคิดไม่ออก บางครั้งครูอธิบายแบบฝึกหัด คุณเข้าใจ แต่พอจะทำแบบฝึกหัด คุณกลับลืมสิ่งที่ครูอธิบาย คุณไม่ยอมถามครู เพราะกลัวครูจะว่าตัวโตกว่าเพื่อนแล้วยังเรียนไม่รู้เรื่อง การทดสอบแต่ละครั้ง คุณได้คะแนนต่ำสุด แต่คุณรู้สึกว่าเป็นเรื่องธรรมดาเสียแล้ว คุณเป็นคนไม่ละเอียดลออนัก เมื่อมาโรงเรียนคุณไม่ค่อยได้ตรวจตราอุปกรณ์การเรียน ว่าครบถ้วนหรือไม่ จึงมักลืมอุปกรณ์การเรียน เช่น หนังสือ สมุด ไม้บรรทัด บ่อยๆ แต่คุณก็ไว้กับเพื่อนๆ ได้ คุณมีเรื่องต่างๆ ที่จะเล่าให้เพื่อนในชั้นฟังอยู่เสมอ บางครั้งในขณะที่ครูกำลังสอน คุณออกใจไม่ได้ที่จะเล่าเรื่องที่คุนนึกได้ให้เพื่อนฟัง จึงไม่ได้ฟังครูสอน ครูเตือนคุณบ่อยๆ แต่คุณก็แก้นิสัยของตัวเองไม่ได้ วันหนึ่ง ครูเรียกคุณไปพบที่ห้องฝึกครู .

เด็กลักขโมย พุกปก

บทบาทของครู

คุณเป็นครูสตรี ประจำชั้นประถมปีที่ ๒ ในปีการศึกษาใหม่นี้ คุณได้รับฟ้องจากนักเรียนในชั้นเรื่องของการหาย บ่อยที่สุด ของที่หายมักจะเป็น ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด และสมุด ที่ต่างๆ นักเรียนในชั้นสงสัยว่าวันดีเป็นคนเอาไป เพราะวันดีชอบหยิบของสิ่งเล็กๆ ของเพื่อนๆ เล่นเสมอ แต่ยังไม่มีหลักฐานใดแสดงว่า วันดีเป็นคนเอาไป คุณจึงยังสงสัยใคร่ใคร่ไม่ได้ วันดีเองก็เคยมาฟ้องคุณว่า ของเธอหายหลายครั้งเหมือนกัน วันหนึ่งคุณลืมกระเป๋าใส่เศษสตางค์ไว้ที่โต๊ะครูในห้องเรียน วันรุ่งขึ้นคุณมาดู ปรากฏว่าหายไปแล้ว ตามนักเรียนในชั้นไม่มีใครทราบ คุณเสียใจมากเพราะเพื่อนของคุณเข้ามาฝากจากต่างประเทศ ๒ วันต่อมา คุณเห็นเด็กหญิงคนหนึ่งถือกระเป๋าเหมือนกันของคุณที่หายไป จึงเรียกมาถาม ได้ความว่า ชื่อลลิตา เรียนอยู่ชั้น ป.๒ กระเป๋านั้น บ้องสาว ชื่อวันดีเรียนชั้น ป.๒ นำมาได้ บอกว่าเก็บได้ คุณจึงให้ลลิตาไปตามตัววันดีมาพบ และให้ลลิตาอยู่ไบนั่นด้วย.

บทบาทของนักเรียน (วันดี)

คุณชื่อวันดี เป็นนักเรียนชั้น ป.๒ คุณเป็นลูกคนที่ ๓ ของพ่อแม่ มีพี่สาวคนหนึ่ง ชื่อลลิตา เรียนอยู่ชั้น ป.๒ ในโรงเรียนเดียวกัน และมีน้องอีก ๒ คน คุณรู้สึกว่าคุณแม่ไม่ค่อยรักและสนใจคุณ คุณจึงพยายามหาตัวให้เป็นที่รักของพี่สาว โดยจะหาของสวยงามมาให้พี่สาวเสมอ โดยมากคุณจะใช้วิธีขโมยสิ่งของต่างๆ ของเพื่อนเมื่อเพื่อนเผลอ คุณคิดว่าพี่สาวอยู่คนเดียวคนเดียว คงไม่ทราบว่าคุณเอาของเหล่านั้นมาจากไหน และเพื่อนๆ ในชั้นก็คงไม่ทราบว่าวันดีเป็นคนเอาไป คุณไม่เคยถูกจับได้ว่าลักขโมย เมื่อเพื่อนๆ ฟังครูเรื่องของการหาย คุณก็ฟ้องกลับ เมื่อครูจะไต่ถามสงสัย วันหนึ่งในตอนเย็น เมื่อเพื่อนๆ กลับบ้านหมดแล้ว คุณเปิดลิ้นชักโต๊ะครู (คุณเคยแอบเปิดเสมอ) พบกระเป๋าสตางค์ใบหนึ่ง มีเศษสตางค์อยู่ ๒ บาท คุณเอาเศษสตางค์เก็บไว้ แล้ว

เอากระเป๋ามาให้พี่สาว บอกว่าเก็บไว้ริมถนนขณะเดินกลับบ้าน พี่สาวบอกว่ากระเป๋าสวย คุณก็มีความสุขมากที่พี่สาวชอบมัน รุ่งขึ้นครูประจำชั้นถามนักเรียนว่า ใครเห็นกระเป๋าใส่เศษสตางค์ของครูบ้าง แต่คุณเฉยเสีย เรื่องก็เงียบไป อีก ๒ วันต่อมา พี่สาวคุณมาตามตัวคุณไปพบครูประจำชั้น.

บทบาทของนักเรียน (ลัดดา)

คุณชื่อลัดดา เป็นนักเรียนชั้น ป.๖ คุณเป็นพี่คนโต มีน้อง ๓ คน น้องคนรองจากคุณชื่อวันดี เรียนอยู่ชั้น ป.๖ โรงเรียนเดียวกัน วันดีรักคุณมาก เคยนำดินล่อยางลบ ใบบรรทัด สวยๆ มาให้คุณใช้เสมอ บอกคุณว่า พี่เอให้บ้าง เก็บไว้บ้าง วันหนึ่ง วันดีนำกระเป๋าสตางค์มาให้คุณ บอกว่าเก็บไว้ริมถนน ขณะกลับจากโรงเรียน กระเป๋าใบนี้สวยถูกใจคุณมาก คุณจึงนำมาใช้ที่โรงเรียน หลังจากนั้น ๒ วัน ครูประจำชั้นของวันดีเข้ามาถามคุณว่า ได้กระเป๋ามาจากไหน คุณก็บอกตามตรงว่า น้องสาวเก็บได้และนำมาให้คุณ ครูให้คุณไปถามวันดีมาพบ .

เลิกติดยาเสพติด

บทบาทของครู

คุณ เป็นครูฝึกสอนในชั้น ป.๖ ชาตรีเป็นนักเรียนตัวโต และอายุมากที่สุด
ในชั้น เขาขาดเรียนเป็นประจำ ในชั้นเรียนเขาไม่มีเพื่อนสนิท หากเพื่อนไปเล่น
เข้าแถวเขา เขาจะไม่พอใจ ทำร้ายเพื่อนโดยการเตะ ต่อย คุ้ยเถกเถก เมื่อเขา
เตะ ต่อย เพื่อน แต่เขากลับมองหน้าคุณอย่างไม่พอใจ วันหนึ่ง คุณกำลังสอนอยู่
มีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นในชั้นเรียน นักเรียนที่นั่งใกล้ชาตรีทำท่าตกใจและเรียกคุณ คุณเดิน
ไปดู เห็นชาตรีกำลังเอาไม้กรีดแขนตัวเอง เมื่อเห็นคุณเดินไปดู เขามองคุณแล้วขม.

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อชาตรี เป็นนักเรียนชั้น ป.๖ คุณอายุมาก และตัวโตที่สุดในชั้น คุณ
ไม่มีเพื่อนสนิทในชั้นเรียน กลุ่มเพื่อนสนิทของคุณเรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง
คุณจะไปรวมกลุ่มกันเสมอ บางครั้งก็นักกันขาดเรียน ไปชุมนุมกันหน้าโรงภาพยนตร์ข้าง
ร้านกาแฟบ้าง คุณและเพื่อนๆในกลุ่มติดยาผงขาว ซึ่งเพื่อนคนหนึ่งเป็นผู้นำมา คุณรู้สึก
ว่ากินแล้วมีความสุข มองดูสิ่งต่างๆสวยงามไปหมด และรู้สึกว่า การเอามีดมากรีดแขน
ตัวเองให้เลือดไหลออกมานั้นสนุกก็ ถ้าไม่ได้กินยาไปแล้ว คุณจะรู้สึกเบื่อทุกสิ่งทุกอย่าง
หงุดหงิด ขณะที่อยู่ในชั้นเรียนบางครั้งคุณหงุดหงิด เมื่อเพื่อนๆมายุ่งด้วยคุณรำคาญ จึง
เตะ ต่อยเพื่อน วันหนึ่ง คุณกินยาผงขาวตอนเช้า คุณมีความสุข และอยากกรีดแขนตัวเอง
ขณะที่ครูฝึกสอนกำลังสอนอยู่หน้าชั้น คุณจึงเอามีดเหลาหินส้อมากรีดแขนคุณ เมื่อเลือดไหล
ออกมากคุณเห็นว่าเป็นภาพที่น่าดู เมื่อครูฝึกสอนเดินเข้ามาดูคุณ คุณจึงยิ้มกับเขา.

เก็กพุดทิกอ้าง

บทบาทของครู

คุณเป็นครูประจำชั้น ป.๓ ในชั้นของคุณ เก็กขายปรีชาพุดทิกอ้างอย่างมาก เพื่อนๆล้อเขาเสมอ เรียกชื่อเขาว่า "อ้าง" ความบกพร่องทางการพูดนี้ ทำให้ปรีชาใบ้ กล้าแสดงออก กลายเป็นคนขี้อาย คุณพยายามที่จะให้ปรีชาพูดได้ดีขึ้น จึงให้เขามีโอกาสพูดและอ่านกว้างๆ น้อยๆ แต่ไม่ค่อยได้ผล เพราะเมื่อปรีชาพูดหรืออ่าน เพื่อนๆก็กอยล้อ ปรีชาจะหยุดพูด หรืออ่าน แล้วนั่งลงทันที ในช่วงโงงอ่านไทย คุณให้ปรีชาอ่านออกเสียง ปรีชาก็ลุกขึ้นอ่านก๊วยเสียงเบาๆ และตะกุกตะกัก ตามลักษณะของกนกทิกอ้าง คุณบอกให้เขาอ่านดังขึ้น ปรีชาก็ยิ่งเพี้ยนการทิกอ้างยิ่งขึ้น เพื่อนในชั้นหัวเราะเสียงดัง และเลียนเสียงการอ่านของปรีชา ปรีชาว่างหนังสือที่อ่านลงพื้นห้อง แล้วร้องไห้วิ่งออกจากห้องไป

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อปรีชา เป็นนักเรียนชั้น ป.๓ คุณเป็นกนกพุดทิกอ้างมาตั้งแต่เด็ก ยิ่งถ้าครูให้อ่านหนังสือ หรือพูดโต้ตอบแล้ว คุณจะยิ่งทิกอ้าง เพื่อนในชั้นชอบล้อคุณ และเรียกคุณว่า "อ้าง" คุณไม่พอใจ แต่ไม่กล้าว่าเพื่อน เพราะกลัวจะยิ่งถูกล้อ เมื่อคุณถูกล้อในเวลาพูดหรืออ่านหนังสือ คุณจะหยุดพูดหรืออ่านทันที คุณเก็บความไม่พอใจที่ถูกล้อไว้เงียบๆ คุณพยายามแก้ปัญหาโดยไม่ยอมพูดถ้าไม่จำเป็น ในช่วงโงงอ่านไทย ครูให้คุณอ่านออกเสียง คุณเอาความทิกอ้างจึงอ่านก๊วยๆ ครูบอกให้คุณอ่านดังขึ้น คุณก็พยายามอ่านให้ดังขึ้น และพยายามไ้ชัดๆ แต่เพื่อนๆในชั้นหัวเราะและล้อเลียนการอ่านของคุณ คุณเกิดความไม่พอใจขึ้นมาอย่างรุนแรง ไม่สามารถยับยั้งอารมณ์ไว้ได้ จึงว่างหนังสือที่อ่านลงบนพื้นห้อง และร้องไห้วิ่งออกไปนอกห้อง เพื่อให้พ้นจากสภาพที่ทำให้คุณได้รับความสะเทือนใจ.

เด็กสนใจครู

บทบาทของครู

คุณเป็นครูฝึกสอน(ชาย) สอนในชั้น ป.๔ คุณสังเกตเห็นว่าในชั้นที่คุณฝึกสอน เด็กหญิงอุษาให้ความสนใจในตัวคุณมากเป็นพิเศษ และเธอพยายามทำตัวให้เป็นสาว เกินวัย ผักหน้านวล และหาปากบางๆ ค่อยๆ แต่คุณก็ไม่สนใจอุษาเป็นพิเศษกว่านักเรียนคนอื่นๆ ในชั้น อุษาเคยขอไปเที่ยวบ้านคุณ แต่คุณปฏิเสธ วันหนึ่ง อุษาชวนคุณให้ไปเที่ยวบ้านของเธอ คุณปฏิเสธตามเคย อุษาจึงพูดด้วยเสียงไม่พอใจว่า "ครูกลัวแฟนครูโกรธหรืออะ".

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่ออุษา เป็นนักเรียนชั้น ป.๔ พ่อของคุณเสียชีวิตตั้งแต่คุณยังเล็กๆ คุณอยู่กับแม่ ซึ่งเป็นพนักงานเสิร์ฟในบาร์แห่งหนึ่ง แม่ของคุณแต่งตัวเก่ง และมีเพื่อนชายหลายคน คุณชอบเอาเครื่องสำอางของแม่มาแต่งเสมอ คุณอยากโตเป็นสาวไวๆ จะได้แต่งตัวสวยๆ เหมือนแม่ คุณมีความสนใจผู้ชายหน้าตาดีๆ ในเทอมนี้ มีครูชายมาฝึกสอนในชั้นของคุณ คุณชอบครูผู้นี้มาก เพราะหน้าตาทำทางดี คุณพยายามทำตัวให้ครูสนใจ เช่นเข้าไปพูดคุยด้วยบ่อยๆ คุณเคยขอไปเที่ยวบ้านครู แต่ครูบอกว่าบ้านครูอยู่ไกลมาก คุณจึงไม่ได้ไป วันหนึ่งคุณเข้าไปคุยกับครูและชวนครูไปเที่ยวบ้านคุณครูปฏิเสธ คุณน้อยใจที่ครูไม่สนใจคุณเป็นพิเศษ จึงพูดประชดครูว่า "ครูกลัวแฟนครูโกรธหรืออะ".

เด็กทำตัวเป็นกระเทย

บทบาทของครู

คุณเป็นครูประจำชั้น ป.๓ เด็กหญิงจำปาเป็นนักเรียนที่แก่นแก้วที่สุดในชั้นของคุณ ชอบทำตัวเป็นผู้ชาย เช่น ตัดผมสั้นมาก มีท่าทางเดิน กำมือเหมือนเด็กชาย วันหนึ่ง จำปาเตะและชกเด็กชายจุก ซึ่งตัวเล็กที่สุดในชั้นจนร้องไห้ มาฟ้องคุณ คุณจึงเรียกจำปามาพบ

บทบาทของนักเรียน

คุณชื่อเด็กหญิงจำปา เป็นนักเรียนชั้น ป.๓ คุณเป็นลูกคนสุดท้องของพ่อแม่ คุณมีพี่ ๔ คน เป็นชายล้วน คุณจึงติดนิสัยและท่าทางของเด็กชาย คุณเห็นพี่ชายหยอกล้อกันด้วยการเตะ ต่อย คุณก็ทำตามอย่าง วันหนึ่ง คุณเห็นเด็กชายจุก ซึ่งเรียนอยู่ชั้นเดียวกันนั่งเล่นอยู่คนเดียว คุณจึงเข้าไปแหย่กวนการเตะเบาๆ เด็กชายจุกทำหน้าเบ้ คุณเห็นว่าตลกก็ จึงต่อยอีก ๒-๓ ครั้ง เพื่อดูเด็กชายจุกทำหน้าเบ้อีก แต่คราวนี้ เด็กชายจุกร้องไห้ และไปฟ้องครู ครูจึงเรียกคุณได้ไปพบ.

ภาคผนวก ด.

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการแก้ปัญหาในการฝึกสอน

ในการฝึกสอนของท่าน ท่านย่อมประสบปัญหาต่างๆในชั้นเรียน ซึ่งแต่ละคนก็มีวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน และการแก้ปัญหานั้นๆอาจมีทั้ง ประสพผลสำเร็จและไม่ประสพผลสำเร็จ จุดประสงค์ของการให้แบบสอบถามครั้งนี้ก็เพื่อจะศึกษาถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหามาของท่าน เพื่อนำไปสร้างเป็นแนวทางในการแก้ปัญหามาของผู้ที่จะออกไปฝึกสอนในรุ่นต่อไป จึงขอให้ท่านเลือกปัญหาที่ถือว่าสำคัญที่สุดที่ท่านพบในการฝึกสอน ๒ ปัญหา คือปัญหาที่ท่านพบและแก้ไขได้กับปัญหาที่ท่านพบและแก้ไขไม่ได้ อาจเป็นปัญหาต่างๆดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับการขาดเรียน เช่น ไม่เข้าชั้นเรียน ไม่มาโรงเรียน มาสาย เข้าห้องช้า

๒. ปัญหาทางด้านการเรียนการสอน เช่น เรียนอ่อน ไม่ชอบบางวิชา

๓. ปัญหาที่เกิดจากสภาพทางกาย เช่น สุขภาพไม่ดี ร่างกายพิการ ได้รับบาดเจ็บ

๔. ปัญหาด้านบุคลิกภาพ เช่น ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นไม่ได้

๕. ปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อครู เช่น ไม่ลงรอยกับครู ไม่พอใจการกระทำของครูแสดงอาการไม่สุภาพต่อครู เกลียดครู

๖. พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ เช่น ถูกลูกความไม่สงบในชั้นเรียน มีเล็ดเคล็ดในการสอบ พูดยก ผิด ขโมยของ ขาดความตั้งใจและสนใจในการเรียน มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อนักเรียนอื่นๆ ทำลายของของครูและของผู้อื่น

๗. ปัญหาอื่นๆที่พบเห็นเนื่องจากที่กล่าวมาแล้ว

ถ้าชี้แจง

๑. แบบสอบถามนี้มี ๒ ตอน ตอนที่ ๑ เป็นปัญหาที่ท่านพบและแก้ไขได้
ตอนที่ ๒ เป็นปัญหาที่ท่านพบและแก้ไขไม่ได้

๒. ขอให้ท่านเล่ารายละเอียดมากที่สุดในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๑ ปัญหาที่ประสบและแก้ไข

รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กเจ้าของปัญหา

ชื่อ.....เพศ.....อายุ.....ปี เรียนชั้น.....

จำนวนนักเรียนในชั้น.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน เด็กมีพี่.....คน น้อง.....คน

อาศัยอยู่กับ.....

ตัวปัญหาและวิธีแก้ปัญา

๑.ปัญหาเป็นอย่างไร

.

.

๒.ท่านดำเนินการแก้ปัญาอย่างไร

.

.

๓.ผลจากการแก้ปัญา

.

.

๔.ท่านคิดว่าผู้ฝึกสอนคนอื่นๆจะแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร

.

.

ตอนที่ ๒ ปัญหาที่ประสบและแก้ไขไม่ได้

รายละเอียดเกี่ยวกับเด็กเจ้าของปัญหา

ชื่อ..... เพศ.....อายุ.....ปี เรียนชั้น.....

จำนวนนักเรียนในชั้น.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน เด็กมีพี่.....คน น้อง.....คน
อาศัยอยู่กับ.....

ตัวปัญหาและวิธีแก้ปัญา

ปัญหาเป็นอย่างไร

.

๒. ท่านดำเนินการแก้ปัญาอย่างไร

.

.

๓. ผลจากการแก้ปัญา

.

.

๔. ท่านคิดว่าผู้มีส่วนคนอื่นจะแก้ปัญานี้อย่างไร

.

.